

Λιπεΐν: Έπρακτικές Επανάχρησης Εγκαταλελειμμένων Κτιρίων σε Βόλο και Αθήνα'

Νικηφόρος Παπουτσόπουλος

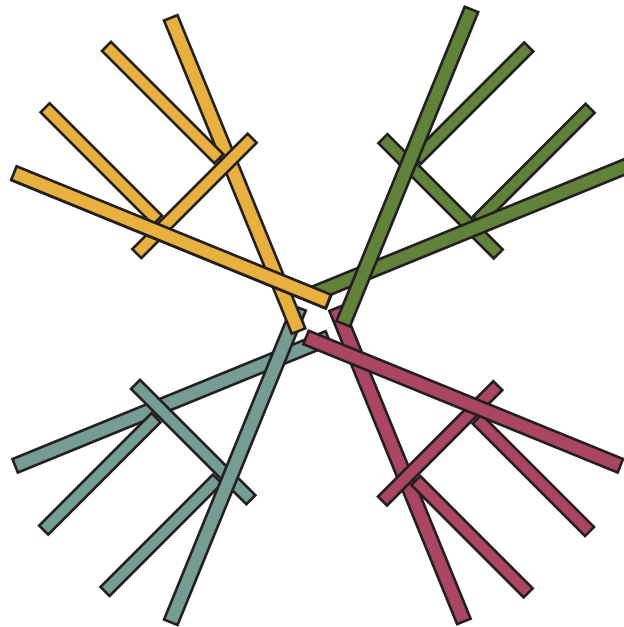

Λιπεῖν:
‘Πρακτικές Επανάχρησης Εγκαταλελειμμένων Κτιρίων
σε Βόλο και Αθήνα.’

Αρχιτέκτων: Νικηφόρος Παπουτσόπουλος
Διδάσκον: Ζήσης Κοτιώνης
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Βόλου,
Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Ιούνιος 2022

Περιεχόμενα

μέρος α

Παύλα —

Λιπεΐν:.....	4
Η παρέα των οκτώ (8)	5
Ερωτήματα κι απαντήσεις	10

μέρος β

Καταγραφή Εγκαταλελειμμένων Κτιρίων στο Βόλο

Χάρτες και Διαγράμματα.....	24
Φόρμα Καταγραφής.....	32
Συμπεράσματα.....	44

μέρος γ

Κατασκευή : 'T Re Room'

Κριτήρια επιλογής ενός εγκαταλελειμμένου χώρου	48
Μεθοδολογία επανάχρησης εγκαταλελειμμένων κτιρίων	50
Ανάλυση κατασκευής ξύλινου παταριού σε 1:1	52
Διάγραμμα κινησιολογίας	61

μετάλλαξη δ

Επανάχρηση στο Μεταξουργείο

Αθήνα και νέο νομοσχέδιο αξιοποίησης εγκαταλελειμμένων	68
Μεταξουργείο και υφιστάμενη κατάσταση εγκαταλελειμμένης δομής	72
Αρτοποιείο - Καφέ στο Μεταξουργείο - Σχεδιαστική Πρόταση	76
Τρισδιάστατες απεικονίσεις	86
Μακέτα και δειγματολόγιο σοβάδων	94
Πηγές και Επίλογος	99

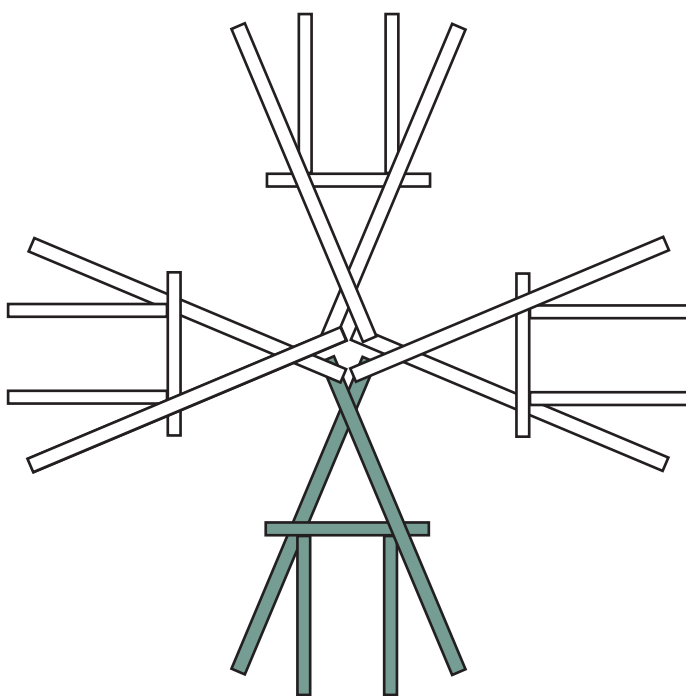

μέρος α

Παύλα —

Ανάλυση 'ΛΙΠΕΙΝ'

Θέλοντας να κατανοήσω την προέλευση του επιθέτου 'εγκαταλελειμμένο' παρατηρώ πως προέρχεται από τις προθέσεις 'εν'+'κατα' σε συνδυασμό με την λέξη 'λελειμμένο'. Διερευνώντας παραπάνω φαίνεται πως η λέξη 'λελειμμένος' είναι μετοχή του παρακειμένου μέσης παθητικής του 'λείπω' στα αρχαία ελληνικά.

Στα Νέα-ελληνικά το ρήμα λείπω, γράφεται σε όλους τους χρόνους με 'ει'. Μερικά παράγωγα της λέξης είναι έλλειψη, έκλειψη, εγκατάλειψη. Ωστόσο προς μεγάλη μου έκπληξη, οι λέξεις: λοιπά, κατάλοιπα, υπόλοιπα, προέρχονται επίσης από το λείπω και λόγο της ετεροίωσης* γράφονται με 'οι'.

Επιπλέον το επίθετο ελλιπής,(-ης, ές) και το επίρρημα ανελλιπώς γράφονται με 'ι' διότι σχετίζονται με το α' πρόσωπο του αορίστου β' της αρχαίας ελληνικής γραμματείας 'έλιπον'. Οι σύνθετες λέξεις με α' συνθετικό το 'λείπω' σχετίζονται αντίστοιχα με το θέμα 'λιπ-'(π.χ. λιποθυμία, λιπόσαρκος) και σπανιότερα με το θέμα λειπ- (π.χ. λειψυδρία). Όταν το λείπω χρησιμοποιείται ως β' συνθετικό μιας λέξης, με α' συνθετικό μια πρόθεση τότε ως θέμα παραμένει το 'λειπ-' (π.χ. παράλειψη, διάλειμμα). (Πηγή: filologosonline.gr)

Στα αρχαία ελληνικά, το απαρέμφατο α' αορίστου του ρήματος λείπω σε ενεργητική φωνή είναι το Λιπεῖν και κατα τη γνώμη μου, αφορά όλη την επιτελεστικότητα, τα ενεργήματα και τις διαδικασίες που συντέλεσαν για να λείψει κάτι στο παρελθόν (αόριστος). Στην προκειμένη περίπτωση σηματοδοτεί δύο περιπτώσεις κτιρίων που βίωσαν την έλλειψη ή εγκαταλείφθηκαν κάποτε.

Ενεστώτας ενεργητικής : λείπω

Παρατατικός ενεργητικής : ἔλειπον

Μέλλοντας ενεργητικής : λείψω

Αόριστος α' ενεργητικής : ἔλειψα

Αόριστος β' ενεργητικής : ἔλιπον

Παρακείμενος ενεργητικής : λέλοιπα

Υπερσυντέλικος ενεργητικής : ἐλελοίπειν

Ενεστώτας μέσης και παθητικής : λείπομαι

Παρατατικός μέσης - παθητικής : ἐλειπόμην

Μέλλοντας μέσης : λείψομαι

Αόριστος β' μέσης : ἐλιπόμην

Μέλλοντας παθητικής : λειφθήσομαι

Αόριστος παθητικής : ἐλείφθην

Παρακείμενος μέσης-παθητικής : λέλειμμαι

Υπερσυντέλικος μέσης-παθητικής : ἐλελείμμην

Συντελεσμένος μέλλοντας μέσης-παθητικής : λελείψομαι

(Πηγή: sphinx.metameat.net/sphinx.php?paradigm=-x-rlzt_0_9)

*Στη γλωσσολογία, η

ετεροίωση συμβολίζει

την ποιοτική μετάπτωση

ενός φωνήεντος ή

διφθόγγου ενός θέματος

κατά την παραγωγή ενός

ουσιαστικού. παρατηρείται

συχνά το 'ε' να μεταφέρεται

σε 'ο' (π.χ. αλείφω-αλοιφή,

αμείβω - αμοιβή)

(Πηγή: <https://el.wiktionary.org/>)

Παρέα των οκτώ — Παύλα

‘Είμαστε οχτώ τελειόφοιτοι φοιτητές της αρχιτεκτονικής του πανεπιστημίου Θεσσαλίας. Η αφορμή συνάντησής μας ήταν η εκπλήρωση της διπλωματικής μας εργασίας. Στη πορεία καταλάβαμε όμως, πως η διπλωματική ήταν παρά μόνο η αφορμή. Έχοντας παράλληλες πορείες, συγκλίσαμε πειθόμενοι από την ιδέα και το δυναμικό του συνόλου αντί της μονάδας/της συλλογικότητας έχοντας κοινώς παρατηρήσει στο άστυ, φαινόμενα(απάθεια) και υλικά(εγκαταλελειμμένα κτίσματα) που η πόλη δεν είναι περήφανη από και γι’ αυτά.’

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΕΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΙΣ

Αρχικά πραγματοποιήσαμε τακτικές εβδομαδιαίες συνελεύσεις σε οικείους χώρους και σπίτια. Πριν ξεκινήσουμε τις καταγραφές, θέλαμε να συζητάμε επί ώρες για τις έννοιες, τις λέξεις και τις εμπειρίες μας που σχετίζονται με την έννοια του ‘εγκαταλελειμμένου’. Με αυτή τη διαδικασία θέλαμε να γνωριστούμε πέρα από το κοινωνικό πεδίο, στο πεδίο της θεωρίας και της θεωρητικοποίησης των πιστεύω μας.

Μερικές από τις συναντήσεις μας έγιναν σε ήδη υφιστάμενους εγκαταλελειμμένους χώρους που είχαμε εντοπίσει στο Βόλο, ενώ παράλληλα με τη συζήτηση φέρναμε μαζί μας φαγητά, ποτά και μουσικά όργανα, για να εμπλουτίσουμε τη διαδικασία και τις αισθητηριακές τέρψεις.

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΕΩΝ

Κατα τη διάρκεια των συναντήσεων κάναμε μαγνητοσκόπηση των συζητήσεων σε μορφή ηχογράφησης ή βίντεο και κάποιος από εμάς κρατούσε πρακτικά, προκειμένου να αναλυθούν μετέπειτα.

ΔΙΑΙΡΕΣΗ

Προκειμένου να καταγράψουμε τα εγκαταλελειμμένα κτίρια σε μια μεγάλη έκταση του Βόλου, κρίναμε απαραίτητο το να χωριστούμε σε τέσσερις ομάδες δύο ατόμων χωρίζοντας το χάρτη σε τέσσερις υπο-περιοχές. Για να χωριστούμε σε ζευγάρια και να αποφασίσουμε ποια δύαδα θα καταγράψει το αντίστοιχο γεωγραφικό μέρος, χρησιμοποιήσαμε τη μέθοδο του κλήρου, καθώς είμασταν πρόθυμοι για κάθε ενδεχόμενη αλληλουχία.

ΧΡΟΝΙΚΟΤΗΤΑ

Τις πρώτες κουβέντες τις κάναμε τον Νοέμβριο του 2019. Ενώ συγχρονιστήκαμε ολοκληρώνοντας τη διαδικασία καταγραφής των εγκαταλελειμμένων κτιρίων του Βόλου, λίγο μετά τις πρώτες απαγορεύσεις κυκλοφορίας (με πρόφαση την έξαρση του ιού covid19 το Μάρτιο του 2020.

Παύλα —

Η Παύλα συμβολίζεται με μία ευθεία όπου έχει αρχή και τέλος και αναγράφεται στη μέση του ύψους και σε αναλογικό πλάτος με τη γραμματοσειρά που συνοδεύεται.

Σύμφωνα με το Διοργανικό Εγχειρίδιο Σύνταξης Κειμένων (Πηγή: www.publications.europa.eu) υπάρχουν τριών ειδών παύλες:

- 1) Το ενωτικό (-), που γράφεται πατώντας το πλήκτρο «μείον» στο αριθμητικό πληκτρολόγιο. Στα Αγγλικά λέγεται «hyphen».
- 2) Την παύλα μεσαίου μεγέθους ή μείον (–), που γράφεται με [ALT + 0150] ή με [CTRL + -]. Στα Αγγλικά λέγεται «en dash».
- 3) Τη μεγάλη παύλα, διπλή ή μονή (—), που γράφεται με [ALT + 0151] ή με [CTRL + ALT + -] και στα Αγγλικά λέγεται «em dash».

Σύμφωνα με την Γραμματική Νεοελληνικής Γλώσσας Α', Β', Γ' Γυμνασίου, στη σελίδα 26 αναγράφεται:

Η παύλα μεσαίου μεγέθους (–) σημειώνεται:
στον διάλογο για να φανεί η αλλαγή προσώπου, π.χ. – Μη με τρομάξεις με τα λόγια σου. – Δε θέλω να τρομάξεις. Θέλω να σκεφτείς.

Η διπλή παύλα (– –) σημειώνεται:
Για να δηλωθεί ότι η λέξη ή η φράση που βρίσκεται ανάμεσα στις παύλες έχει παρενθετικό νόημα και πρέπει να διαβαστεί σε χαμηλότερο τόνο, π.χ. Ο μαύρος χρυσός –το πετρέλαιο– ακριβαίνει συνεχώς.

Το ενωτικό (-) σημειώνεται:

- α) Στο τέλος της σειράς, όταν δε χωράει ολόκληρη η λέξη και πρέπει ένα μέρος της να το βάλουμε στην επόμενη σειρά, π.χ. χα-ρά.
- β) Ύστερα από τις λέξεις Αγια-, Αϊ-, γερο-, γρια-, θεια-, κυρα-, μαστρο-, μπαρμπα-, παπα-, που πηγαίνουν μαζί με κύριο όνομα, π.χ. Αγια-Σοφιά, ο παπα-Κώστας.
- γ) Ανάμεσα σε δύο λέξεις, όταν πρόκειται για διπλά ονόματα ή επώνυμα ή –συνήθως– παραθετικές σύνθετες λέξεις, π.χ. Άννα-Μαρία, νόμος-πλαίσιο, αλλά και νόμος πλαίσιο

(Πηγή βιβλίου προς λήψη από την ιστοσελίδα <http://ebooks.edu.gr>)

Ολόκληρο - Πλήρης διάρκεια
- (4χρόνοι)

Μισό - Μισή Διάρκεια
- (2χρόνοι)

Παύση Ολόκληρου - Πλήρης Διάρκεια
- (4χρόνοι)

Παύση Μισού - Μισή Διάρκεια
- (2χρόνοι)

Πηγή Εικόνων: (<https://odeioseirios.eu/moysiki-simeioграфия-symvola/>)

Στη μουσική, η παύλα υποδεικνύει το διάστημα παύσης του ήχου. Άλλοι λένε ότι εκεί βασίζεται η ομορφιά της μουσικής.

Στα μαθηματικά και στη λογική σκέψη, συμβολίζει το στοιχείο της πράξης της αφαίρεσης ή το πρόσημο του αρνητικού. Δύο παύλες παράλληλες μεταξύ τους συμβολίζουν το 'ίσον' = .

Κατα την εμπειρία μου, η ομάδα μας στοχεύει στην επαναφορά του διαλόγου για χώρους που έχουν πάψει να κατοικούνται - μεταξύ του κενού και του πρώην γεμάτου - σημειώνοντας την ύπαρξη τους κι αναδεικνύοντας παράλληλες οπτικές ανάγνωσης, με στόχο τη μελλοντική σύνθεση νέων επαναχρήσεων.

Δεδομένου του ότι δεν καταλήξαμε σε ένα κοινό επίσημο όνομα, σε συνδυασμό με την ελευθερία της βούλησης που έχουμε δώσει μεταξύ μας, αν θα έδινά κάποιο όνομα στην ομάδα μας και στη συγκεκριμένη σύμπραξη-έρευνα, θα ήταν το: 'Παρέα των οχτώ - Παύλα'.

Φωτογραφίες από το αρχείο της ομάδας: 'Παρέα των οχτώ - Παύλα'

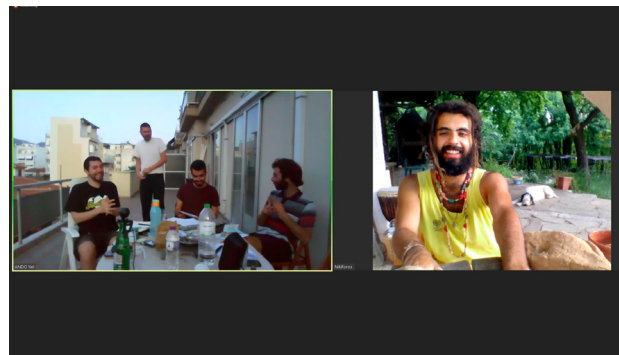
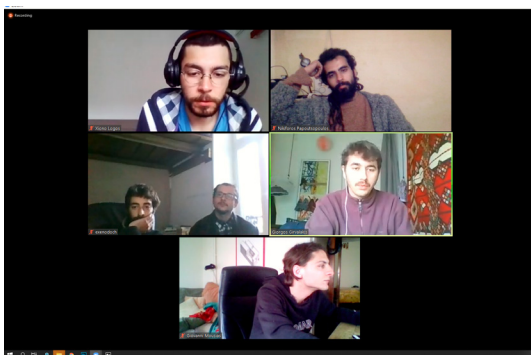

Όσον αφορά την παρέα των οχτώ, το ξεσπασμα του ιού είχε ως αποτέλεσμα να «συναντιόμαστε» πλέον διαδικτυακά γεγονός που μας απέτρεψε τη τριβή της διασώματος επικοινωνίας και δεν ευνοούσε το πάθος για συζήτηση ανάλογο με εκείνο της διαζώσης συνάντησης. Ωστόσο, χάρις αυτό είχαμε χρόνο να ασχοληθούμε με τη χαρτογράφηση των εγκαταλελειμμένων κτιρίων που καταγράφηκαν.

Ακολουθούν προσωπικές μου σκέψεις:

Συγκεκριμένα αναβιώσαμε το αίσθημα της δημόσιας ασφυξίας που μας περιγράφουν τα ρεμπέτικα, τα ποιητικά και λογοτεχνικά βιβλία και κινηματογραφικές λήψεις που αναφέρονται στην εποχής της χούντας ή κάποιου πολέμου.

Οι άνθρωποι επιρτεπόταν να βγουν μόνο για συγκεκριμένους λόγους όπως για εμπόριο, για δουλειά και επισκέψεις σε οικογενειακά μέλη. Έτσι κι εμείς εν έτη 2020, κληθήκαμε να γίνουμε επιφυλακτικοί απέναντι στο δημόσιο χώρο και τους συνανθρώπους μας. Κληθήκαμε να αισθανόμαστε σαν εγκληματίες αν ήμασταν έξω μετά τις 21:00 ή τις 23:00 ή τις 00:00 (εξαρτάται από το τι όριζε σε πραγματικό χρόνο η κυβέρνηση). Ταυτόχρονα πολύς ήταν ο κόσμος που απέφευγε κάθε ανθρώπινο σώμα που δεν φορούσε μάσκα μιας ή πολλαπλών χρήσεων. Οι αρμόδιοι υπάλληλοι του κράτους έλεγχαν πολίτες κάθε είδους για το αν έχουν στείλει μήνυμα που να αιτιολογεί την μετακίνηση τους ή στην χειρότερη αν είχαν γράψει 'χαρτάκι'. Οι πολιτικοί αλλάζουν απόψεις ανα εβδομάδα, οι επιστήμονες ανα μήνες. Ξαφνικά ολόκληροι λαοί στην υφήλιο βρισκόντουσαν συντονισμένοι στη δόνηση του φόβου. Το μήνυμα των επίσημων ΜΜΕ, ήταν πάντα ξεκάθαρο, κομπό και απεχθές. Ο κόσμος ξεκίνησε να ξανα-σκέφτεται. Ξεκίνησε να ρωτάει κι εν τέλη να συζητά προς τη δόμηση μιας νέας ηθικολογίας, που αφορά τη μη διασπορά ενός στατιστικολογικά επικίνδυνου ιού κι εν τέλη - της ελευθερίας. Ταυτόχρονα έγιναν αντιληπτές έντονες κοινωνικές κρίσεις σε σχέση με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών αξιών, του δικαίου και της 'κοινής λογικής'. Η μάζα ήρθε σε κρίση. Κινήματα γεννήθηκαν. Κρίσιμη μάζα. Και εμείς θέλαμε να κάνουμε διπλωματική για να ολοκληρώσουμε μια σχολή η οποία θα μας επιτρέψει να εργαστούμε σε μια αβέβαιη και ίσως επικίνδυνη νεο-αστική τάξη πραγμάτων προσπαθώντας να αποκομίσουμε οτιδήποτε μπορούμε με έναυσμα τη συνθήκη.

Φωτογραφίες από το αρχείο της ομάδας: 'Παρέα των οχτώ - Παύλα'

- (1) Ποιο είναι το site - ο χώρος - το όριο; Γιατί;
- (2) Πώς διαβάζω κι ερμηνεύω μια πόλη;
- (3) Τι καταλαβαίνω από τα εγκαταλελειμμένα μιας πόλης;
- (4) Τι είναι άχρηστο;
- (5) Γιατί μας ενδιαφέρουν τα εγκαταλελειμμένα: κτίρια, χώροι, σπίτια, κτίσματα, αντικείμενα;
- (6) Φανταστικά σενάρια επανάχρησης κι επανοικειοποίησης χώρων.
- (7) Τι θα προκαλούσε το άνοιγμα των άδειων χώρων;
- (8) Ποιος αξίζει να έχει ελεύθερη πρόσβαση στους εγκαταλελειμμένους χώρους;
- (9) Τι θεωρούμε βρώμικο;
- (10) Θα έπρεπε τα εγκαταλελειμμένα κτίρια να αποτελούν πολιτιστική κληρονομιά; ή όχι; και γιατί;
- (11) Είναι χρήσιμες αυτές οι ερωτήσεις;

Η ομάδα σημειώνει:

‘Με αυτό το τεύχος ερωτοαπαντήσεων θέλαμε να γνωριστούμε πέρα από το κοινωνικό πεδίο που είναι μια de facto διαδικασία, να βρεθούμε στα εδάφη της θεωρίας και της θεωρητικοποίησης/αναζήτησης των πιστεύω μας. Να μιλήσουμε, είτε συμφωνώντας είτε διαφωνώντας είτε εν τέλει συμφωνώντας επί της διαφωνίας. Ανταλλάσσοντας λοιπόν οπτικές και απόψεις, που οι ερμηνείες των λεγομένων κρίνονταν αμφιλεγόμενες και παρεξηγημένες.’

‘Επίσης άλλοτε νοιώθαμε την αμηχανία εναύσματος συζήτησης όταν στο προσκήνιο τέθηκαν ζητήματα όπου είτε δεν είχαμε σκεφτεί και δεν είχαμε κάτι να πούμε είτε ειπώθηκαν με τρόπο προβοκατόρικο με μόνη σκοπιμότητα το ξεκίνημα της κουβέντας. Παρόλα’ αυτά είχαμε την απαραίτητη καλή διάθεση για επεξηγήσεις και ερωτήματα συνδετικού νοήματος με τα προαναφερθέντα ζητήματα καθώς και τη θέληση και την επιμονή για διαξιφισμούς και ατελείωτες συζητήσεις.’

‘Προσπαθώντας λοιπόν, να δημιουργήσουμε το κάδρο της επικοινωνίας μας θεσπίσαμε αυτή τη προεργασία ερωτήσεων και απαντήσεων. Αποφασίσαμε λοιπόν, να γράψουμε ο καθένας την άποψή του στο ζήτημα και έτσι, αυθόρμητα τότε προέκυψαν και οι υπόλοιπες ερωτήσεις, με το καθένα να βάζει μία ερώτηση στη φόρμα των ερωτήσεων όπου θα κληθούμε όλοι να απαντήσουμε (τώρα ο λόγος που βγήκαν 11 ερωτήσεις αντί για 8 όσα τα άτομα της ομάδας, είναι μάλλον το μεράκι και η κάψα). Η φόρμα των ερωτήσεων συμπληρώθηκε κατά κύριο μέρος εκείνη τη μέρα και σε δεύτερη φάση ήρθαν και ακόμη δύο-τρεις. Η διάρκεια συγγραφής των απαντήσεων είχε διακυμάνσεις από μία εβδομάδα μέχρι και ένα μήνα. Τέλος θεωρούμε πως αυτή η διαδικασία, ήταν βασική προϋπόθεση ώστε να πραγματοποιήσουμε κάτι κοινό, να συγκροτήσουμε ίσως ένα πρώτο εμείς, να βιώσουμε ο καθένας ξεχωριστά και κατά μόνας την διαδικασία μετάβασης από το άτομο στη συλλογικότητα.’

Παρακάτω αναγράφονται οι έντεκα ερωτήσεις που θέσαμε στον καθένα μας και σε όλους μαζί και στη συνέχεια παρατίθενται οι απαντήσεις μου, με το συμβολο ☺ ως υπογραφή. Οι απαντήσεις των υπόλοιπων επτά είναι στο αρχείο της ομάδας.

(1) Ποιο είναι το site - ο χώρος - το όριο; Γιατί;

Κάθε χώρος έχει σχεδιαστεί και φτιαχτεί για κάποιο λόγο. Ακόμη και το φυσικό τοπίο, παρατηρώντας το, φαίνεται να είναι φτιαγμένο για να εξυπηρετεί πλήρως την χλωρίδα και την πανίδα που βαδίζει, κολυμπά, ή ίπταται σε αυτό.

Εμείς οι άνθρωποι είμαστε από τα λίγα όντα που καταφεραν να δημιουργήσουν επιπρόσθετους χώρους μες στους ήδη υφιστάμενους.

Η επιλογή του κατάλληλου site για οποιοδήποτε σχεδιασμό ή μελέτη, μαζί με το κατάλληλο πρόγραμμα χρήσης και διαβίωσης, θα αλλάξει τη δυναμική του χώρου, θα προβάλει τις δυνατότητες του και θα τον κατευθύνει προς τις αναλόγως θεμιτές μετα-ενέργειες/ καταστάσεις. Οι χώροι ξεχωρίζουν μεταξύ τους και γίνονται διακριτοί, χάρις τα όρια τους. Από μια άλλη αντίληψη, το σώμα μας(ζώο) είναι ένας κινούμενος κι εξελιξιμος χώρος, μες στον ήδη υπάρχοντα (πλανήτη).

Σχετικά με τα κτίρια, υλικά όρια είναι το κέλυφος, το περίβλημα, η περίφραξη, τα κάγκελα, ο τοίχος, τα παντζούρια, οι πόρτες κ.ά.

Δυστυχώς υπάρχουν αντίστοιχα και άυλα όρια, που επιτρέπουν ή αποτρέπουν την είσοδο μας σε κάποιο χώρο, όπως: η ιδιοκτησία, οι ιδέες, το γένος, η καταγωγή, η θρησκεία, η ηλικία και η οικονομική ευχέρεια.

(2) Πώς διαβάζω κι ερμηνεύω μια πόλη;

Κατα την άφιξη,
ο ουρανός και οι πρώτες ανάσες.
Η οπτική άνεση και η ποικιλομορφία
των χωρικών εστιάσεων.
Το πεζοδρόμιο και οι υφές που
χαράσσονται πάνω σε αυτό.
Η αναλογία του βαδίσματος σε
αντιστοιχία με το μοτίβο του
πλακόστρωτου και η φαντασίωση
του ξυπόλητου βαδίσματος πάνω σε
αυτό.

Ο θόρυβος των αυτοκινήτων με
οδηγούν σε κάποιο πεζόδρομο.
Αναρωτιέμαι κι ενδομηχα συγκρινω..
Έπειτα παρατηρώ..Πόσο άνετοι,
ανέμελοι ή βιαστικοί αισθάνονται
οι κάτοικοι αυτής της πόλης; Το
βλέμμα μου αναζητά ποικιλομορφία
ενδυμασίας, κουλτουρας,
εθνικοτήτων. Αναζητώ καλλιτέχνες
του δρόμου. Πλάνητες και
συνειδητούς διαβάτες.

Σαν όαση βλέπω. μία βρύση με
δροσερό και πόσιμο νερό.
Πάρκα με δέντρα και σκιά, όπου
μπορεί να συναντησω ανέμελους
ή δραστήριους καλλιτεχνες. Το
βλέμμα μου, θυμάται κι αναζητά
απόμερες φωλιές που υπόσχονται
έναν ήσυχο και ασφαλή ύπνο.
Αντίστοιχα, σαν κοινωνική όαση
βλέπω τους ελεύθερους κοινωνικούς
χώρους, τις αλληλέγγυες καταλήψεις
και το καλό φυτοφαγικό φαγητό.
Ενημερώνομαι για τη λαϊκή αγορά,
για παραδοσιακούς φούρνους,
πανεπιστημιακά ή κοινωνικά
συσσίτια. Εκεί θα δοκιμαστούν πιο
‘πικάντικα’ στοιχεία της πόλης.

Περπατάω και συλλογίζομαι. Πάω
στην παραλία. Αλλιώς, που αλλού
μπορώ να δώ την Ανατολή ή το
Ηλιοβασίλεμα; Πόσο κοντά είναι
το κοντινότερο δάσος και ποτάμι;

Εάν γνωρίζω είδη την πόλη,
ξέρω πως να ελίσσομαι σε αυτήν.
Αλλιώς, ρωτάω τους αγνώστους
που μου κεντρίζουν την προσοχή.

Κι όσο ρωτάω, άλλο τόσο μαθαίνω
για εμένα και άλλο τόσο πλησιάζω
να συναντηθώ με εκείνο που
μου ταιριάζει, πριν ακόμη καν το
φανταστώ.

(3) Τι καταλαβαίνω απο τα εγκαταλελειμμένα μιας πόλης;

Εγκαταλελειμμένοι χώροι κείτονται στο υπέδαφος και περιμένουν να ανακαλυφθούν και να μας διδάξουν περί της αρχαίας λαογραφίας, οικοδομικής, τέχνης κι άλλων. Η διαχείριση των αρχαίων εγκαταστάσεων και η προσβασιμότητα που έγκειται σε αυτά, φανερώνει στοιχεία του πολιτισμού/χαρακτήρα μιας πόλης και της πολιτικής της απέναντι σε αυτά. Η εγκατάλειψη ή μη των αρχαίων χώρων αποτελεί σημαντικό στοιχείο ενός πολιτισμού, και μιλάει για τη σχέση που διατηρεί μεταξύ παρελθόντος, παρόντος και μέλλοντος.

Όσον αφορά τα εγκαταλελειμμένα πάνω από το έδαφος, διακρίνουμε αντίστοιχα ιστορικά και πολιτιστικά στοιχεία του τόπου, ανα την εποχή που χτίστηκε η εκάστοτε δομή. Παρατηρώντας παράλληλα το κέλυφος, τις τεχνικές δόμησης, το σκελετό, τα πατωματα, το σενάζ, την τοιχοποιία, τις σωληνώσεις, το τζάκι, τη σκάλα, και κάθε μικρό συμβολο που αναγράφεται επάνω τους. Μπορούμε να εικάσουμε ακόμη, εαν το κτίριο ήταν προσχεδιασμένο απο αρχιτέκτονα και κατασκευαστηκε απο τεχνίτες/χειροτέχνες ή πρόκειται για μια κατασκευη που χτίστηκε με απλό τρόπο και πιθανόν από τους ίδιους τους ενοίκους της.

Μέσα από τα αντικείμενα που βρίσκουμε σε ένα εγκαταλελειμμένο, αντιλαμβανόμαστε τη λαογραφία. Ως μελετητές, προσεγγίζοντας την προέλευση τους και των βαθμο επεξεργασίας τους. Για παράδειγμα, οι υποδομές, τα οικιακά σκεύη και τα έπιπλα, 'μιλούν' για τις ενδεχόμενες στάσεις του σώματος και τις κινήσεις των ανθρώπων μες στην καθημερινότητα τους. Οι αναλογικές/ψηφιακές μηχανές και γραφομηχανές, δείχνουν το επίπεδο της τεχνολογίας που ήταν διαθέσιμο. Οι εφημερίδες, καταγράφουν γεγονότα κι απόψεις της εποχής. Τα περιοδικά φανερώνουν την ποιότητα της σκέψης του ανθρώπου που τα κατείχε, αλλα κι εμμεσως, ενος μέρους της κοινωνίας του τότε. Αντίστοιχα, τα ξεχασμένα επιστημονικά έργα, οι χάρτες, τα έργα τέχνης ή τα μισο-σπασμένα μουσικά όργανα.

Τέλος, το γενικότερο απόθεμα των εγκαταλελειμμένων σε μια πόλη, υποδηλώνει το βαθμό ευαισθητοποίησης των πολιτών για την επανοικειοποίηση τους.

(4) Τι είναι άχρηστο;

Άχρηστο αντικείμενο είναι εκείνο που είναι διαθέσιμο και δεν δύναται να χρησιμοποιηθεί, ενώ η επισκευή του απαιτεί περισσότερο χρόνο κι ενέργεια απ' ό,τι να ξανα χτιστεί το ίδιο. Είναι εκείνο όπου ταυτόχρονα, έγκειται στο να θέτει σε κίνδυνο τους χρήστες ή το περιβάλλον [κατα τη χρήση ή/και αποσύνθεση του].

Εάν κάτι είναι αχρησιμοποίητο, δεν σημαίνει πως είναι κι εγκαταλελειμμένο, Εάν είναι εγκαταλελειμμένο όμως, τότε σίγουρα είναι αχρησιμοποίητο. Θεωρώ, πως η εγκατάλειψη εμπεριέχει μια αναφορά στο υποκείμενο/ιδιοκτήτη/ κάτοχο και φροντιστή του, ενώ το άχρηστο, εστιάζει στην υλική φθορά του εκάστοτε αντικειμένου/χώρου/κτήματος/φέροντος.

Κάτι αχρησιμοποίητο δεν είναι άχρηστο, καθώς ενδέχεται να είναι σε αναμονή μέχρι την επαναχρησιμοποίηση του. Εάν όμως είναι αχρησιμοποίητο και δεν είναι διαθέσιμο για επανάχρηση, τότε τείνει να γίνει άχρηστο.

Αχρησιμοποίητο = δε δεχόταν χρήση (μέχρι τώρα) [παρελθόν + παρόν]

Άχρηστο = δε δέχεται χρήση (από τώρα κι έπειτα) [παρόν + μέλλον]

Σε αντίθεση με τα αντικείμενα, κανένα υποκείμενο δεν μπορεί να είναι άχρηστο, καθώς πάντοτε έχει τη δυνατότητα να παράγει έργο, σκέψεις, συναισθήματα και δύναται προς κάθε αλλαγή. Ένα υποκείμενο που αποτυγχάνει, δεν είναι άχρηστο, απλώς δεν έχει μάθει τον κατάλληλο τρόπο για να επιτελεί τις πράξεις του, βάση προσδοκιών. Έχει παραμελήσει εγκαταλείψει τις δυνατοτητες του. Δηλαδή, ότι δεν έχει εξερευνήσει όλους τους τρόπους χρήσης του εαυτού του [σώμα/ νους/ πνεύμα], (μέχρι τώρα).

(5) Γιατι μας ενδιαφέρουν τα εγκαταλελειμμένα: κτίρια, χώροι, σπίτια, κτίσματα, αντικείμενα;

Σε μία εκδρομή στο πάρκο με το δημοτικό, περπατώντας με τους φίλους μου, ανακαλύπταμε τα μυστικά των δέντρων, του χώματος, των εντόμων και των πεταμένων αντικειμένων. Τότε αποφάσισα πως όταν μεγαλώσω, θέλω να γίνω εξερευνητής! Και το επανέλαβα συνεχώς για ένα διάστημα θέλοντας να πεισω τους γύρω μου.

Ένας νέος κόσμος είχε ανοιχτεί στα μάτια μου και ήμουν έτοιμος να εντρυφήσω σε αυτόν.

Μεγαλώνοντας βέβαια, οι σκέψεις μου αυτές ξεχάστηκαν στο χρόνο. Αργότερα όμως, κάνοντας βόλτες με την παρέα, οι επισκέψεις σε εγκαταλελειμμένους χώρους ήταν πηγή αδρεναλίνης, εκγύμνασης κι ωρίμανσης μου. Σύντομα κατάλαβα πως μου θύμιζαν την παιδική μου αίσθηση. Κατά την περιπλάνηση, φανταζόμασταν πως εγκυμονούσαν πολλαπλά ενδεχόμενα εξέλιξης. Η αίσθηση της παρανομίας, και το ενδεχόμενο να υπάρχουν άλλοι κρυμμένοι άνθρωποι στο χώρο δημιουργούσαν ένα μεταφυσικό περιβάλλον. Ταυτόχρονα ο κίνδυνος της αδυναμίας του πατώματος ή της παρουσίας αιχμηρών/βλαβερών αντικειμένων μας διατηρούσε σε εγρήγορση. Απο τη στιγμή που ηρεμούσαμε και βρίσκαμε την εστία μας στον εγκαταλελειμμένο χώρο, ανακαλύπταμε μονοπάτια αναρρίχησης και άλλων πιθανών οπτικών θέασης. Φωνάζαμε, τραγουδούσαμε, χορευμε ~

Μέχρι και σήμερα, εξερευνώντας κάθε νέο εγκαταλελειμμένο χώρο παρατηρώ πως οι μυρωδιές, οι υφές και οι υλικότητες έχουν από μία νέα ιστορία να αφηγηθούν. Το μυστήριο προκαλεί δέος, ενώ η φαντασία διεγείρει τις αισθητηριακούς πόρους. Κι ο νους αναρωτιέται: "Ποιοι να ζούσαν εδώ; Ποιές ενδεχόμενες εκδοχές θα μπορούσε να υπάρξουν;" Η ανακάλυψη, η φαντασία, η εξιστόρηση.

Στην σημερινή κοινωνία και στην αστική συσπείρωση που επικρατεί, νέοι χώροι και δομές χρειάζεται να βρεθούν μέσα σε αυτήν, προκειμένου να καλύψουν την ποικιλία, της διαπολιτισμικότητας και των αναγκών όλων των συν-κατοίκων της.

Πέραν λοιπόν των αισθητηριακών τέρψεων, της περιπλάνησης και της καταγραφής που προσφέρει η διαδικασία της εξερεύνησης, οι εγκαταλελειμμένοι χώροι αποτελούν ένα ζωντανό παράδειγμα αποθέματος διαθέσιμων προς αξιοποίηση χώρων κι οφείλουμε να εστιάσουμε την προσοχή μας σε αυτούς.

(6) Φανταστικά σενάρια επανάχρησης κι επανοικειοποίησης χώρων.

Στο κέντρο της πόλης, νέοι κι έφηβοι περνούν τον ελεύθερο τους χρόνο σε ένα πρώην εγκαταλελειμμένο κτίριο, δίπλα από το σχολείο τους. Κάποτε ανήκε σε μια ιδιαίτερα ευκατάστατη οικογένεια μα δεν έμεινε κανείς εκεί, για δεκάδες χρόνια. Ήταν τριώροφο με πολλά δωμάτια και είχε μεγάλη αυλή, με κήπο και βρύση. Όλα ξεκίνησαν από την πρωτοβουλία ενός δασκάλου τους. Εντάχθηκε στο εβδομαδιαίο πρόγραμμα των μαθητών και συγκεκριμένα, οκτώ διδακτικές ώρες την εβδομάδα για οκτώ μήνες. Τις Κυριακές οργανωνώντουσαν γεύματα και συναντήσεις με τις οικογένειες των μαθητών, οι οποίες παρακολουθούσαν την πορεία της εξέλιξης του κτιρίου. Τα παιδιά έμαθαν πως να κατασκευάζουν τις υποδομές της νεοκλασικής οικίας, εντάσσοντας παράλληλα στοιχεία του χαρακτήρα τους στη διακόσμηση και το χρωματισμό. Πλέον ο χώρος είναι ανοιχτός για μαθήματα από ενήλικες σε ενήλικες, από ενήλικες σε παιδιά, από παιδιά σε παιδιά κι από παιδιά σε ενήλικες.

Κοινωνικές δομές δημιουργούν συνθήκες έτσι ώστε οι εγκαταλελειμμένοι χώροι να αξιοποιούνται για τη συστέγαση όσων το έχουν ανάγκη, το εκάστοτε χρονικό διάστημα, με την προϋπόθεση ότι θα τους ανακατασκευάζουν οι ίδιοι σε συνεργασία και υπο την καθοδήγηση επαγγελματιών μηχανικών, τεχνιτών, οικοδόμων, υδραυλικών, ηλεκτρολόγων, ηλεκτρονικών ή άλλων μαστόρων. Κήποι εδώδιμων δέντρων και λαχανικών φυτεύονται για τη κάλυψη της διατροφής και την απασχόληση των νέων κατοίκων. Καταστήματα ανοίγουν για να τροφοδοτήσουν τους νέους πολίτες, ενισχύοντας έτσι, το βιοτικό επίπεδο του τόπου. Οι γειτονίες αναγεννώνται, γίνοντας διαπολιτισμικές και διαδραστικές. Φαγητά μοσχομυρίζουν στις γειτονιές, οι πλατείες γεμάτες από τέχνες και συλλογικές εστίες. Γονείς από κάθε ήπειρο και χώρα ήσυχοι μιλούν, ενώ τα παιδιά, στο δρόμο και στο γρασίδι, άφοβα κι αδιάκοπα παίζουν.

Έπειτα από τη έξαρση ενός ιού παγκόσμιας εμβέλειας, μεγάλος αριθμός ανθρώπων, πηγαίνουν να κατοικήσουν σε εγκαταλελειμμένα χωριά, που ξεχάστηκαν στο πέρασμα του χρόνου, με σκοπό την υλοποίηση της αυτάρκειας τους, την αυτοοργάνωση και την αποανάπτυξη της βιοποικιλότητας.

(7) Τι θα προκαλούσε το άνοιγμα των άδειων χώρων;

Εξαρτάται πάντα από τη συνθήκη υπο την οποία θα υλοποιούνταν αυτή η απόφαση. Αρχικά, στην περίπτωση που επικρατούσε κάποιου είδους συμφωνία-ομόνοια σε σχέση με τον τρόπο και τις προϋποθέσεις του ανοιγματος των χώρων, ένα μέρος του κόσμου θα εψαχνε να βρει τρόπους να τους αξιοποιήσει για εμπορική χρήση, δηλαδή είτε για να ανοίξει μαγαζιά, είτε για να τα επισκευάσει, προκειμένου να τα ενοικιασει σε τρίτους.

Περιθωριοποιημένες κοινωνικές ομάδες ή ατομικότητες θα προσπαθούσαν να τους οικιοποιηθούν ως μια νέα φωλιά στην πόλη.

Ταυτόχρονα, εκείνοι που δυσκολεύονται να ανταπεξέλθουν στα ήδη ακριβά ενοίκια θα πήγαιναν να τα επανα-κατοικήσουν, μαθαίνοντας τους τρόπους με τους οποίους αναγνώσκουν ένα εγκαταλελειμμένο κτίριο και τις προϋποθέσεις προκειμένου να εφαρμόσουν τα απαραίτητα μερεμέτια.

Εκείνοι που δεν θα ήθελαν να καθαρίσουν ή να επισκευάσουν τους εγκαταλελειμμένους χώρους που θέλουν να οικειοποιηθούν, θα ανέθεταν σε επαγγελματίες την υλοποίηση των επιμέρους εργασιών. Συνεπώς, περισσότεροι άνθρωποι θα έστρεφαν το ενδιαφέρον τους προς τα επαγγέλματα των καθαριστών, μαστόρων, μηχανικών, υδραυλικών, ηλεκτρολόγων, ξυλουργών, οικοδόμων, τεχνιτών, χρωματιστών, καλλιτεχνών και τα συναφή.

Αλληλέγγυοι θα βοηθούσαν αστέγους κι αιτούντες άσυλο, να εγκατασταθούν σε νέους χώρους. Οι καταλήψεις θα γινόντουσαν σύννηθες φαινόμενο και πιθανόν θα ονομαζόντουσαν Επαναχρήσεις χώρων, για τη συσπείρωση και συστέγαση ομοιδεατών, καθώς και τη δημιουργία τοπικών κοινοτήτων.

(8) Ποιος αξίζει να έχει ελεύθερη πρόσβαση στους εγκαταλελειμμένους χώρους;

Οποιοσδήποτε κι οποιαδήποτε έχει καλή πρόθεση επι της διαδικασίας-διάδρασης μαζί τους. Ποιος όμως αξίζει να αποφασίσει ποιες είναι καλές & κατάλληλες προθέσεις κι εν τέλη να επιλέξει, ποιος αξίζει να έχει ελεύθερη πρόσβαση σε αυτούς;;

Κατ'εμού, αξίζει οποιοσδήποτε κι οποιαδήποτε επιθυμεί να τους αξιοποιήσει με πρωτεύον το κοινωνικό όφελος και τη συνεισφορά στην τοπική κοινότητα/γειτονιά. Καλλιτεχνικές ομάδες που παράγουν έργο ή προσφέρουν εργαστήρια. Ακόμη, πολιτιστικές ομάδες που πραγματοποιούν ανοιχτές εκδηλώσεις, κοινωνικές δημοτικές δομές - παραρτήματα για ψυχολογία, εκπαιδευτικά εγχειρήματα για όλες τις ηλικίες. Βιβλιοθήκες, μουσεία, θέατρα, εκθεσιακοί χώροι. Το να υπάρχει ελεύθερη πρόσβαση είναι μεγάλο και δίκαιο αγαθό, ωστόσο δεν αρκεί για να αξιοποιηθεί επαρκώς ένας χώρος. Χρειάζεται να υπάρχουν ξεκάθαροι στόχοι, αξίες, συστημα οργάνωσης επικοινωνίας και διαχείρισης των επιμέρους ζητημάτων.

Όσον αφορά το κτιριακό κέλυφος χρειάζεται να λυθεί το ζήτημα, του καθαρίσματος, των επισκευών και της στατικής μελέτης, έτσι ώστε ο χώρος να είναι βιώσιμος και ασφαλής. Πέρα των προαναφερθέντων, βάση της παρούσας παγκόσμιας συνθήκης, θα άξιζε επίσης να παραχωρηθούν τέτοιοι χώροι στις παρακάτω κοινωνικές ομάδες.

Για παράδειγμα, πρόσφυγες ολικού, οικονομικού ή εμφύλιου πολέμου διασχίζουν την Ελλάδα προκειμένου να περάσουν τα σύνορα ή να ενταχθούν στην κοινωνία της. Άνθρωποι από τη Συρία, το Αφγανιστάν, το Ιράκ, το Κουρδιστάν, το Καμερούν, το Κονγκό, τη Σομαλία και άλλων χωρών της Ασίας και της Αφρικής είναι συσσωρευμένοι σε φιλόξενες κι εξαθλιωμένες δομές που ονομάζονται 'χοτ σπότ', 'καμπ φιλοξενίας προσφύγων', στρατοπεδα συγκεντρωσης κ.ά. Εκεί, άνδρες γυναίκες και παιδιά, ζουν χωρίς τις επαρκείς συνθήκες υγιεινής και εξασφάλισης των βασικών και καθημερινών τους αναγκών. Η αίσθηση ασφάλειας, η ψυχολογική, ψυχαγωγική και παιδαγωγική υποστήριξη είναι μερικά από τα απαραίτητα εφόδια που μπορούμε να τους παρέχουμε μέσα από την παροχή σε πόρους και της κατάλληλης αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων και διαθέσιμων δομών. Αντίστοιχα, αναξιοποίητοι χώροι,θα αποτελούσαν παράγοντα σημαντικής βιοτικής μέριμνας, των αστέγων, απόρων και οικονομικά αδύναμων κατοίκων του εκάστοτε τόπου.

Επιπλέον, οι φοιτητές/φοιτήτριες θα άξιζε να μπορούν να αξιοποιήσουν ελεύθερα το κτιριακό απόθεμα των πόλεων που σπουδάζουν. Σε συνδυασμό με την δωρεάν σίτιση, την ελεύθερη είσοδο σε κοινωνικές υποδομές, την παροχή βιβλίων και υλικοτεχνικών υποδομών, θα μπορούσαν να φοιτήσουν αυτόνομοι/ες από την οικονομική κατάσταση των οικογενειών τους.

(9)Τί θεωρούμε βρώμικο;

Το απεχθές, το ακάθαρτο.

Τη δυσωδία, τη στασιμότητα της ροής.

Το κολλώδες και το ανθεκτικό συνάμα.

Την αίσθηση της αποστασιοποίησης και τη διαίσθηση του επιβλαβούς.

Τις αποικίες παθογόνων μικροοργανισμών και την αλλοίωση της ύλης στο πέρασμα τους.

Ακόμη, να σημειώσω πως κάτι ακατάστατο δεν σημαίνει πως είναι απαραίτητα βρώμικο. Αντίστοιχα, κάτι καθαρό δεν είναι απαραίτητα τακτοποιημένο. Η τάξη και η αταξία είναι υποκειμενικά και πολιτισμικά ζητήματα, τα οποία σχετίζονται, όμως δε συνδέονται άμεσα με την καθαρότητα και την βρωμιά.

(10) Θα έπρεπε τα εγκαταλελειμμένα κτίρια να αποτελούν πολιτιστική κληρονομιάς ή όχι και γιατί;

Σχετικά με το εάν θα έπρεπε τα εγκαταλελειμμένα κτίρια να αποτελούν πολιτιστική κληρονομιά, θα έλεγα πως εξαρτάται από τη φύση του εγκαταλελειμμένου και από το τι ορίζουμε πολιτιστική κληρονομιά. Πολιτισμός. Κληρονομιά. Ποιοι χώροι είναι εν τέλει άξιοι απομνημόνευσης;

Ίσως εκείνοι που το στίγμα τους χάραξε ένα πολιτιστικό μονοπάτι και η ανάμνηση τους, αφυπνίζει το πνεύμα και την ιδιοσυγκρασία των ανθρώπων. Εκείνοι που προκαλούν έντονα συναισθήματα και διεγείρουν σκέψεις. Χώροι που διεγείρουν, σαν την τέχνη. Τεχνήματα. Χώροι που διηγούνται ιστορίες και υπενθυμίζουν γεγονότα. Τα λεγόμενα μνημεία. Και υπάρχουν άλλα μνημεία που αφηγούνται μια ιστορία και άλλα που τη χαράσουν, απλώς υπάρχοντας.

Η ατομική κληρονομιά έχει ταυτόχρονα ενδιαφέρον σαν ζήτημα. Όταν κανείς μετακομίζει. Και αναρωτιέται τι από όλα τα αρχεία, τα έργα τέχνης, τα εργαλεία, τις σημειώσεις, τα ρούχα, τα συμβολικά αντικείμενα του παρελθοντος, θέλει να συνεχίσει να κουβαλάει μαζί του; Θεωρώ πως τα στοιχεία που επιλέγουμε να μετακομίσουμε, είναι εκείνα που μας συγκινούν ή μας διευκολύνουν στο εντάξουμε το χαρακτήρα μας και τις συνήθειες-εξείς μας, στο νέο μας οίκο. Πάντα αναρωτιέμαι: “Τελικά όμως, τί θα πάρεις μαζί σου; Τι από το παρελθόν σου θέλεις να κρατήσεις;” Μερικές φορές σκέφτομαι πως κάποια αντικείμενα, θα ήταν άξιο να τα κρατήσω, για να τα δουν τα παιδιά μου, και να κατανοήσουν εμμέσως λαογραφικά στοιχεία της εποχής ή στοιχεία για την ιστορία του πατέρα και συνάνθρώπου τους. Αυτά τα αντικείμενα είναι κληρονομιά μου κι όσο τα κουβαλώ, τόσο κατανοώ στοιχεία που φέρουν, μέχρις ότου μεταβιβαστούν στις επόμενες γενιές του γενεαλογικού και κοινωνικού μας δέντρου. Πρόκειται για ένα ζωντανό-υλικό αρχείο που φέρει μνήμες κι αναμνήσεις. Αντίστοιχα θεωρώ πως λειτουργεί και με την πολιτιστική κληρονομιά και τους εγκαταλελειμμένους χώρους. Ποιους αξίζει εν τέλει να διασώσουμε στο πέρασμα του χρόνου για τις νέες γενεές; Ξεφυσάω και θυμάμαι πως τόση ώρα μιλάμε για μεγάλα αντικείμενα.. Ωστόσο εκεί έξω έχουμε να παραδώσουμε μια κληρονομιά τόση όση και η ιστορία του σύμπαντος. Έχουμε να διασώσουμε τον Πλανήτη μας και την ανθοφορία της Βιοποικιλότητας. Η φύση είναι ότι μας απέμεινε από τα ίχνη της ιστορίας του κόσμου. Είναι ένα μέρος που όλα αξιοποιούνται κατάλληλα κι έχουν τη συνεχή ροή τους.

Θα ήθελα λοιπόν να θέσω ένα νέο ερώτημα:

“ Η βιοποικιλότητα και το περιβάλλον δεν αποτελούν τη μέγιστη πολιτιστική κληρονομιά; ”

(11) Είναι χρήσιμες αυτές οι ερωτήσεις;

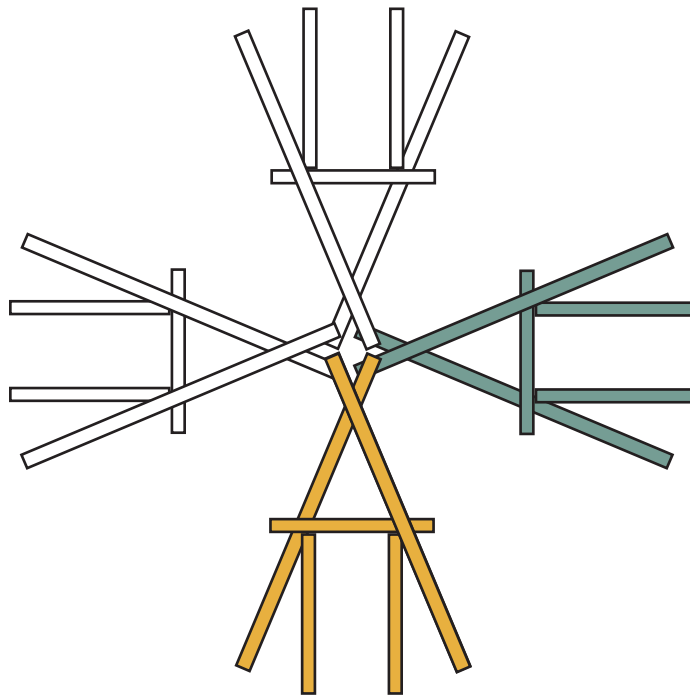
Χάρis αυτές τις ερωτήσεις, έχουμε τη δυνατότητα να γνωρίζουμε τον εαυτό μας και να καταγράφουμε τις αντιλήψεις μας, για κάθε νέα φορά που τα διαβάζουμε. Παράλληλα συνθέτουμε ένα διάγραμμα αντιλήψεων διαφορετικών υποκειμένων, στα πλαίσια της κοινής ομαδικής συνθήκης όπου εμείς οι ίδιοι θέσαμε. Χρήσιμες είναι επίσης, καθώς διεγείρουν με πολλαπλούς τρόπους το παρόν μας, υπενθυμίζοντας αέναα, τη σημαντικότητα της αρχειακότητας και της καταγραφής των ιδεών μας.

μέρος β

Καταγραφή εγκαταλελειμμένων κτιρίων στο Βόλο

Κείμενο κατόπιν συλλογικής γραφής της ομάδας:

‘Αρχικά η ιδέα της καταγραφής τέθηκε στις 3 Φεβρουαρίου 2020 και ημέρα Δευτέρα. Πέρα των άλλων ιδεών μας θεωρήσαμε πως η καταγραφή των εγκαταλελειμμένων κτισμάτων καθώς και οικοπέδων αποτελεί πρωτεύοντα στόχο μας. Η διαδικασία της καταγραφής ξεκίνησε μέσα Φεβρουαρίου και ολοκληρώθηκε τέλη Μαρτίου. Χωριστήκαμε σε τέσσερις υποομάδες των δύο ατόμων (α,β,γ,δ) και ξεκινήσαμε με μιας να ψάχνουμε στους δρόμους, στους παράδρομους και στα στενά της πόλης του Βόλου. ‘

‘Πιο συγκεκριμένα χαρτογραφήσαμε το κομμάτι από την αρχή της Ζάχου παράλληλα με το χείμαρρο Κραυσίδωνα (περιοχή Παλαιών) έως την οδό της 2ας Νοεμβρίου (περιοχή Επτά πλατάνων και Μεταμορφώσεως). Έπειτα από την περιοχή της Ανάληψης και κάτω (εμπορικό κέντρο-λιμάνι) έως τη συμβολή της με την οδό Φιλιππίδη και το ποτάμι του Αναύρου (περιοχή Αναύρου). Τέλος, από την αρχή της αργοναυτών και παραθαλάσσια έως το τέλος της. Δηλαδή το κομμάτι που οριοθετούν ο χείμαρρος Κραυσίδωνας, ο ποταμός ο Άναυρος και η οδός Ανάληψη. Αυτό το χωρικό πρίσμα είναι περίπου 2.83 km². ‘

‘Επίσης ένα κομμάτι της καταγραφής έτυχε ιδιαίτερης συζήτησης μεταξύ μας καθώς η απαγόρευση κυκλοφορίας λόγω του κορονοϊού (COVID-19) στάθηκε εμπόδιο για την καταγραφή του. Πρόκειται για τους δρόμους Δημητριάδος, Ιάσονος και Αργοναυτών με τους κάθετους δρόμους που τέμνουν. Αυτό το κομμάτι αποτελεί μια αυτόνομη υποομάδα (ε) και συμπληρώνεται με δύο τρόπους, με τη μερική καταγραφή επι του πεδίου και τη διαδικτυακή καταγραφή μέσω της υπηρεσίας google maps και το εργαλείο της street view.‘

Από το αρχείο της ομάδας: ‘Παρέα των οχτώ - Παύλα’

‘Το κριτήριο επιλογής έρευνας του συγκεκριμένου χωρικού πλαισίου προέκυψε από συζήτηση στην οποία τέθηκε αρχικά υπό αμφισβήτηση αυτό το χωρικό πλαίσιο καθώς μια άλλη άποψη ήταν να καταγράψουμε περιοχές του Βόλου που δεν βρίσκονται μόνο στο κέντρο αλλά και στα προάστια (άγιοι Ανάργυροι, Νέα Δημητριάδα, Νέα Ιωνία κα) αντίστοιχου όμως εμβαδού με τη πρόταση κέντρο-παράκεντρο.’

‘Σαν λύση στο debate αποφασίσαμε να δημιουργήσουμε μια ερώτηση από μας για μας ούτως ώστε να απαντήσουμε στο ερώτημα “Ποιο είναι το site μελέτης” επιχειρηματολογώντας. Τελικά αποφασίσαμε να καταγράψουμε τη περιοχή κέντρο-παράκεντρο και έπειτα να αφήσουμε ανοιχτό το ενδεχόμενο να πάμε και σε άλλες. ‘

‘Είναι απαραίτητο να αναφερθούμε στο γεγονός πως μια καταγραφή ποτέ δεν αποτυπώνει αντικειμενικά και καθολικά το σκοπό της. Κατά τη διάρκεια της εξερεύνησής μας, συναντήσαμε περιπτώσεις εγκαταλελειμμένων στις οποίες δεν ήμασταν σίγουροι κατά πόσο είναι σε χρήση ή όχι. Τις περισσότερες φορές κληθήκαμε να αποφασίσουμε με κριτήριο το φαίνεσθαι δηλαδή την προσωπική μας κρίση που απαρτίζεται από την εμπειρία μας, τις παρατηρήσεις όπως λουκέτα, εμφανώς παρατημένα παρτέρια και μπαξέδες κ.α. Άλλοτε παρατηρούσαμε πως ορισμένοι χώροι φαίνόντουσαν σε χρήση ενώ ήταν εγκαταλελειμμένοι τακτικά ορισμένους μήνες τον χρόνο (δευτέρες, τρίτες κατοικίες), ενώ άλλοι φαίνονται εγκαταλελειμμένοι ενώ στη πραγματικότητα υπόκεινται σε καθημερινή χρήση. Δεδομένης της υποκειμενικότητας της αντίληψης μας και του το συγκεκριμένου χρονικό διάστημα που πραγματοποιήθηκε η καταγραφή, επιφυλασσόμαστε για ενδεχόμενα σφάλματα και ανακρίβειες. ‘

‘Ξεκινούσαμε κυρίως στην αρχή της μέρας και τελειώναμε τα session κατά τη δύση του ηλίου όπως εξάλλου φαίνεται και από τις φωτογραφίες των καταγραφών, άλλωτε κρατούσαν 3 ώρες και άλλωτε 5 και 6. Κατά την διαδικασία της καταγραφής, οι αντιδράσεις των περαστικών ήταν ποικίλες. Οι περισσότεροι αδιαφορούσαν, αρκετοί ρωτούσαν τί είναι αυτό που καταγράφουμε από απλό ενδιαφέρον, ενώ κάποιοι ρωτούσαν αν έχουμε σχέση με τον δήμο, ή αν ενδιαφερόμαστε να αγοράσουμε το εκάστοτε οικόπεδο/κτίσμα. Πολλοί ήταν αυτοί που καλοπροαίρετα βοήθησαν την καταγραφή μας με τις εμπειρικές τους γνώσεις ως γείτονες, ενώ ελάχιστοι ήταν εχθρικοί απέναντι στο γεγονός ότι φωτογραφίζουμε κτήρια με τον φόβο πως μπορεί να είμαστε ληστές και άλλοι μάντεψαν σωστά την ιδιότητα μας και περί τίνος πρόκειται η διαδικασία αυτή. Σε κάθε περίπτωση ενημερώναμε πως η καταγραφή γίνεται για ερευνητικούς λόγους από φοιτητική ομάδα, στα πλαίσια της υλοποίησης, της διπλωματικής μας εργασίας. ‘ (πηγή κειμένων: από το αρχείο της ομάδας)

Αρχείο κολάζ φωτογραφιών από το αρχείο της ομάδας

Προκειμένου να επανοικιοποιηθούμε ορισμένους εγκαταλελειμμένους χώρους με διάφορα αναπαραστατικά και διαδραστικά μέσα : performative-experiential actions, όπως: φαγητό, πόση, μουσική, απαγγελία, εξιστόρηση, αναδιάταξη αντικειμένων στο χώρο, οπτικοακουστική εγγραφή, κ.ά.

Αρχείο κολλάζ φωτογραφιών από το αρχείο της ομάδας

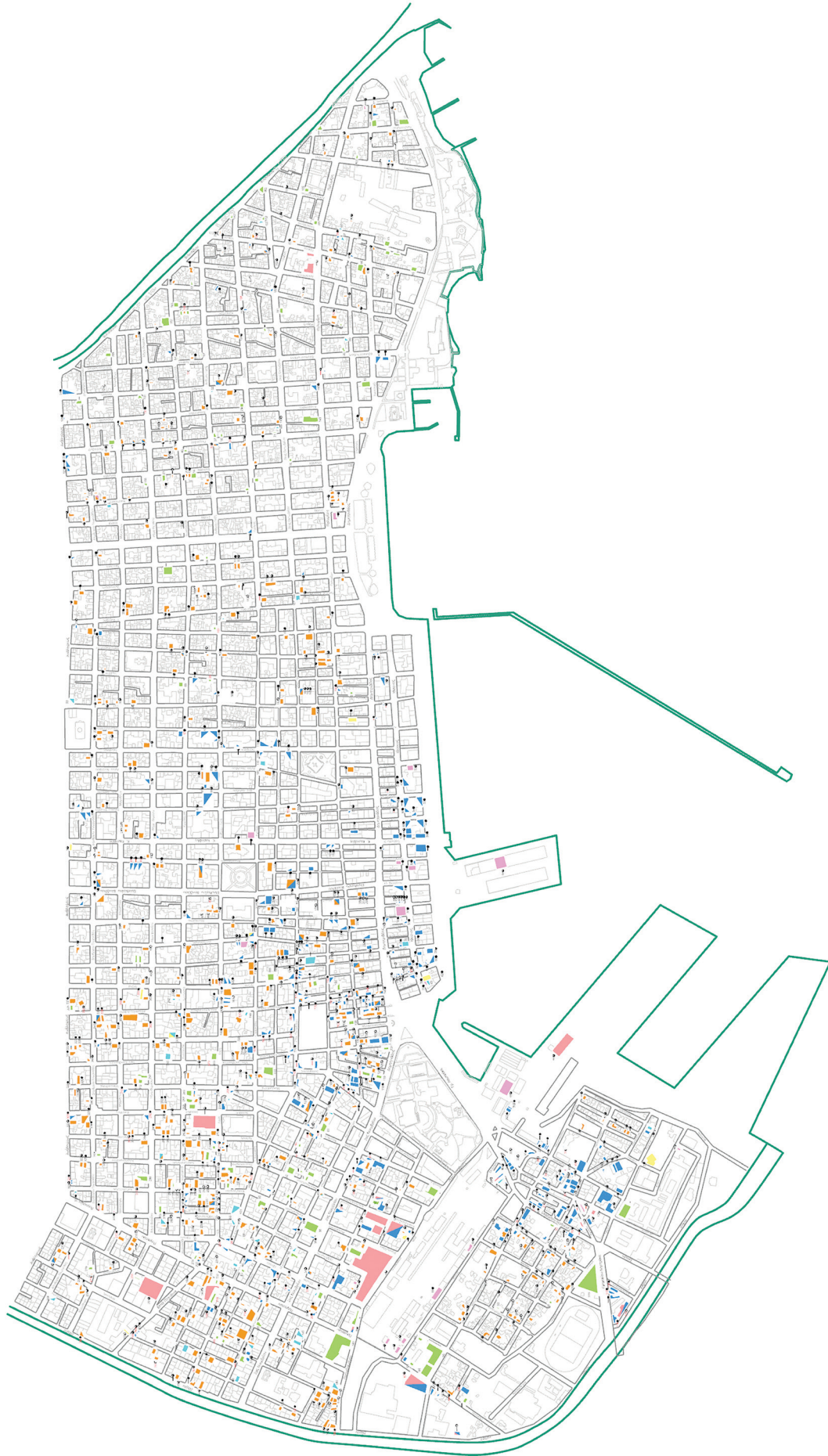
Χάρτης ορίων του Βόλου και προσαρμογή του τόπου καταγραφής.

Ο Βόλος είναι ένα κομβικό σημείο για την Ελλάδα βρίσκεται στο κέντρο της χώρας και σχεδόν ισαπέχει από την πρωτεύουσα Αθήνα και συμπρωτεύουσα Θεσσαλονίκη. Η θέση του συνδιαζει το όρος Πήλιο, τον Παγασητικό κόλπο και το Αιγαίο Πέλαγος. Καταγεγραμμένοι είναι περίπου 200.000 κάτοικοι που ζουν εκεί, ενώ καθοριστικό ρόλο για την εξελιξη της πόλης αποτελεί το γεγονός του οτι φοιτητες/φοιτητριες αφιερώνουν 4-8 χρονια σπουδών.

Θα μπορούσε να γίνει αναφορά στα ιστορικά στοιχεία του Βόλου, τα τοπόσημα, τους αρχαιολογικούς χώρους, την αρχιτεκτονική, των ιστοριών για το νερό, τους σεισμούς και τις πλατείες, τα λιγοστά πάρκα και τα παραθαλάσσια στέκια, τα μονοπάτια και τις σπηλιές... Όμως αναγνωρίζω οτι υπάρχουν διαφορες έρευνες που επεκτείνονται ήδη ή θα επεκταθούν μελλοντικά σε αυτά τα θέματα.

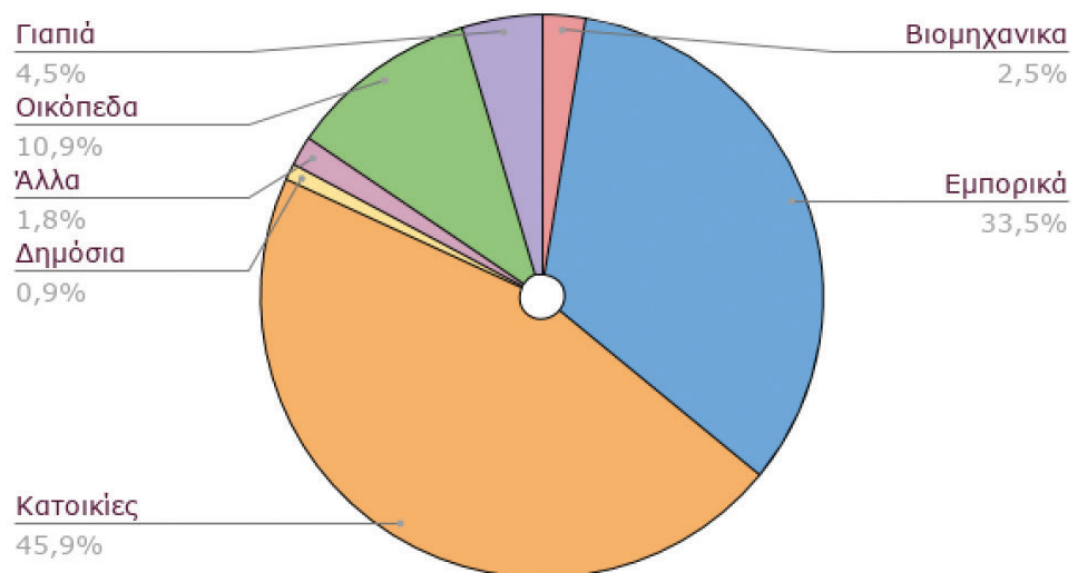
Στην επόμενη σελίδα παρουσιάζεται ο χάρτης που περιγράφει τους εγκαταλελειμμένους χώρους της περιοχής που καταγράψαμε σημειώνοντας τη προηγούμενη χρήση τους, το επίπεδο φθοράς τους και τις μεταξύ τους αναλογίες, στα παρακάτω διαγράμματα.

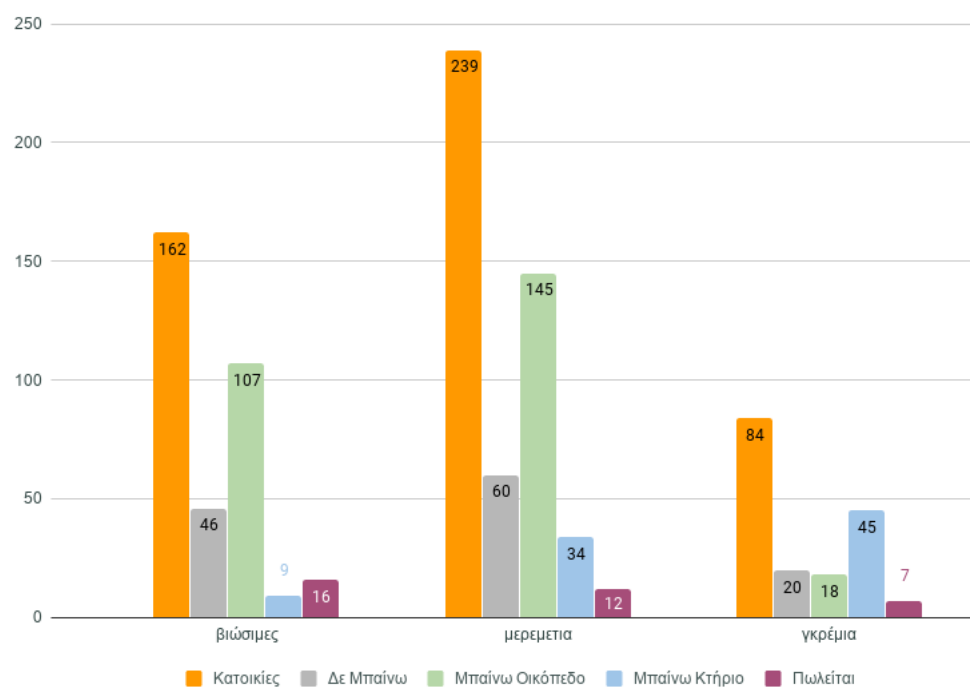

Χάρτης καταγραφής εγκαταλελειμμένων κτιρίων στο Βόλο
από την 'Παρέα των οκτώ - Παύλα' (2020)
ΚΛΙΜΑΚΑ: 1 / 15000

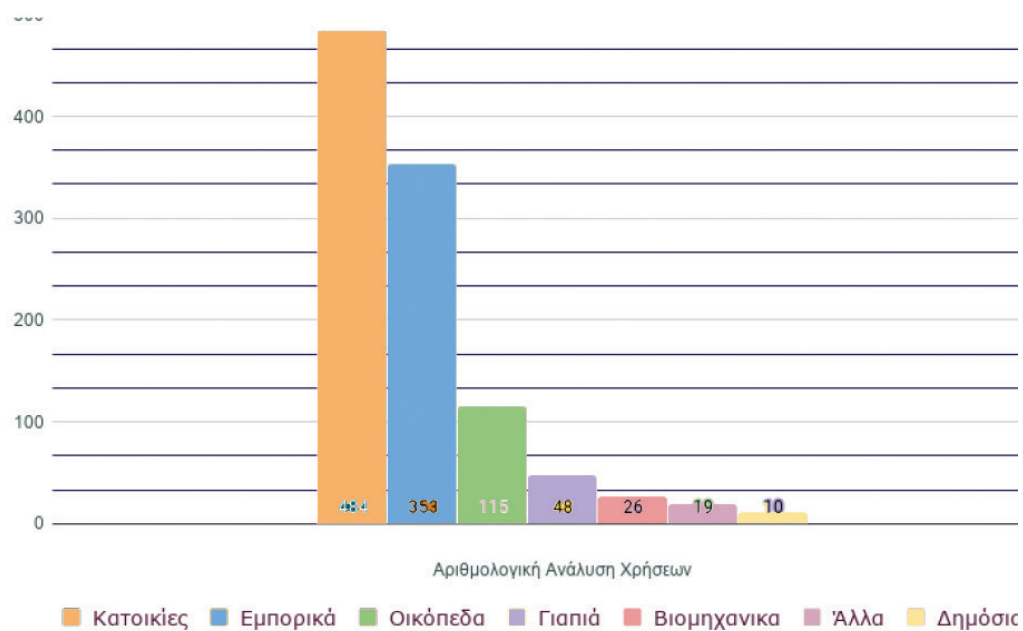
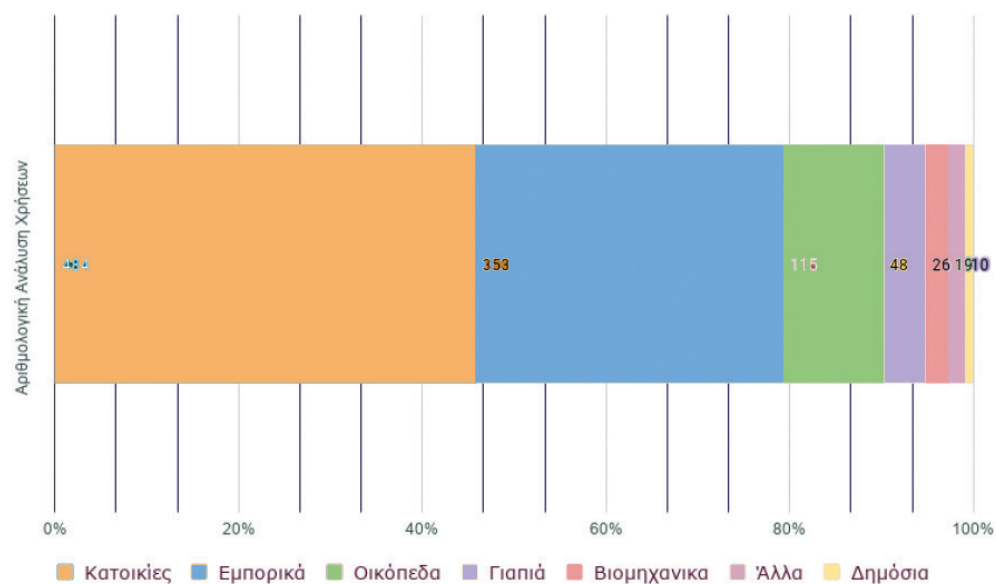
Στατιστικό διάγραμμα ανα παρελθοντική χρήση των 1055 καταγεγραμμένων εγκαταλελειμμένων κτιρίων.

Ποσοτικό διάγραμμα ανα κατάσταση φθοράς και συνθήκη προσβασιμότητας των εγκαταλελειμμένων κατοικιών

‘Οι λόγοι καταγραφής αυτών των παραμέτρων είναι ποικίλοι. Μας ενδιαφέρει η οικονομική δραστηριότητα που αναπτύσσεται γύρω από αυτά, μας ενδιαφέρει η κατάσταση των υλικών που φέρουν είτε για λόγους οικοδομικούς είτε για λόγους αρχιτεκτονικούς. Το περιεχόμενο της φόρμας καταγραφής προέκυψε κατόπιν πολύωρων εποικοδομητικών συζητήσεων και πλήθος δοκιμών, έτσι ώστε να χωρέσουμε όσο το δυνατόν περισσότερη πληροφορία σε όσο το δυνατόν λιγότερο χώρο, με την προϋπόθεση του μεγέθους του τεύχους (A5) και της αναγνωσιμότητας του.’

Κολάζ φωτογραφιών από το αρχείο της ομάδας

Επεξήγηση αριστερής πλευράς της Φόρμας Καταγραφής

Η φόρμα καταγραφής περιέχει τα εξής χαρακτηριστικά: τον αριθμό της καταγεγραμμένης περίπτωσης (πάνω αριστερά), Δ-ΟΡ τη διεύθυνση του καταγεγραμμένου καθώς και το πόσοι όροφοι είναι, Π αν τίθεται προς πώληση/ενοικίαση/ανταλλαγή, είδος χρήσης γης (κατοικία, βιομηχανική, δημόσια, εμπορική, γιατί καθώς και οικοπέδο το οποίο το καταγράψαμε στο χωρίο άλλο με όροφο 0), φθορά σε τι κατάσταση βρίσκεται (βιώσιμο, σε επιθυμητή κατάσταση χρήσης, μερεμέτια αν χρειάζεται δηλαδή επισκευές, γκρέμι αν πρόκειται για περίπτωση που έχουν φθαρεί έντονα τα κύρια μέρη του κελύφους ή του σκελετού του κτιρίου και χρήζει ριζικών αλλαγών ή κατεδάφισης). Τα όρια μεταξύ του οικοπέδου και του πεζοδρομίου αναγράφονται στο όριο 1 και μεταξύ της αυλής και του κτίσματος στο όριο 2 (αν υπάρχει). Τέλος η πρόσβαση περιγράφεται μέσω των Μπαίνω 1 και Μπαίνω 2 (αντίστοιχα στο κάθε όριο). Επίσης τοποθετούνται τέσσερις φωτογραφίες αντιπροσωπευτικές της κάθε περίπτωσης (μπροστινή όψη, προοπτική όψη, λεπτομέρειες, ενδέχεται και εσωτερικές) προκειμένου να περιγράψουν εκείνα τα οποία τα μάτια μας διακρίνουν ως επαρκή για μια γρήγορη ανάγνωση.

Το τι περιέχει η φόρμα αποκτά επιπλέον ενδιαφέρον καθώς κατά τη διάρκεια των πρώτων εξερευνήσεων μας, στην έρευνα επί του πεδίου, κατανοήσαμε λάθη και αμέλειες και έτσι κληθήκαμε να την αλλάξουμε. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου παρατηρείται το φαινόμενο να κατοικείται το ισόγειο και το υπόλοιπο του κτίσματος να παραμένει γιαπί, σημειώνεται ως εξής 4(-3) όπου 4 οι όροφοι και (-3) η κατοικία στο ισόγειο. Επίσης ενδέχεται κάποιες περιπτώσεις καταγραφής να περιέχουν δύο χρήσεις στο ίδιο κτίσμα στο ισόγειο εμπορικό και στον όροφο κατοικία, οπότε καταγράφονται στην ίδια διεύθυνση με επισημασμένες τις δύο χρήσεις.

Επεξήγηση δεξιάς πλευράς της Φόρμας Καταγραφής

Στις Φωτογραφίες, επιδιώξαμε να απεικονίσουμε τις όψεις των κτιρίων, τα χαρακτηριστικά των ανοιγμάτων τους ή άλλων ενδιαφερόντων λεπτομερειών.

.....	Δ:	.....	Π	ΟΡ:	.....
ΧΡΗΣΗ	☐ κατοικία	☐ βιομηχανική	☐ δημόσια		
	☐ γιατί	☐ εμπορική	☐		
ΦΘΟΡΑ	☐ βιώσιμο	☐ μερεμέτια	☐ γκρέμι		
ΟΡΙΟ	1ο	.....			
	2ο	.....			
ΜΠΑΙΝΩ	1ο	.....			
	2ο	.....			

α105 Δ: Σουλίου 3 Π ΟΡ: ?
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ○ μερεμέτια ● γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● πέτρινος τοίχος
2 ● πόρτες, παράθυρα
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● ανοιχτή θήρα
2 ● κανονικά

α106 Δ: Σουλίου 1 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ● μερεμέτια ○ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● καγκελόπορτα/πόρτες
2 ○ _____
ΜΠΑΙΝΩ 1 ○ _____
2 ○ _____

α107 Δ: Λαχανά- Σουλίου Π ΟΡ: 2(2)
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
● γιαπί ○ εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ○ μερεμέτια ● γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● πέτρινο τοίχος, ξύλινη πόρτα
2 ● πόρτες, παράθυρα
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● σκαρφαλώνω χωματοπλαγιά
2 ○ _____

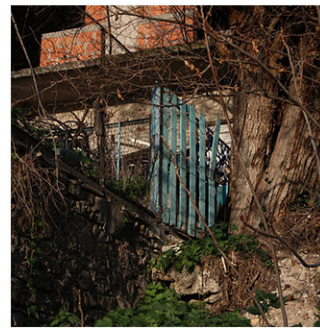
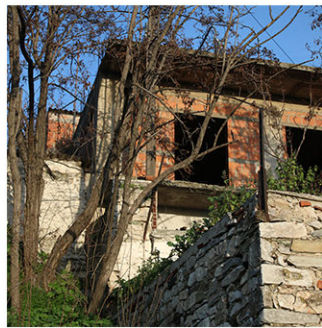
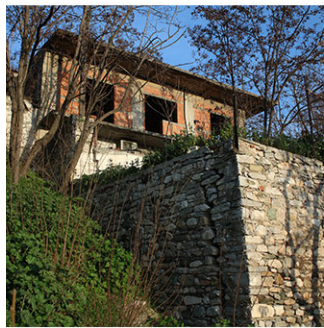

α108 Δ: Λαχανά 50 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ● μερεμέτια ○ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● καγκελόπορτα, πόρτες, παράθυρα
2 ○ _____
ΜΠΑΙΝΩ 1 ○ _____
2 ○ _____

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

α197 Δ: Αδμήτου 85 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ○ μερεμέτια ● γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● αλυσίδα για να μην παρκάρουν
2 ● πόρτα
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● περνάω άνετα από πάνω
2 ● ανοιχτά

α198 Δ: Ανθέων 15 Π ΟΡ: 2
ΧΡΗΣΗ ○ κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
● γιαπί ○ εμπορική ○
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ○ μερεμέτια ○ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● περίφραξη, καγκελόπορτα
2 ○
ΜΠΑΙΝΩ 1 ○
2 ○

α199 Δ: Κραυσίδωνος 9 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ○ μερεμέτια ● γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● κάγκελόπορτα και κάγκελα
2 ● πόρτα
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● σκαρφαλώνοντας
2 ● ανοιχτά

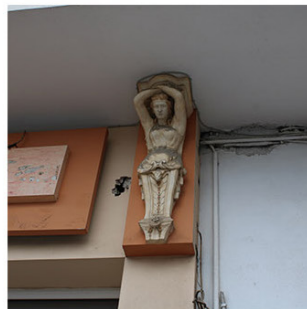

α200 Δ: Επτά Πλατάνια 31 Π ΟΡ: 4(1)
ΧΡΗΣΗ ○ κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ● εμπορική ○
ΦΘΟΡΑ ● βιώσιμο ○ μερεμέτια ○ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● τζαμόπορτα
2 ○
ΜΠΑΙΝΩ 1 ○
2 ○

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

α201 Δ: Κωνσταντά-Αχιλλέως Π ΟΡ: 2
ΧΡΗΣΗ ☐ κατοικία ☒ βιομηχανική ☐ δημόσια
☐ γιαπί ☐ εμπορική ☐ _____
ΦΘΟΡΑ ☐ βιώσιμο ☒ μερεμέτια ☐ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ☒ λαμαρίνες στα ανοίγματα, πόρτα
2 ☐ _____
ΜΠΑΙΝΩ 1 ☐ _____
2 ☐ _____

α202 Δ: Επτά Πλατάνιων 12 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ☐ κατοικία ☐ βιομηχανική ☒ δημόσια
☐ γιαπί ☐ εμπορική ☐ _____
ΦΘΟΡΑ ☐ βιώσιμο ☐ μερεμέτια ☒ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ☒ λουκέτο, πόρτα
2 ☐ _____
ΜΠΑΙΝΩ 1 ☐ _____
2 ☐ _____

α203 Δ: Ζάχου 65 Π ΟΡ: 2(1)
ΧΡΗΣΗ ☒ κατοικία ☐ βιομηχανική ☐ δημόσια
☐ γιαπί ☐ εμπορική ☐ _____
ΦΘΟΡΑ ☒ βιώσιμο ☐ μερεμέτια ☐ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ☒ πόρτα, παράθυρα
2 ☐ _____
ΜΠΑΙΝΩ 1 ☐ _____
2 ☐ _____

α204 Δ: Δημ. Γεωργιάδου- Αδμήτου Π ΟΡ: 3(2-3)
ΧΡΗΣΗ ☐ κατοικία ☐ βιομηχανική ☐ δημόσια
☒ γιαπί ☐ εμπορική ☐ _____
ΦΘΟΡΑ ☐ βιώσιμο ☐ μερεμέτια ☐ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ☒ πόρτα εισόδου
2 ☐ _____
ΜΠΑΙΝΩ 1 ☐ _____
2 ☐ _____

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

α205 Δ: Χείρωνος 76+[58,56,62,26] Π ΟΡ: 2
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ● εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ○ μερεμέτια ● γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● καγκελόπορτα, σιδερένια ρολά, πόρτα
2 ● πόρτα, παράθυρα
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● ανοιχτά
2 ○ _____

α206 Δ: Χείρωνος 62 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ● μερεμέτια ○ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● δίχτυ, κάγκελο
2 ● πόρτες, πατζούρια
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● σκαρφαλώνοντας
2 ● καθώς ελίσσομαι

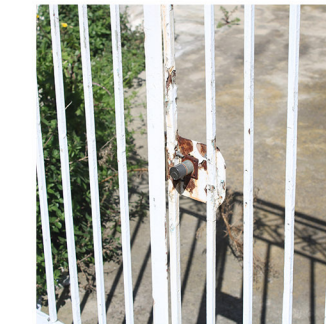
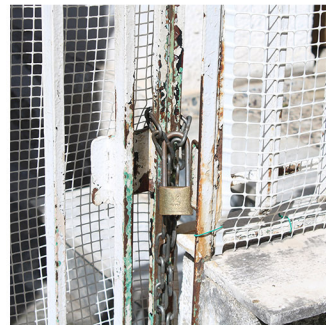
α207 Δ: Χείρωνος 57 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ● βιώσιμο ○ μερεμέτια ○ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● δίχτυ, κάγκελα, πατζούρια
2 ● πόρτα, παράθυρα
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● σκαρφαλώνοντας
2 ○ _____

α208 Δ: Μαγνήτων 15 Π ΟΡ: 1
ΧΡΗΣΗ ● κατοικία ○ βιομηχανική ○ δημόσια
○ γιαπί ○ εμπορική ○ _____
ΦΘΟΡΑ ○ βιώσιμο ● μερεμέτια ○ γκρέμι
ΟΡΙΟ 1 ● καγκελόπορτα
2 ● πόρτα, παράθυρο δίχως τζάμι
ΜΠΑΙΝΩ 1 ● σκαρφαλώνω
2 ○ _____

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

α209 Δ: Ρήγα Φεραίου 8,5 Π ΟΡ: 0

ΧΡΗΣΗ ☐ κατοικία ☐ βιομηχανική ☐ δημόσια
☐ γιαπί ☐ εμπορική ☒ οικόπεδο

ΦΘΟΡΑ ☐ βιώσιμο ☐ μερεμέτια ☐ γκρέμι

ΟΡΙΟ 1 ☒ καγκελόπορτα, λουκέτο

2 ☐ _____

ΜΠΑΙΝΩ 1 ☒ σκαρφαλώνοντας

2 ☐ _____

α210 Δ: Παγασών 111 - Μπαξέδων Π ΟΡ: 1

ΧΡΗΣΗ ☒ κατοικία ☐ βιομηχανική ☐ δημόσια
☐ γιαπί ☐ εμπορική ☐ _____

ΦΘΟΡΑ ☐ βιώσιμο ☐ μερεμέτια ☒ γκρέμι

ΟΡΙΟ 1 ☒ πόρτες, πατζούρια

2 ☐ _____

ΜΠΑΙΝΩ 1 ☐ _____

2 ☐ _____

α211 Δ: Μπαξέδων 9B Π ΟΡ: 1

ΧΡΗΣΗ ☒ κατοικία ☐ βιομηχανική ☐ δημόσια
☐ γιαπί ☐ εμπορική ☐ _____

ΦΘΟΡΑ ☐ βιώσιμο ☐ μερεμέτια ☒ γκρέμι

ΟΡΙΟ 1 ☒ καγκελόπορτα, πλαστική σακούλα

2 ☒ πόρτες, παράθυρα

ΜΠΑΙΝΩ 1 ☒ σκαρφαλώνοντας

2 ☐ _____

α212 Δ: Μπαξέδων 9A Π ΟΡ: 1

ΧΡΗΣΗ ☒ κατοικία ☐ βιομηχανική ☐ δημόσια
☐ γιαπί ☐ εμπορική ☐ _____

ΦΘΟΡΑ ☐ βιώσιμο ☐ μερεμέτια ☒ γκρέμι

ΟΡΙΟ 1 ☒ τούβλιнос φράχτης

2 ☒ πόρτα

ΜΠΑΙΝΩ 1 ☒ σκαρφαλώνω

2 ☒ σπασμένη ήδη

Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

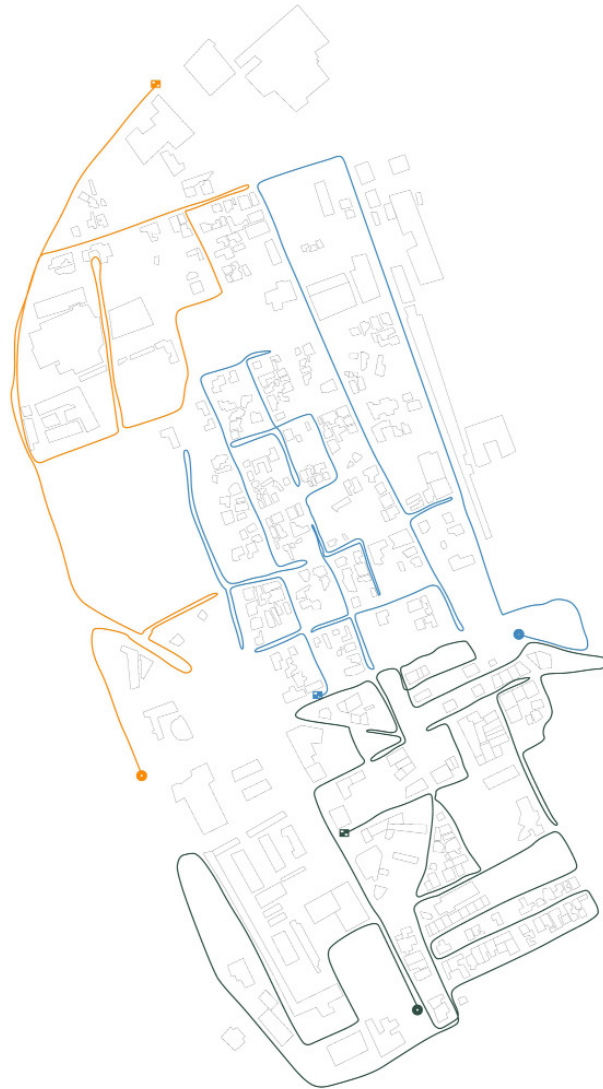
Φόρμα καταγραφής από το αρχείο της ομάδας

Διαδικασία Καταγραφής

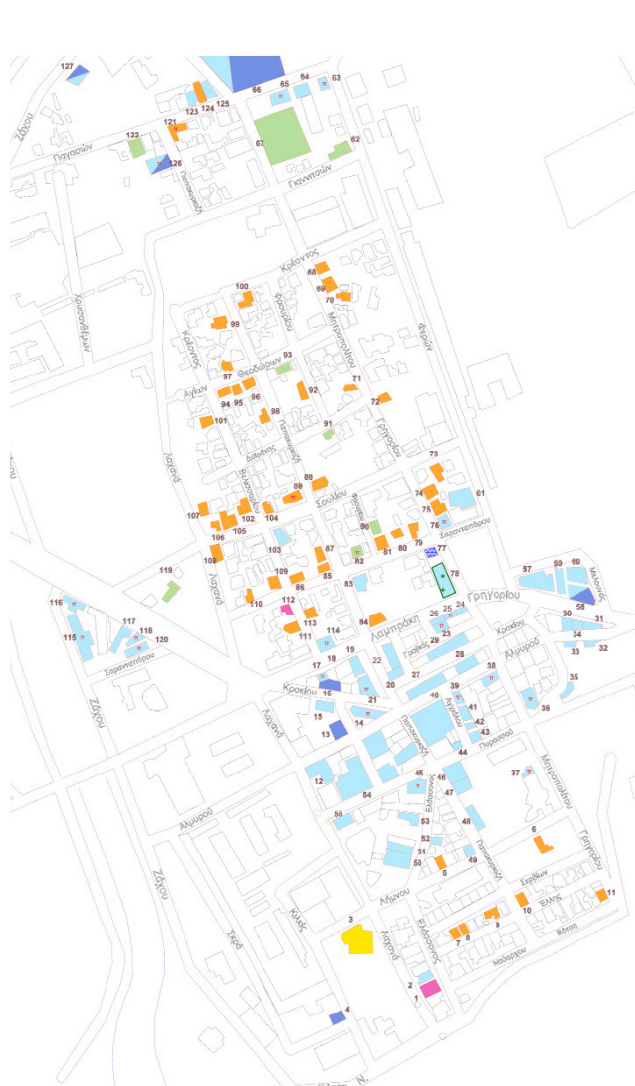
Διάγραμμα κινήσεων καταγραφής 'ομάδας α' της παρέας των οκτω -

Ο προσχεδιασμός της εκάστοτε διαδρομής παίζει πολύ σημαντικό παράγοντα στη διαδικασία της καταγραφής ανα ημέρα. Προκειμένου να μην κάνουμε κύκλους, και να διατηρήσουμε τις δυνάμεις μας, στοχεύσαμε σε μία τακτική κίνησης: μορφής 'μονοκοντυλιάς'. Η άφιξη μας γινόταν με ποδήλατα και έπειτα προχωρώντας με τα πόδια. Ο ένας σημείωνε στον χάρτη τις εκάστοτε πληροφορίες και ο άλλος φωτογράφιζε. Οι ώρες και ο καιρός έχουν μεγάλη σημασία καθώς ο φυσικός φωτισμός κρίνεται απαραίτητος για τη λήψη φωτογραφιών. Επίσης τις πρωινές ώρες είναι ευδιάκριτοι οι ανενεργοί χώροι καθώς όλοι οι υπόλοιποι είναι εν ενεργεία. Χρειάζεται διακριτικότητα και ευγένεια κατά τη συναναστροφή με τους κατοίκους των εκάστοτε περιοχών. Να υπάρχει μια ξεκάθαρη απάντηση για το τι κάνουμε και γιατί, χωρίς να δημιουργούνται υπόνοιες.

Συμπεράσματα Καταγραφής

Χάρτης Αριθμολογημένης Καταγραφής της 'ομάδας α' της παρέας των οκτω -

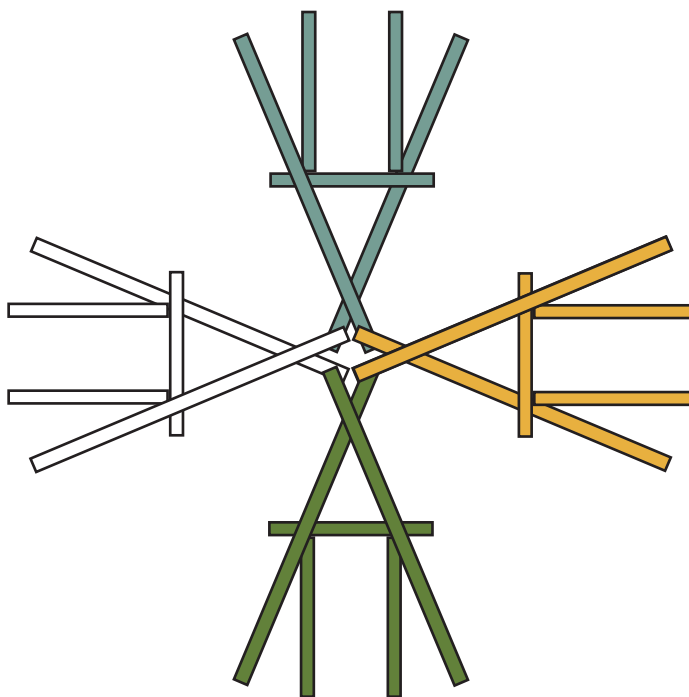
Η παράλληλη σημείωση των εγκαταλελειμμένων πάνω στον χάρτη κατά τη διάρκεια της καταγραφής είναι επίσης ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για τη διευκόλυνση στην μετέπειτα μεταφορά στον ψηφιακό χάρτη. Πολλά φαινομενικά εγκαταλελειμμένα καταστήματα κτίρια ή οικόπεδα χρησιμοποιούνται ως αποθήκες ή χρησιμοποιούνται σπάνια. Πάρα πολλές μονοκατοικίες που μοιάζουν εγκαταλελειμμένες λόγω φθοράς, ενώ στην πραγματικότητα κατοικούνται. Τέλος, δύο χρόνια μετά το πέρας της καταγραφής, πολλά από τα κτίρια που καταγράφηκαν έχουν γκρεμιστεί ή ανακαινιστεί.

Μέρος γ

T Re RooM

Σε ποιον ανήκει το εγκαταλελειμμένο κτίριο;;

Το ζήτημα της συν-ιδιοκτησίας είναι φλέγον ζήτημα στην οικοδομική πραγματικότητα της Ελλάδας και αποτελεί μία από τις κυριότερες αιτίες εγκατάλειψης ενός κτιρίου. Η συνιδιοκτησία προκύπτει συνήθως όταν ο ιδιοκτήτης αποβιώνει και τα αφήνει κληρονομιά σε αρκετά μέλη της οικογένειάς του. Φαντάζομαι πως η πρόθεση του, είναι να μοιραστεί ισάξια και ισόποσα το αδέσποτο πλούτο, ωστόσο όπως καταλαβαίνετε κι εσείς, η σχέση των κληρονόμων δεν είναι συχνά υγιείς και δεν εγγυάται μια συντονισμένη χρήση ή κάποιου είδους συμφωνημένος διαμερισμός των προβλεπόμενων εσόδων κι εξόδων του κτιρίου.

Πώς επικοινωνώ με τους ιδιοκτήτες ενός εγκαταλελειμμένου;

Ακόμη ένα στοιχείο της ελληνικής πραγματικότητας που διαπιστώσαμε κατά την καταγραφή των εγκαταλελειμμένων στον Βόλο, είναι το πόσα πολλά γνωρίζουν οι γείτονες, και πόσο πρόθυμοι είναι να εξιστορίσουν ό,τι γνωρίζουν αναφορικά με το εγκαταλελειμμένο της γειτονιάς τους..

Αν οι γείτονες δεν γνωρίζουν τα στοιχεία του ιδιοκτήτη, μπορούμε να βρούμε ένα δικηγόρο, να επισκεφτούμε την Πολεοδομία ώστε να αποκτήσουμε πρόσβαση στο κτηματολόγιο και να μαθούμε σε ποιον/ποιά ανήκει το εκάστοτε κτίριο

Αν το κτήριο είναι διατηρητέο, τότε χρειάζεται επικοινωνία με το Υπουργείο Παραδοσιακών Οικισμών και Διατηρητέων <http://estia.minenv.gr/> καθώς και απο το Υπουργείου Περιβάλλοντος κι Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (πρώην Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.) <https://ypen.gov.gr/chorikos-schediasmos/ktiria/diatiritea/>

Αν κάποιο εγκαταλελειμμένο κτίριο αποτελεί μνημείο, τότε δεν μπορεί να αξιοποιηθεί χωρίς την έγκριση της εκάστοτε αρχαιολογίας στην οποία είναι καταχωρημένο.

Το αρχείο των μνημείων μπορεί να βρεθεί στο <http://listedmonuments.culture.gr/info.php>

Αν κάποιο εγκαταλελειμμένο κτίριο έχει γίνει δωρεα σε κάποια μη κερδοσκοπική ομάδα ΜΚΟ, χρειάζεται να υπαρξει διασύνδεση με τους σχετικούς αρμόδιους και να γίνει υπευθυνη δηλωση και υπογραφή εντύπου εκδήλωσης ενδιαφέροντος, προκειμένου να δοθούν τα σχέδια στους μηχανικούς για περαιτέρω έρευνα.

Μορφές Αξιοποίησης Εγκαταλελειμμένων Κτιρίων

Προκειμένου να αξιοποιηθεί ένας εγκαταλελειμμένος χώρος, χρειάζεται να παρθούν αποφασίες από τους ιδιοκτήτες ή τις τοπικές κοινότητες, τη γειτονιά, τον δήμο ή το κράτος. Ο πιο συνήθης τρόπος αξιοποίησης ενός τέτοιου χώρου, είναι είτε με το γκρέμισμα και την εκ νέου αναστήλωση του κτιρίου, είτε με μια ριζική ανακαίνιση η οποία θα δώσει μια αγοραστική κι εμπορική αξία στο ακίνητο και θα αναβαθμίσει την αισθητική της γειτονιάς. Ειδάλλως μπορεί να έρθει σε επανάχρηση για να κατοικήσει ξανά ο κάτοχος του ακινήτου. Σύμφωνα με την έρευνα των εκάστοτε μηχανικών, προκύπτει το κόστος για το σχεδιασμό και την υλοποίηση των κτιριακών απαιτήσεων. Ανάλογα με το χρονικό πλαίσιο, τη διαθεσιμότητα πόρων και εργατικού δυναμικού.

Διακανονισμός είναι μια μορφή στην οποία ενοικιάζεται ο χώρος σε εξαιρετικά χαμηλό κόστος, με σκοπό ο άνθρωπος που θα μπει στο σπίτι να ανακαινίσει/επιδιορθώσει/αποκαταστήσει τον χώρο κι εν τέλει να τον αξιοποιήσει εντός ενός άξιου χρονικού ορίου.

Δύο συμφοιτητές αρχιτεκτονικής και μία φοιτήτρια γεωπονίας, πήραν την απόφαση να κάνουν ένα τέτοιο συμβόλαιο και στα πλαίσια αυτού. Έτσι αποφασίσαμε να συμμετέχω κι εγώ μαζί με έναν ακόμη συμφοιτητή προκειμένου να φέρουμε χώρους του κτιρίου σε ζωή, να πειραματιστούμε, και να συν-κατοικήσουμε παρέα (co-hub). Φαντάζομαι πως πραγματώναμε μια εναλλακτική διαχείρισης του σύγχρονου βίου και την αυθόρμητη ανάγκη για κοινωνικοποίηση, συγκατοίκηση και συν-πράττειν.

Όσο ταξίδευα και γνώριζα κόσμο, όλο ένα και περισσότερο άκουγα την επιθυμία από ανθρώπους να φέρουμε μια αντίστοιχη πρόταση σε ευρεία κλίμακα.

Θεωρώ πως απάντησεις μπορούν να υπάρξουν πολλές, σχετικά με τη διαχείριση των εγκαταλελειμμένων χώρων, όμως χρειάζεται να δοθεί έμφαση και χρηματοδότηση από το κράτος, την Ε.Ε. ώστε να ευνοούνται οι συνθήκες υλοποίησης από τους μηχανικούς και τους πολίτες.

Κριτήρια επιλογής ενός εγκαταλελειμμένου κτιρίου για διαμονή

Οι **Συγκάτοικοι**, η ξεκάθαρη και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ τους πρόκειται να διασφαλίσουν την χαρά και το μεράκι για όλες τις ενέργειες που θα ακολουθηθούν.

Η **Γειτονιά** χρειάζεται να αγκαλιάζει τους νέους κατοίκους και να είναι κατάλληλη όσον αφορά τη θέση της στην πόλη καθώς και να καλύπτει τις ανάγκες των κατοίκων.

Η **Χρήση** για την οποία προορίζεται η επανάχρηση σχετίζεται με τον χρόνο επισκευής συναρτήσει του χρόνου διαμονής. Κρίνεται απαραίτητο να γίνει μια μελέτη και προγραμματισμός, υπολογίζοντας όλα τα στοιχεία και τα χρήματα που θα χρειαστούν.

Στο παρόν παράδειγμα κληθήκαμε δύο άτομα να φέρουμε σε ζωή το Ισόγειο της οικίας συμπεριλαμβανομένης της κουζίνας του μπάνιου και του σαλονιού με τα παρακάτω έξοδα:

420 Υδραυλικές εργασίες
350 Υλικά Υδραυλικά.
30 Καθαριστικά βούρτσες σκούπες
50 για χρώματα.
50 για ηλεκτρολογικά.
50 για θερμοσίφωνα
ΣΥΝΟΛΟ: 1250 / 2 (χρήστες) = 625 ευρώ ανα άτομο

Ο Προσωπικός χρόνος διαμονής, ήταν για 6 μήνες άρα ο υπολογισμός των εξόδων μου ήταν της τάξεως των 104 ευρώ ανα μήνα. Ο συνολικός χρόνος καθαρισμού, επισκευών και κατασκευής ήταν γύρω στους 2 μήνες.

Μεθοδολογία δημιουργίας του 'T Re Room' σε πρώην εγκαταλελειμμένη κατοικία

Μεταφορά παλαιών αντικειμένων και αφαίρεση ακαθαρσιών.

Αρχικά χρειάζεται να μεταφέρουμε εκτος χώρου όλα τα αντικείμενα και να αποφασίσουμε ποια μπορούμε να επαναχρησιμοποιήσουμε και ποιά θα δώσουμε για επανάχρηση ή ανακύκλωση.

Καθαρίζουμε καλά τον χώρο και τη σκόνη.

Εύσιμο σοβάδων από το ταβάνι και τους τοίχους
Αφαιρούμε οτιδήποτε φθαρμένο και ετοιμόρροπο.

Συλλογή και μεταφοράς μπαζών.

Χρειάζεται να μεριμνήσουμε για σακούλες και σακίδια μεταφοράς μπαζών και αν χρειάζεται να νοικιάσουμε κάποιον κάδο οικοδομικών απορριμμάτων είτε αν μπορούν να διατεθούν στην τοπική επαναχρηση.

Επιδιορθώσεις Σοβάτισμα

Στο συγκεκριμένο πρότζεκτ δεν κάναμε κανένα σοβάτισμα διότι θέλαμε να βλέπουμε τα φθαρμένα από το χρόνο σημάδια που υποδηλώνουν την ιδιότητα του και χαρίζουν μια σπάνια οπτική και υφή. Σε κάθε άλλη περίπτωση, κάνουμε οποιεσδήποτε επιδιορθώσεις από το ταβάνι μέχρι το πάτωμα με σοβά από άμμο και ασβέστη, με αργίλο σοβά κ.ο.κ.

Αλλαγή σωληνώσεων ύδρευσης /αποχέτευσης + Ηλεκτρολογικά

Χρειάζεται να επικοινωνήσουμε με έμπειρους τεχνίτες. Βάση του σχεδίου των ηλεκτρολογικών σχεδίων και των θέσεων των σωλήνων ύδρευσης.

Τρίψιμο, αστάρι και βάψιμο Τοίχων

Το τρίψιμο λειαίνει και καθαρίζει τον τοίχο. Το αστάρι επιτρέπει την μπογιά να γίνει πιο ανθεκτική και να κολλήσει καλά. Τα χρώματα ανακυκλωμένα δωρεάν από χρωματοπωλεία.

Καθαρισμός και Λείανση Πατώματος

Με ηλεκτρικό τριβείο, φυσικά βερνίκια όπως ελαιόλαδο ή λινέλαιο.

Επιπρόσθετες Κατασκευές

Πάγκους εργασίας, κρεβάτι, πατάρι, ράφια κτλ.

Οριστικός Καθαρισμός Χώρων

Με σκούπα χειρός, σκούπα ηλεκτρική, υγρό σαπουνι και σφουγγαρίστρα.

Ανάλυση κατασκευής παταριού: 'T_re-Room'

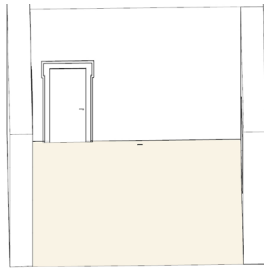
Προκειμένου να κατοικήσω σε ένα από τα δωμάτια του ισογείου της πλέον αναβιωμένης νεοκλασικής οικίας, ήθελα να αξιοποιήσω το πρωτόγνωρο ύψος των τεσσάρων μέτρων, δίνοντας παράλληλα τη δυνατότητα πολλαπλών θέσεων ανάπαυσης και ύπνου σε εμένα ή σε περαιτέρω άτομα.

Το πατάρι αποτελείται από ξύλινους αποφλοιωμένους κορμούς (οι οποίοι καθαρίστηκαν και τρίφτηκαν με γυαλόχαρτο στο χέρι) και μερικά ξύλινα δοκάρια ορθογώνιας διατομής. Οι μεταξύ τους ενώσεις και η πάκτωση τους γίνεται με τις μεταλλικές βίδες μήκους 12 εκατοστών και με χρήση μεταλλικών γωνιών 'γαλβανιζέ' πλάτους 10 εκατοστών πάνω στην επιφάνεια του εφάπτοντα τοίχου ή του πατώματος. Παράλληλα γίνεται εφαρμογή τεχνικών συνδεσμολογίας προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν τα ευάλωτα σημεία στήριξης βάρους και ροπής καθώς και να μελετηθούν οι απαιτήσεις της εφαρμογής τους.

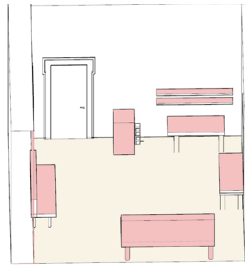
Η κατασκευή έγινε χωρίς τη χρήση σχεδίου. Μερικά από τα ξύλα που χρησιμοποιήθηκαν ήταν στο σπίτι από πριν και άλλα μεταφερθηκαν στο δωμάτιο από άλλους εγκαταλελειμμένους χώρους. Η μέθοδος για να υλοποιηθεί ήταν μέσω οραματισμού και δοκιμαστικών προσπαθειών και διήρκεσε μερικές εβδομάδες. Για την μέτρηση των διαστάσεων έγινε η χρήση του σώματος μου και των ανοιγμάτων του και σημειώθηκαν στις επιφάνειες του κτιρίου σε κλίμακα 1:1. Τέλος η ανάβαση πραγματοποιείται χωρίς τη χρήση σκάλας, αλλά με σκαρφάλωμα χάρις την βοηθητική τριγωνική 'Κλίμαξ' και τα έπιπλα του χώρου. Παρακάτω παρουσιάζονται 3 εκδοχές κινησιολογίας ανάβασης και 3 επιπλέον εκδοχές κατάβασης.

Εργαλεία Υλοποίησης: Δραπανοκατσάβιδο, Βιδολόγος, Πριόνι, Ηλεκτρική Σέγα, Σφυρί, Καλέμι, Γυαλόχαρτο. Χρηματικό κόστος για βίδες-ούπα και γωνίες: ~ 50 ευρώ.

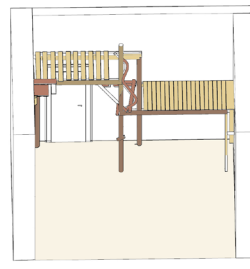

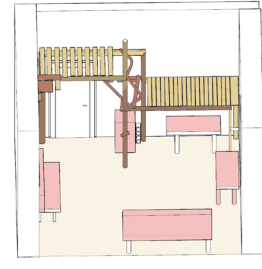
ΑΔΕΙΟ

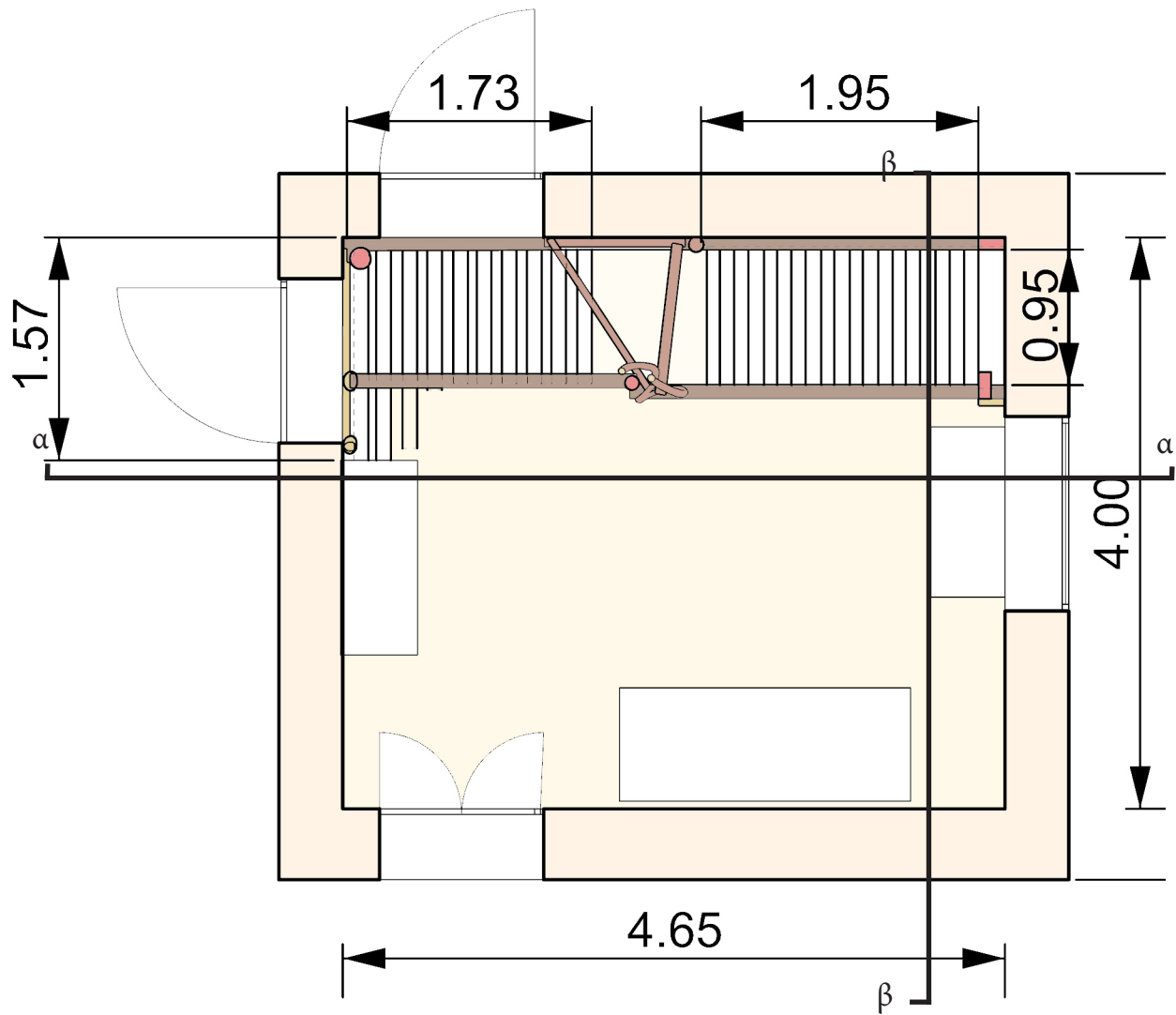
ΕΠΙΠΛΑ

ΠΑΤΑΡΙ

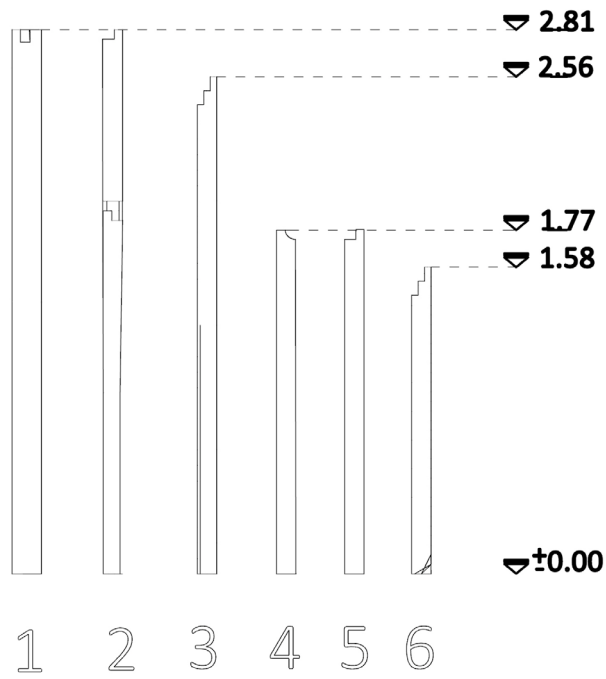
ΠΑΤΑΡΙ+ΕΠΙΠΛΑ

ΚΑΤΟΥΗ Τ RE ROOM

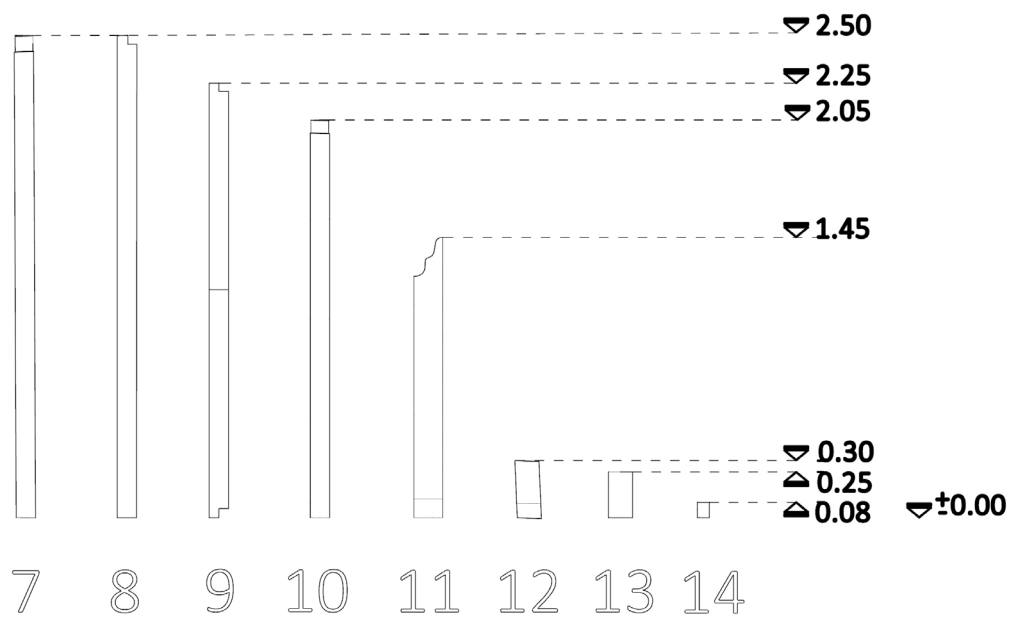
ΚΛΙΜΑΚΑ 1:50

$\Phi 1 = 0.15$
 $\Phi 2,3,4,5,6 = 0.10$

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΘΕΤΩΝ ΔΟΚΩΝ

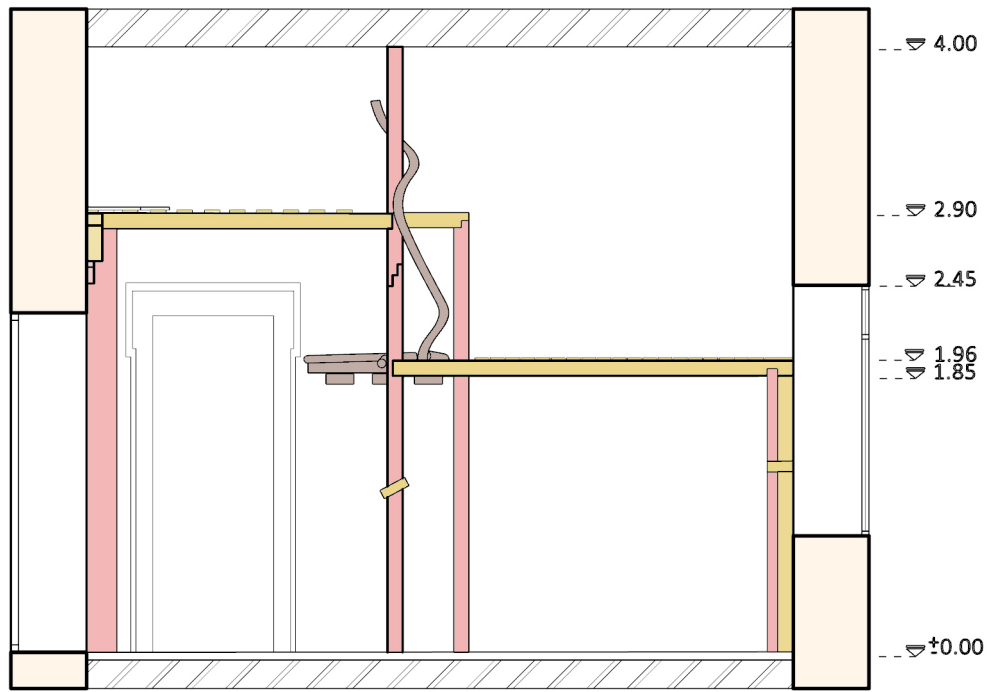

$\square 11,12,13,14 = 0.15 \times 0.05$
 $\square 7,8,9,10 = 0.10 \times 0.05$

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΝ ΔΟΚΩΝ

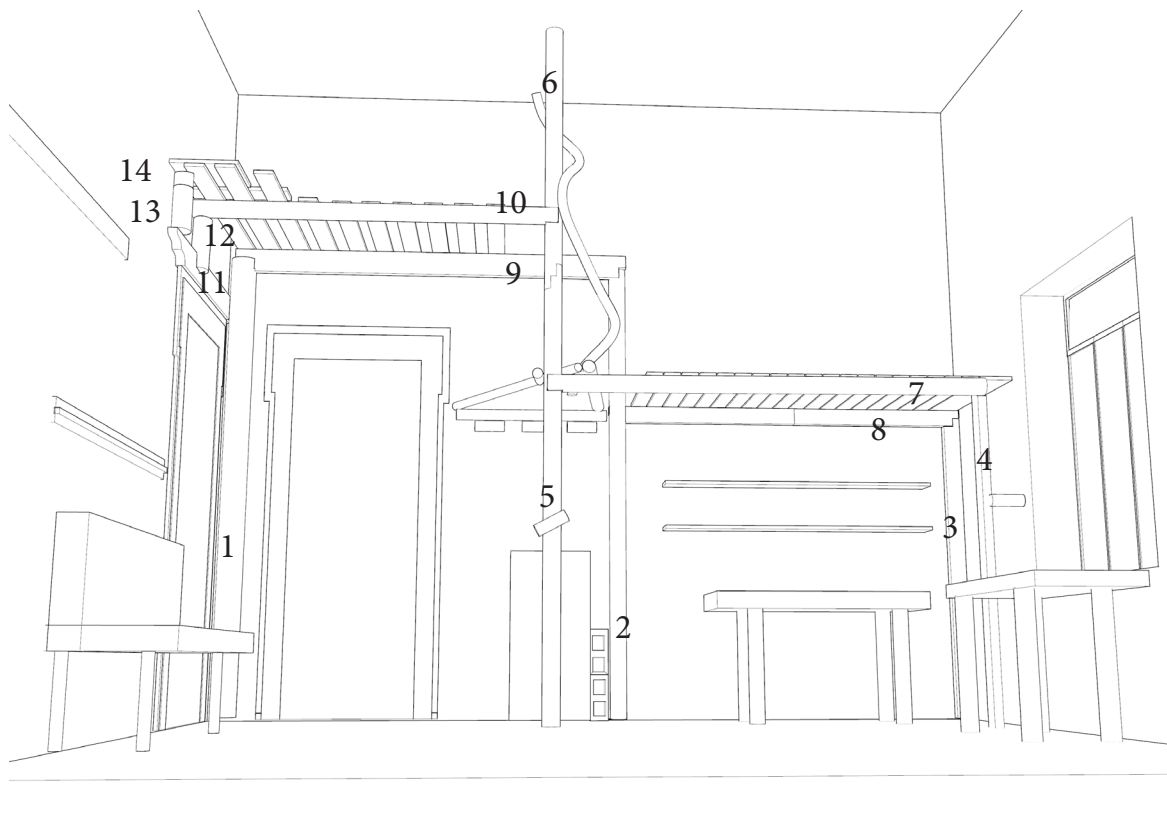

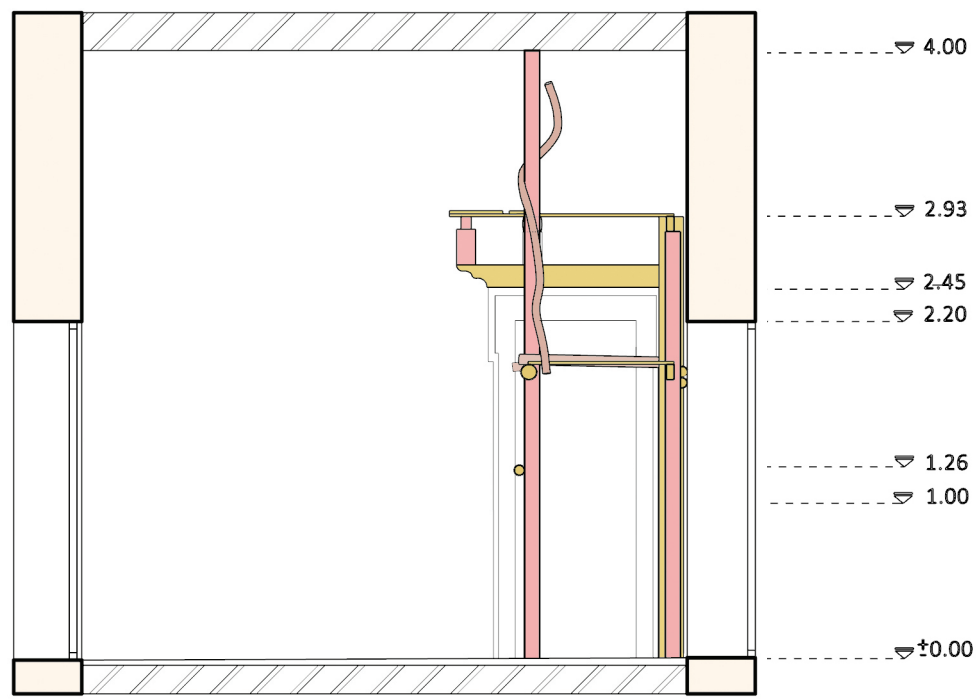
TOMH α-α

Κλίμακα 1:50

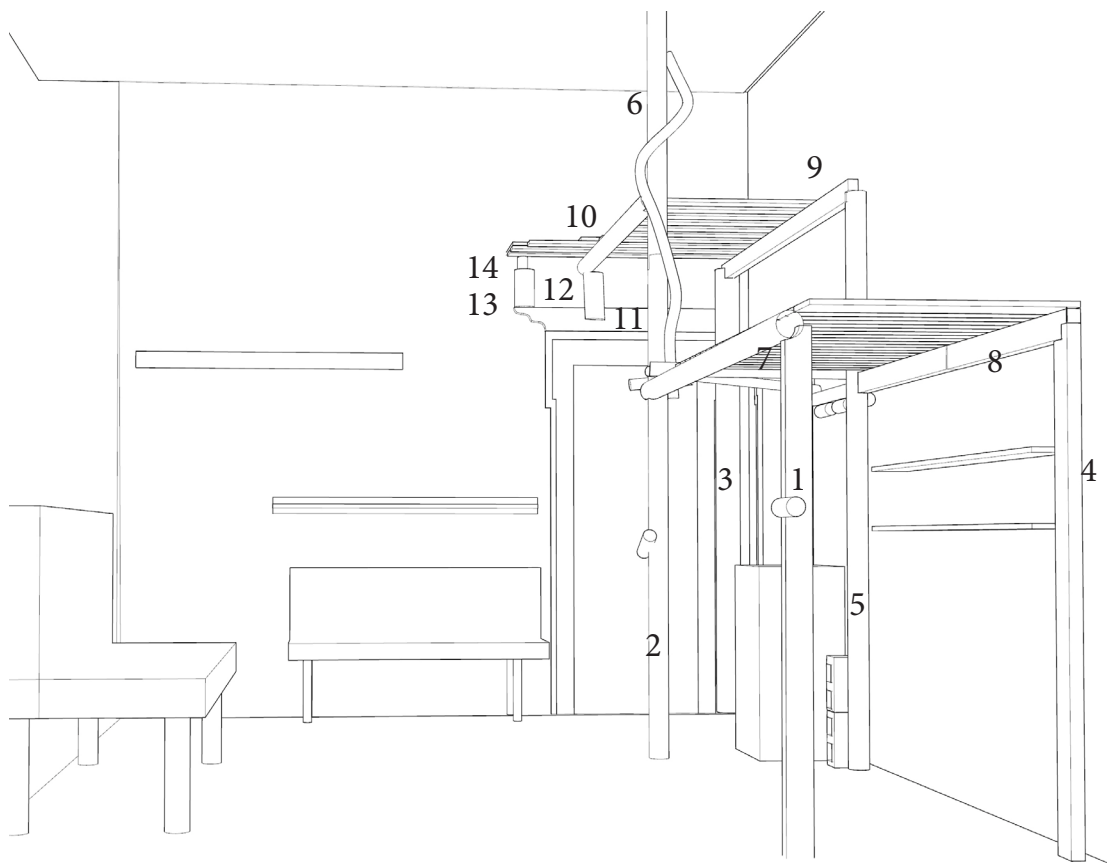
ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ α-α

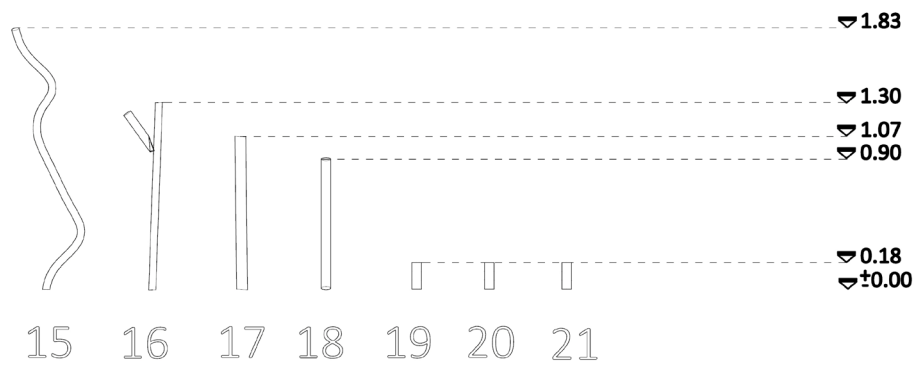
ΤΟΜΗ β-β

Κλίμακα 1/50

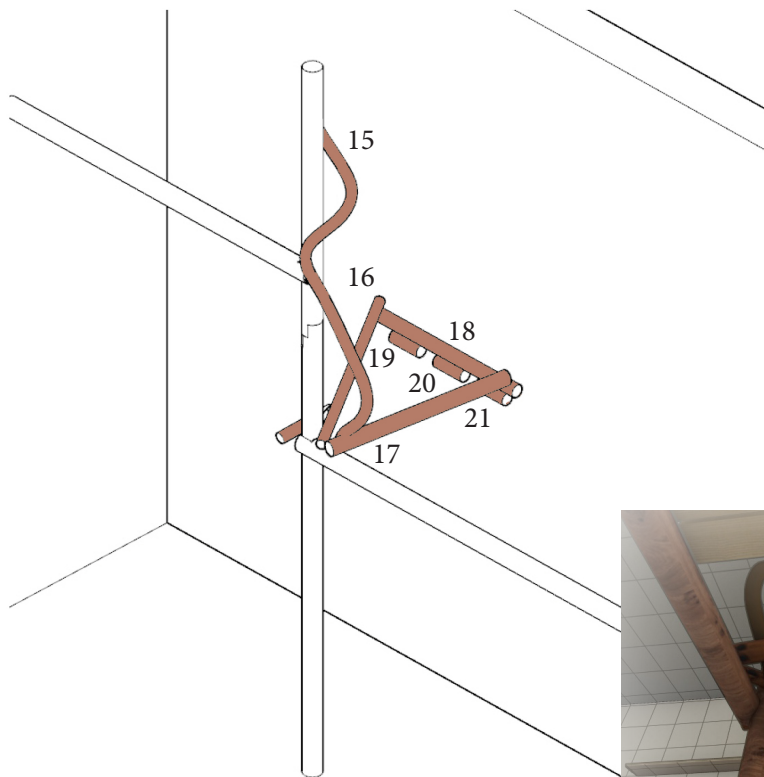
ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΤΟΜΗΣ β-β

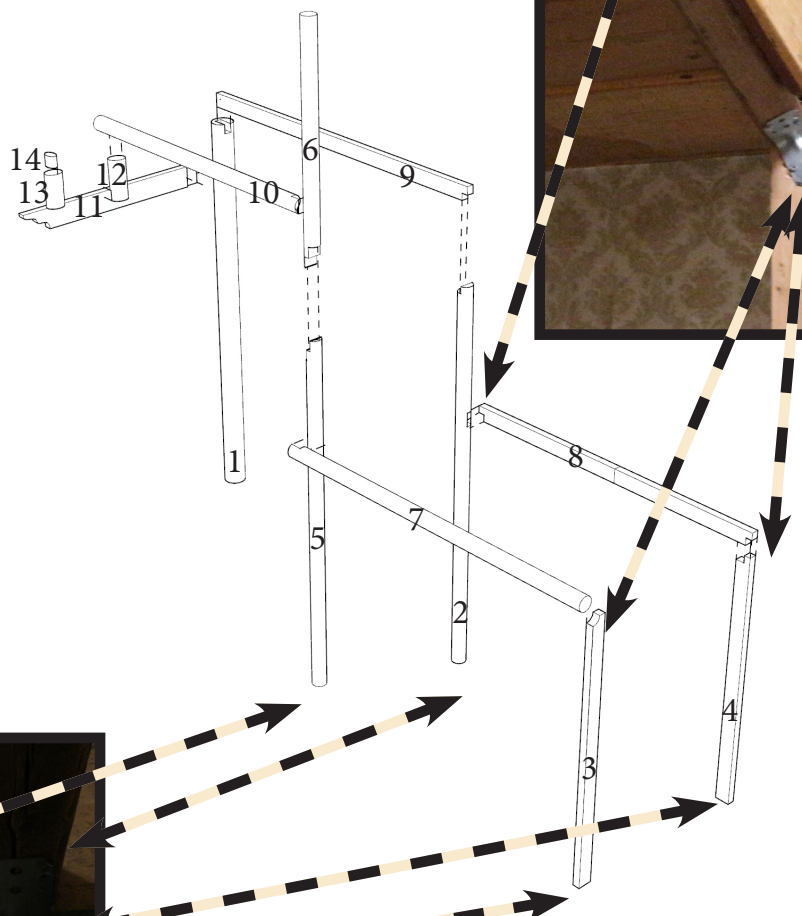
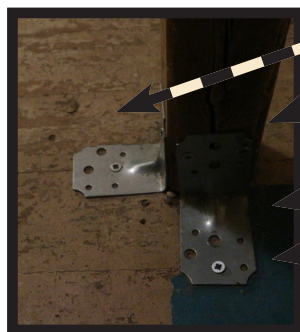
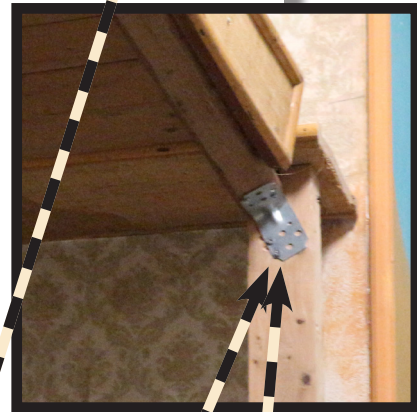
$\Phi_{15,16} = 0.05$
 $\Phi_{17,18,19,20,21} = 0.08$

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΥΛΩΝ ΚΛΙΜΑΞ

ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΚΛΙΜΑΞ

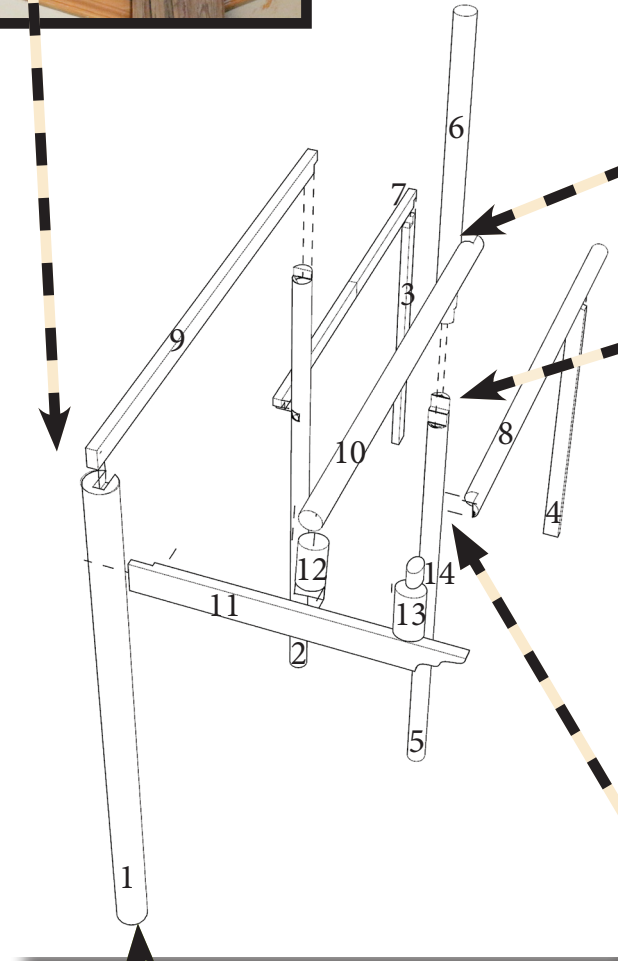
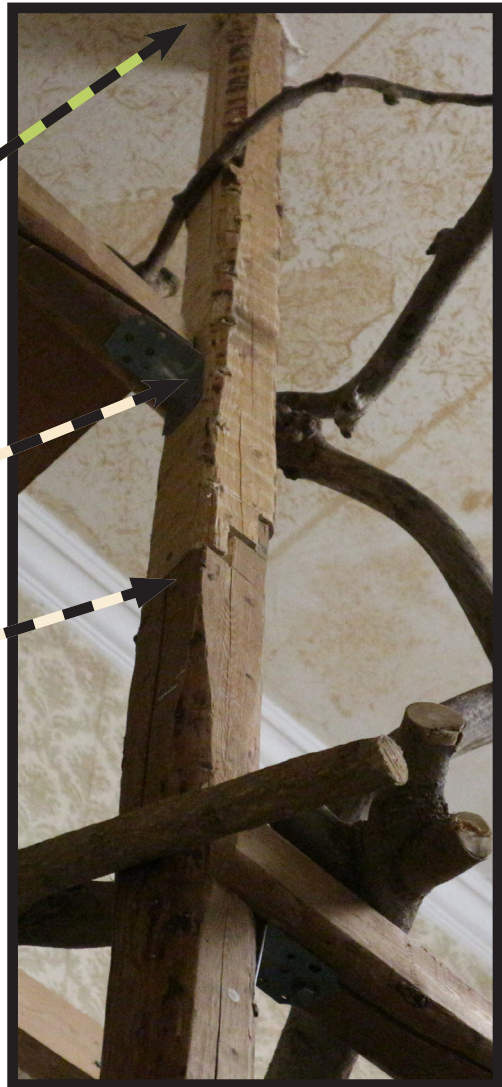
Απλή στηριξη

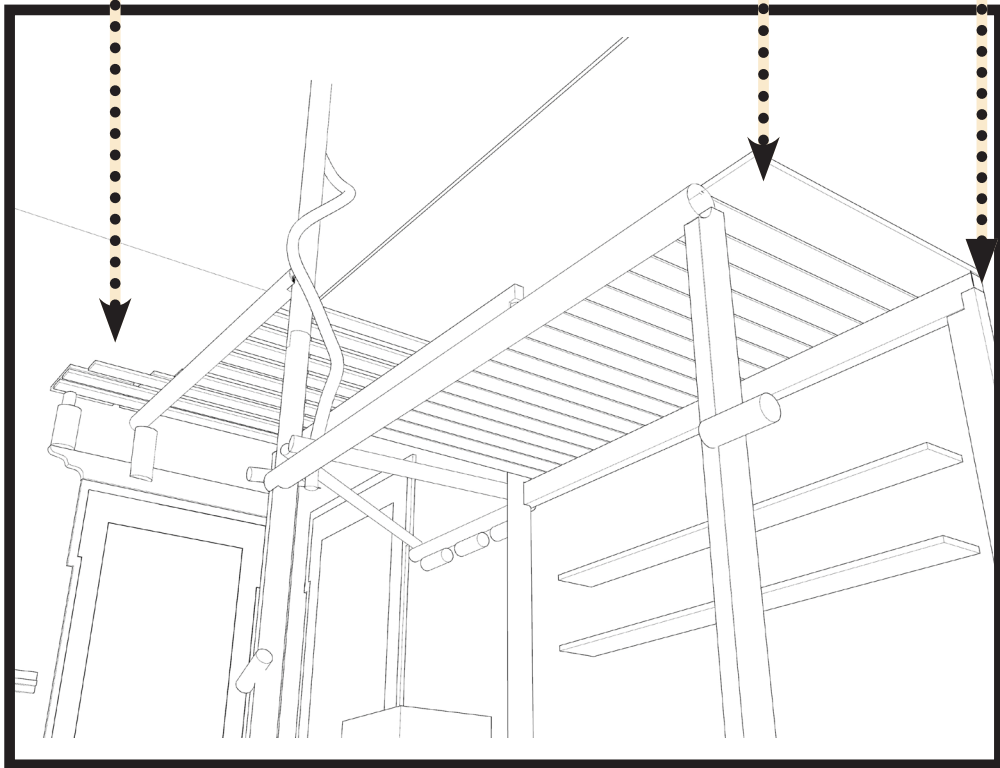
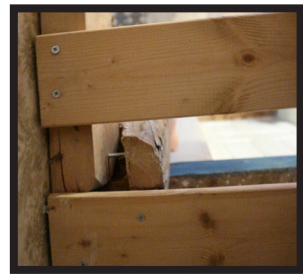
Συνδεσμολογία ενώσεων και πάκτωση
με μεταλλικές γωνίες

ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

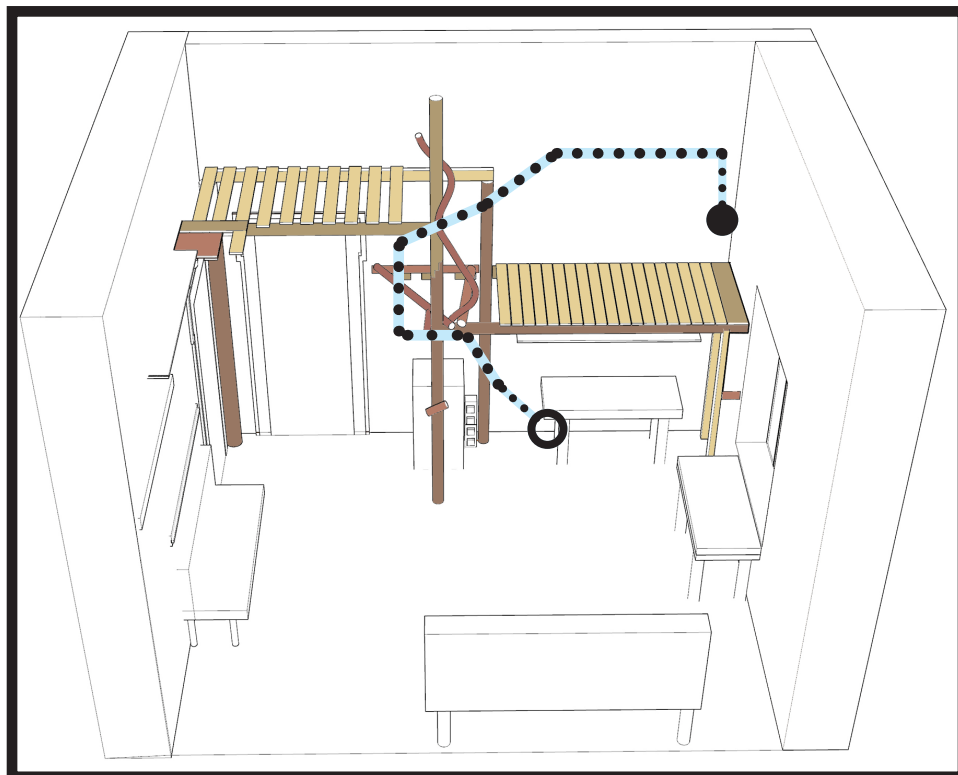

ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (Α)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (Α)

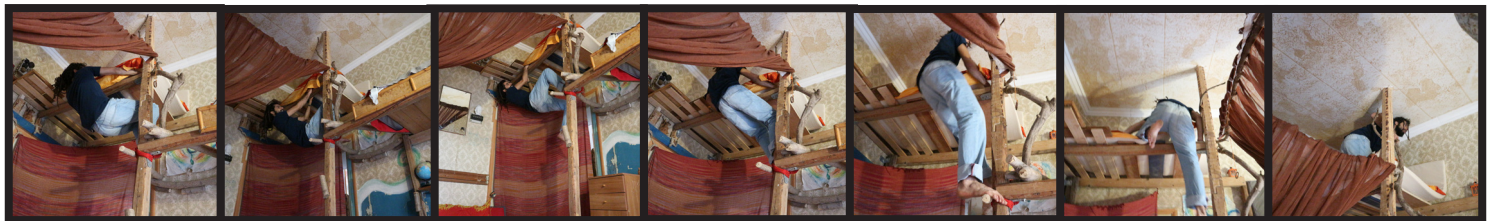
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (Α)

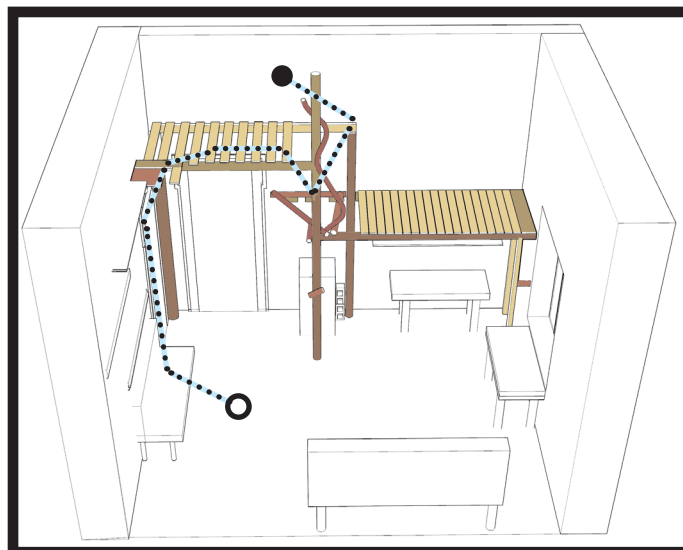

ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (B)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (B)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (B)

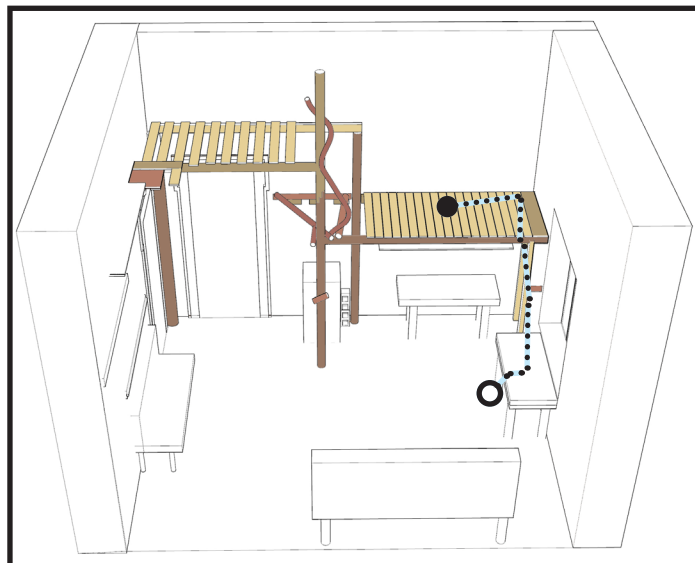

ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (Γ)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (Γ)

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΒΑΣΗΣ (Γ)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΤΑΒΑΣΗΣ (Α)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΤΑΒΑΣΗΣ (Β)

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΤΑΒΑΣΗΣ (Γ)

Στόχος είναι να ενεργοποιεί το σώμα και το νου του σύγχρονου ανθρώπου, δίνοντας του εύρος επιλογών και διατάσεων ως προς τη διαδικασία αλλαγής επιπέδου ανα κρεβάτι. Σε βάθος χρόνου, το σώμα είναι 'ένα κινούμενο γλυπτό' το οποίο προσαρμόζεται βάση των συνθηκών που συνηθίζει να βρίσκεται. Αν το σπίτι μας και οι μικρές διαδικασίες του κατοικείν, συμπεριλάμβαναν το σκαρφάλωμα τότε το σώμα του μέσου ανθρώπου θα ήταν περισσότερο ενεργό και γυμνασμένο προσφέροντας παράλληλα μία αίσθηση φυσικότητας, παιχνιδιού. Εξού και ο τίτλος 'T RE ROOM' ή 'Ταφ(Δέντρο) Επανα Δωμάτιο'

*Ανεβαίνω + Κατεβαίνω =
= Αγγίζω + Σκύβω + Λυγίζω + Τεντώνω + Βυθίζω + Έλκω + Κρεμιέμαι +
Κρατιέμαι + Αναρριχάμαι + Στηρίζομαι + Ισορροπώ + Κινούμαι +*

Βήματα περιγραφής κινησιολογίας Ανάβασης και Κατάβασης'

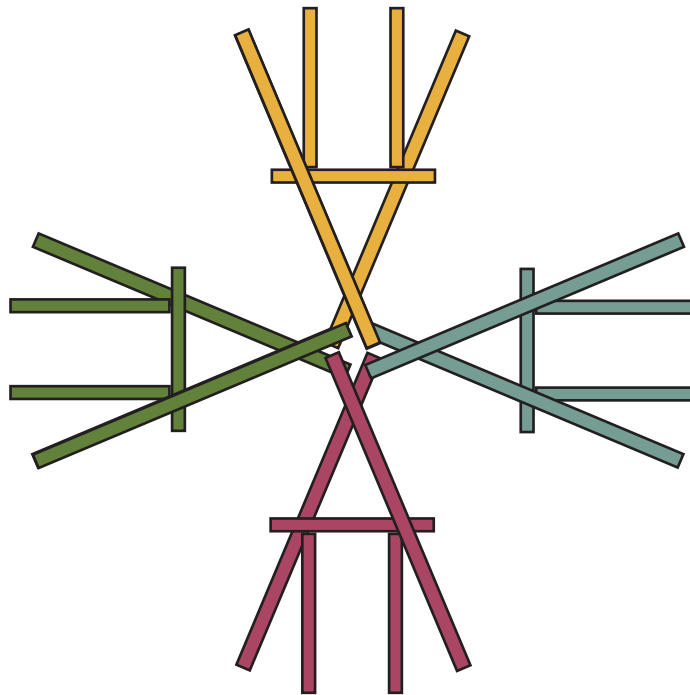
Οι τελευταίες εικόνες, φεύγοντας πλέον από το αγαπημένο σπίτι και
δωματειάκι. Τώρα, πάμεε.... Αθήνα!

Μετάλλαξη δ

Αρτοποιείο - καφέ στο Μεταξουργείο

ΑΤΤΙΚΗ

Μετακόμισα στην Αθήνα, τον Ιανουάριο του 2021 επί συνθήκες μαζικού εγκλεισμού (quarantine - lockdown) και γνώρισα τα σοκάκια του κέντρου με ελάχιστο κόσμο να πλανάται. Μέχρι τότε δεν είχα συνειδητοποιήσει πως ο Δήμος Αθηναίων είναι μόνο ένας από τους 62 που υπάρχουν στην περιφέρεια της Αττικής! Και μάλιστα κάθε δήμος μπορεί να έχει περισσότερες από μία περιοχές-γειτονιές, όπως για παράδειγμα ο Δήμος Αθηναίων συμπεριλαμβάνει τις περιοχές (Αμπελόκηπους, Κυψέλη, Εξάρχεια, Μοναστηράκι, Ομόνοια, Θησείο, Κεραμεικό, Μεταξουργείο, Άνω και Κάτω Πετράλωνα). Όταν γνώριζα κόσμο από Αττική -εκτός Αττικής- οι περισσότεροι/ες έλεγαν πως έρχονται από την Αθήνα. Όταν ήρθα στην Αθήνα, ένιωσα πως κάθε περιοχή της είναι μια μικρή πατρίδα και πως η Αθήνα δεν είναι τόσο ένας απτός και σαφής χώρος, όσο μια αστική κοινότητα, που εμπεριέχει στο έπακρο την ετερότητα, το εμπόριο, την τέχνη, τον αυθορμητισμό και τις αντιφάσεις εκατομμυρίων κατοίκων από δεκάδες εθνικότητες του σύγχρονου καπιταλιστικού πολιτισμού.

Παρακάτω αναφέρονται αναλυτικά οι Δήμοι της Περιφέρειας της Αττικής ανά κατηγορία:

Κεντρικού Τομέα Αθηνών

Δήμος Αθηναίων
Δήμος Βύρωνος
Δήμος Γαλασίου
Δήμος Δάφνης-Υμηττού
Δήμος Ζωγράφου
Δήμος Ηλιούπολης
Δήμος Καισαριανής
Δήμος Φιλαδελφείας-ΙΧαλκηδόνας

Πηγή Πληροφοριών και Χάρτη Αττικής:
(www.patt.gov.gr/περιφερεια/χωρική-αρμοδιότητα)

Νοτίου Τομέα Αθηνών

Δήμος Αγίου Δημητρίου
Δήμος Αλίμου
Δήμος Γλυφάδας
Δήμος Ελληνικού-Αργυρούπολης
Δήμος Καλλιθέας
Δήμος Μοσχάτου-Ταύρου
Δήμος Νέας Σμύρνης
Δήμος Παλαιού Φαλήρου

Βορείου Τομέα Αθηνών

Δήμος Αγίας Παρασκευής
Δήμος Αμαρουσίου
Δήμος Βριλησίων
Δήμος Ηρακλείου
Δήμος Κηφισιάς
Δήμος Λυκόβρυσης-Πεύκης
Δήμος Μεταμορφώσεως
Δήμος Νέας Ιωνίας
Δήμος Παπάγου-Χολαργού
Δήμος Πεντέλης
Δήμος Φιλοθέης-Ψυχικού
Δήμος Χαλανδρίου

Πειραιάς

Δήμος Πειραιώς
Δήμος Νίκαιας-Αγίου Ιωάννη
Ρέντη
Δήμος Κορυδαλλού
Δήμος Κερατσινίου-Δραπετσώνας
Δήμος Περάματος

Δυτικής Αττικής

Δήμος Ασπροπύργου
Δήμος Ελευσίνας
Δήμος Μάνδρας-Ειδυλλίας

Ανατολικής Αττικής

Δήμος Αχαρνών
Δήμος Βάρης-Βούλας-Βουλιαγμένης
Δήμος Διονύσου
Δήμος Κρωπίας
Δήμος Λαυρεωτικής
Δήμος Μαραθώνος
Δήμος Μαρκοπούλου
Μεσογαίας
Δήμος Παιανίας
Δήμος Παλλήνης
Δήμος Ραφήνας-Πικερμίου
Δήμος Σαρωνικού
Δήμος Σπάτων-Αρτέμιδος
Δήμος Ωρωπού

Νήσων Αττικής

Δήμος Αγκιστρίου
Δήμος Αίγινας
Δήμος Κυθήρων
Δήμος Πόρου
Δήμος Σαλαμίνας
Δήμος Σπετσών
Δήμος Τροιζηνίας
Δήμος Ύδρας

Στην ιστοσελίδα: 'Οικονομικός Ταχυδρόμος(ot.gr)' γίνεται λόγος από τον Προκόπη Γιόγιακα στις 31.03.2022, για ένα νέο νομοσχέδιο που προετοιμάζεται να κατατεθεί στη Βουλή το 2022, έτσι ώστε να υπάρξει ένας σαφής κι οργανωμένος τρόπος αξιοποίησης των εγκαταλελειμμένων κτιρίων στην Αθήνα και τη υπόλοιπη Ελλάδα.

Όπως αναφέρεται: 'Η αξιοποίηση των εγκαταλελειμμένων κτιρίων στην Αθήνα αλλά και στις άλλες πόλεις της Ελλάδας είναι ένας από τους κύριους στόχους του Υπουργείου Περιβάλλοντος. Κι αυτό επειδή τα χιλιάδες εγκαταλελειμμένα κτήρια αποτελούν κίνδυνο για τους περαστικούς αλλά και εστίες μόλυνσεων.' Σημειώνεται αντίστοιχα πως μόνο στο Δήμο Αθηναίων τα εγκαταλελειμμένα κτίρια φτάνουν τα 1.500 και είναι διασκορπισμένα και στις επτά δημοτικές κοινότητες.

Με τον νέο προγραμματισμό που προωθείται, λαμβάνεται μέριμνα για τη διασφάλιση της προμήθειας προς τους ιδιοκτήτες των εγκαταλελειμμένων κτιρίων, και την κύρωση συνεπειών από την απραξία των ιδιοκτητών, ως προς τη μη τήρηση των υποχρεώσεων του ακινήτου σε βάρος του κοινωνικού συνόλου.'

Σχέδιο για τα εγκαταλελειμμένα κτήρια στο Δήμο της Αθήνας

1.500
εκτιμάται πως ανέρχονται
τα εγκαταλελειμμένα
κτήρια στο Δήμο
της Αθήνας

- **Για 50 χρόνια**
θα μπορούν να αναλάβουν Δήμοι
και ιδιώτες τη διαχείριση
εγκαταλελειμμένων κτηρίων.
- **Δημιουργείται μητρώο**
εγκαταλελειμμένων κτηρίων
σε κάθε Δήμο.
- **Μετά τα 50 χρόνια**
η διαχείριση του ακινήτου
επανέρχεται στον ιδιοκτήτη του.
- **Ο Διαχειριστής οφείλει να**
αποδώσει στον ιδιοκτήτη τα έσοδα
που εισέπραξε από την αξιοποίηση
του ακινήτου, αφού παρακρατήσει
τις πιστοποιημένες δαπάνες.

OT

Εικόνα από τον Οικονομικό Ταχυδρόμο αναφορικά με το νέο νομοσχέδιο (ot.gr)

Επιπλέον, σε άλλο άρθρο του Οικονομικού Ταχυδρόμου τον Απρίλη του 2022 η Μάχη Τράτσα γράφει σχετικά με το προαναφερθέντα νομοσχέδιο:

‘Ως εγκαταλελειμμένο θα χαρακτηρίζεται κτίριο που δεν χρησιμοποιείται ούτε τεκμαίρεται πρόθεση να χρησιμοποιηθεί από τον κύριό του ή άλλο νόμιμο κάτοχο. Θα πρέπει, κατά την τελευταία δεκαετία, να μη διαθέτει ενεργή σύνδεση με δίκτυα κοινής ωφελείας, να μην κατοικείται ή να μη χρησιμοποιείται για νόμιμη δραστηριότητα, ούτε να κατέχεται νόμιμα. Επιπλέον, θα πρέπει να συντρέχει μία από τις εξής προϋποθέσεις:

‘Η εξωτερική εμφάνιση και ο περιβάλλοντα χώρος (εάν υφίσταται) να παρουσιάζουν εικόνα ερείπωσης ή να έχει εκδοθεί πρωτόκολλο επικινδύνου. Να αποτελεί εστία μόλυνσης ή παραβατικότητας και να απειλεί τη δημόσια υγεία ή ασφάλεια. Να χρήζει σημαντικών επισκευών. Να μην έχει εκδοθεί άδεια επισκευών κατά την τελευταία δεκαετία. Να είναι υπό ανέγερση βάσει οικοδομικής άδειας και να παραμένει ημιτελής έως και το στάδιο των επιχρισμάτων την τελευταία 15ετία. Να μην έχει δηλωθεί στο Κτηματολόγιο. Να μην έχει υποβληθεί δήλωση περιουσιολογίου (Ε9). Οι δύο τελευταίες προϋποθέσεις δεν εφαρμόζονται σε ακίνητα του Δημοσίου. ‘Συγκεκριμένα, διαχειριστές των εγκαταλελειμμένων κτιρίων ορίζονται οι δήμοι, ωστόσο κάθε δημοτική αρχή θα μπορεί να εκχωρεί τη διαχείριση σε μια ανώνυμη εταιρεία του δήμου, σε εταιρείες που ειδικεύονται στη διαχείριση και αξιοποίηση ακινήτων.’

‘Επιπλέον, θα τους δίνεται η δυνατότητα ίδρυσης μιας Δημοτικής Τράπεζα Γης (αυτόνομα ή σε συνεργασία με άλλους επαγγελματικούς ή κοινωνικούς φορείς), για την τήρηση μητρώου ακινήτων, ιδίως εγκαταλελειμμένων, κενών ή αγνώστων ιδιοκτητών. Σχετικά με την κατανομή των εσόδων και τις διαδικασίες ίδρυσης της Τράπεζας Γης, θα χρειαστεί λεπτομερείς αναφορά από το υπουργείο Οικονομικών και Εσωτερικών.’

‘Στο Μητρώο θα εγγράφονται τα ακίνητα μετά την ολοκλήρωση της μεταγραφής στο Υποθηκοφυλακείο ή στο Κτηματολόγιο της αμετάκλητης απόφασης του Δικαστηρίου, για την περιέλευση της διαχείρισης του ακινήτου σε χρονικό διάστημα έως 50 έτη από την έκδοση της σχετικής απόφασης του Μονομελούς Πρωτοδικείου.’

‘Οι οικοδομικές εργασίες αποκατάστασης θα πρέπει να ολοκληρώνονται εντός τεσσάρων ετών – ή μιας πενταετίας στην περίπτωση διατηρητέων κτιρίων, νεότερων μνημείων, ακινήτων με δόμηση άνω των 5.000 τ. μ. – από την ανάληψη της διαχείρισης από τον δήμο ή άλλον φορέα. Διαφορετικά, ο κύριος του ακινήτου μπορεί να διεκδικήσει την επιστροφή του ακινήτου, χωρίς να του καταλογισθούν οι έως τότε κατασκευαστικές δαπάνες.’

‘Σε περίπτωση συνιδιοκτησίας, θα δίνεται δυνατότητα ανάθεσης τεχνικών έργων αποκατάστασης εγκαταλελειμμένου κτιρίου χωρίς δημοπρασία ή διαγωνισμό από τον δήμο, σε εταιρεία που έχει ήδη επιλεγεί από τους υπόλοιπους ιδιοκτήτες, εάν αυτοί συγκεντρώνουν ποσοστό ιδιοκτησίας πάνω από το 50%.’

Το παράδειγμα του Μεταξουργείου

Η Αθήνα έγινε πρωτεύουσα της Ελλάδας μόλις το 1836 και ο πολεοδομικός σχεδιασμός έγινε περίπου εκείνη την εποχή. Τότε η περιοχή του Μεταξουργείου ονομαζόταν «Χεζολίθαρος», που σημαίνει σκάμμα, (και αργότερα συμβόλιζε την ωραιότερη χρυσή πέτρα). Από τις απαρχές της η Αθήνα χωρίστηκε σε δύο: Την παραγωγική ζώνη / βιομηχανικό τμήμα της πόλης στα δυτικά και τις κατοικίες ανώτερης τάξης στα ανατολικά.

Το 1856 το ορφανοτροφείο (στη θέση της σημερινής Chinatown) περιλάμβανε εργοστάσια ραπτικής και υποδηματοποιίας και αργότερα στέγασε τη βιομηχανία σιδηρουργίας. Το 1860 υπήρχε ένα εργοστάσιο φυσικού αερίου και μετά εγκαταστάθηκαν πολλές μεταφορικές εταιρείες. Στα χρόνια 1870-1885 οι κάτοικοι της Αθήνας διπλασιάστηκαν και έτσι η πόλη αναγκάστηκε να μεγαλώσει και να ενσωματώσει την περιοχή του Μεταξουργείου.

Από τότε, η περιοχή είναι γεμάτη μετανάστες από άλλες ελληνικές περιοχές (Πελοπόννησος και νησιά). Βασικός άξονας ήταν πάντα η οδός Μυλλέρου που ήταν γεμάτη αυτοκινητοβιομηχανίες και βαριά βιομηχανία. Από τη δεκαετία του '70 η περιοχή άρχισε να γίνεται διαβόητη προσελκύοντας διασκεδάσεις μιας μεταπολεμικής υποकुουλτούρας. Επιπλέον ως μέρος φιλοξενίας αστέγων δίχως νόμιμα χαρτιά παραμονής στη χώρα. Το 2008 το κράτος αποφάσισε να απαγορεύσει μερικές εμπορικές δραστηριότητες όπως μεγάλα γκαράζ, και άνοιξε τον δρόμο για τη μετατροπή του Μεταξουργείου σε σύγχρονο προάστιο, με την κατασκευή σοφитών και την ανακαίνιση παλαιών σπιτιών.

Σήμερα, το κέντρο του Μεταξουργείου (1), χαρακτηρίζεται από καλλιτεχνικούς χώρους και δραστηριότητες όπως μουσική, ακροβατικά, χορός, θέατρο, καμπαρέ, μπαρ, καφετέριες κ.α. Προς την οδό Ιερά Οδού (2) υπάρχει περιοχή με Πληθυσμό «Ρομά» και τα παραδοσιακά περιβάλλοντα διαβίωσης και εργασίας τους. Στην οδό Ιερά Οδού υπάρχουν εμπορικά καταστήματα, καντίνες, βενζινάδικο, θεατρική σκηνή και κυρίως μεγάλα νυχτερινά μαγαζιά, που παίζουν ελληνική μουσική με το παρατσούκλι «σκυλάδικα» ή σκυλόσπιτα(3) Άλλη αξιοσημείωτη περιοχή του μεταξουργείου είναι η Chinatown (4), ο τόπος των Κινέζων εμπόρων. Οι κάτοικοι της περιοχής είναι αρκετά δραστήριοι με τον δικό τους τρόπο διεκδικώντας την περιοχή. Διοργανώνουν ένα μεγάλο καρναβάλι κάθε χρόνο εδώ και 10 χρόνια καθώς και ένα φεστιβάλ χρώματος, προβάλλοντας πάντα την αποδοχή προς την αυτοέκφραση και τη διαφορετικότητα. (Πηγή πληροφοριών για την ιστορία του Μεταξουργείου και χάρτης από Alternative Tours of Athens (ATA))

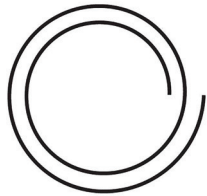
Χάρτης Αθήνας - Μεταξουργείου. Πηγή: wri.org

Μερικές Ομάδες-Εταιρίες-Συνεταιρισμοί-Οργανισμοί στην Αθήνα που επιδιώκουν την επαναχρησιμοποίηση εγκαταλελειμμένων ή δημόσιων χώρων.

Το Communitism είναι ένα αυτοχρηματοδοτούμενο κοινωνικό και πολιτισμικό πρότζεκτ που οργανώνεται στην Αθήνα, από τον Ιανουάριο του 2016 ως τον Απρίλιο του 2018. Στοχεύει στην κινητοποίηση κοινωνικών δομών ώστε να ενεργοποιηθούν ξανά εγκαταλελειμμένα κτίρια της πολιτισμικής μας κληρονομιάς.

communitism

Διαρθρώνεται σε τρία διαδοχικά event που έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να εμπλεχθούν τρεις ευρύτερες κοινότητες: δημιουργικό κοινό, τοπικοί καλλιτέχνες και διεθνείς καλλιτέχνες. Για να το καταφέρουν, σχημάτισαν μία δυναμική κοινότητα που αποτελείται από άτομα διαφόρων προσωπικοτήτων, εθνοτήτων, ηλικιών, μορφωτικών επιπέδων και προσανατολισμών.

Αυτή την περίοδο, τους έχει παραχωρηθεί το διατηρητέο κτίριο της οδού Κεραμεικού 28 (Μεταξουργείο), το οποίο λειτουργεί ως πεδίο δράσης για το σκοπό τους. Καθώς δικτυώνονται, συνεργούν και μαθαίνουν να δουλεύουν ομαδικά, δημιουργώντας τις συνθήκες ώστε το κτίριο να μετατραπεί σε ένα κοινό αγαθό: ένα ζωντανό κέντρο όπου οι εμπλεκόμενοι θα μπορούν να επικοινωνούν τις κοινωνικές και καλλιτεχνικές τους δράσεις. Αν το πείραμα πετύχει, την άνοιξη του 2018 θα έχουμε οργανώσει την στρατηγική μας για την σύσταση ενός αυτο-οργανωμένου κοινωνικού και πολιτισμικού κέντρου. Σε ένα ευρύτερο επίπεδο, οραματιζόμαστε την δημιουργία ενός νέου μοντέλου επανάχρησης ανενεργών χώρων, που θα μπορούν να χρησιμοποιούν και άλλες κοινότητες, συμβάλλοντας έτσι σε μια νέα προσέγγιση αντίληψης των κοινών.

Η πρωτοβουλία Recual (Recycling Ecological Collaborative Urban Architecture Laborator) ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2021 στην Αθήνα και είναι μέρος της ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. κοινωνικής ωφέλειας “Μυκήλιο“, η οποία έχει ως βασικό άξονα την προώθηση της κυκλικής οικονομίας και την οικολογική αναγέννηση.

Συγκεκριμένα οι Recual, έχουν προσωρινή βάση στα κάτω Πετράλωνα και επικεντρώνονται σε δύο κύριες δραστηριότητες-στόχους:

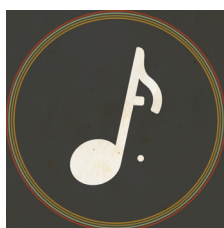
- α) Την επανάχρηση οικοδομικών απορριμμάτων με ήπια επεξεργασία ώστε να αποτελέσουν χρήσιμα έως και ανταγωνιστικά προϊόντα σε σχέση με τα συμβατικά ή μη ανακυκλώσιμα οικοδομικά υλικά.
- β) Την προώθηση μεθόδων και τεχνικών φυσικής δόμησης με στόχο την προσέγγιση του μηδενικού περιβαλλοντικού αποτυπώματος σε συνδυασμό με τη δημιουργία χώρων φιλικών προς τον άνθρωπο και το περιβάλλον.

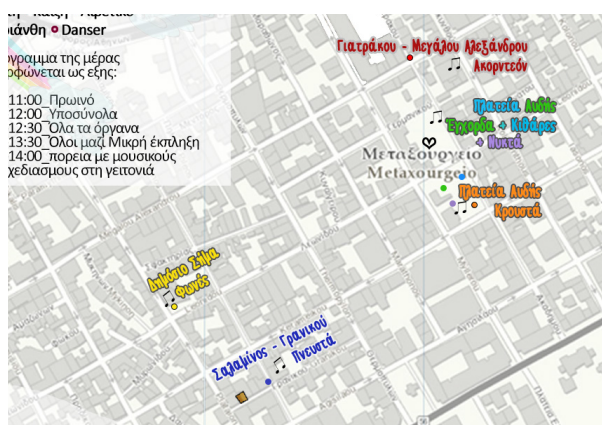
Αναγνωρίζουν πως υπάρχει έλλειψη πρόσβασης στις υπηρεσίες ανακαίνισης υφιστάμενων, αλλά και ανακατασκευής εγκαταλελειμμένων χώρων. Εστιάζουν στην εν γένει πρόσβαση σε ασφαλή και βιώσιμη κατοικία, από χαμηλά οικονομικά στρώματα που στοχεύουν σε μια οικολογική, ατομική ή ομαδική συνθήκη διαβίωσης, ομορφαίνοντας τις γειτονιές κι εμπλουτίζοντας το κατοικείν. (Πηγή: rescual.gr)

Οι Alternative Tours of Athens (ATA) είναι μια ομάδα αρχιτεκτόνων, φωτογράφων, καλλιτεχνών και μουσικών που διοργανώνουν ανοιχτές, εκπαιδευτικές, ενημερωτικές και ψυχαγωγικές περιηγήσεις στην Αθήνα. Μέσα από μια μεγάλη ποικιλία εναλλακτικών περιηγήσεων, το ATA προωθεί την αρχιτεκτονική της Αθήνας, την τέχνη του δρόμου και τη δημόσια τέχνη, κοινωνικά κινήματα, ποδηλατικές διαδρομές, νυχτερινή ζωή και δημιουργικά τοπικά εργαστήρια και εκπαιδευτικά σεμινάρια.

Η Ανοιχτή Ορχήστρα είναι μια συλλογικότητα τουλάχιστον εκατό μουσικών, που ξεκίνησε να βρίσκεται τον Απρίλιο του 2021 στο λόφο του Φιλοπάππου της Αθήνας, προκειμένου να ενώσουν το πάθος τους για μουσική, σε μια εποχή που η συνένυρεση ήταν απαγορευμένη από το κράτος, με πρόφαση

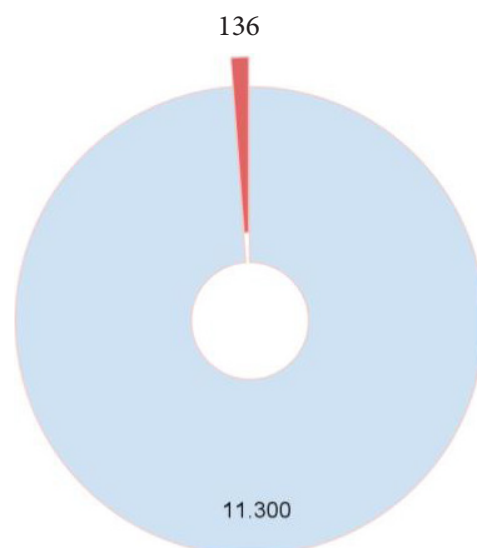
την πανδημία covid_19. Λόγω της αναγκαιότητας του να συνεχίσουν να παράγουν μουσική με πολιτικό, κοινωνικό και ψυχαγωγικό χαρακτήρα, ξεκίνησαν να επισκέπτονται μηνιαίως και μία ξεχωριστή γειτονιά της Αθήνας. Στον παρακάτω χάρτη φανερώνεται πως κάθε μουσικό υποσύνολο κάνει πρόβα σε διαφορετικές 'γωνιές' του **Μεταξουργείου** με τελικό προορισμό τη συνάντησή τους στην Πλατεία Αυδής για την γενική τους πρόβα. Το έργο τους προκαλεί συγκίνηση στους περαστικούς διαβάτες και ενεργοποιεί δημιουργικά τους δημόσιους χώρους.

Εικόνες απο το αρχείο της Ανοιχτής Ορχήστρας

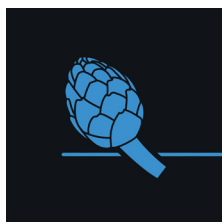
MONUMENTA

ΜΟΝUMENTΑ, Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία για την προστασία της φυσικής και της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς Ελλάδας και της Κύπρου. Στο πλαίσιο του ερευνητικού προγράμματος της ΜΟΝUMENTΑ : 'Καταγραφή και αναδείξη κτιριων του 19ου και 20ου αιώνα (1830-1940)' Καταγράφηκαν (11.300 κτίρια στις επτά δημοτικές κοινότητες του δήμου Αθηναίων το διαστημα (2013-2016). Αναφορικά με τη δημοτική κοινότητα του Μεταξουργείου, καταγράφηκαν εκατόν τριάντα έξι (136) κτίρια.

Εγκαταλελειμμένα Κτίρια

- Κτίρια στις επτά δημοτικές κοινότητες του Δήμου Αθηναίων _ΜΟΝUMENTΑ (2013-2016)
- Κτίρια στην περιοχή του Μεταξουργείου _ΜΟΝUMENTΑ (2013-2016)

Η Inter Alia είναι ένας μη κερδοσκοπικός ιδιωτικός οργανισμός με κύριους στόχους: την προώθηση της επικοινωνίας μεταξύ των Ευρωπαίων, την ενίσχυση της κοινωνίας των πολιτών και της συλλογικής δράσης σε ευρωπαϊκό επίπεδο και την ενίσχυση της κοινής αίσθησης του ανήκειν. Τον Σεπτέμβριο του 2021 έκανε μια θεατρική παράσταση - συντονισε συζήτηση και μας πληροφόρησαν για τα στοιχεία της προηγούμενης σελίδας.

Ο φαύλος κύκλος _ Μία έρευνα από την Inter Alia

Τί ποσοστό του πληθυσμού στην Ελλάδα πιστεύετε ότι βρίσκεται σε δυσχερή οικονομική κατάσταση;

Είναι το 70%. για την ακρίβεια πρόκειται για το 69% του πληθυσμού, από τους οποίους 13% βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας και 56% είναι σε δεινή οικονομική κατάσταση.

Σε τι ποσοστό κυμαίνεται η στεγαστική επιβάρυνση του εισοδήματος των νοικοκυριών;
Γύρω στο 50%. Και μάλιστα γύρω στο 40% των ελληνικών νοικοκυριών δεν μπορεί να αντιμετωπίσει τις δαπάνες για την συντήρηση της κατοικίας του, ενοικιαζόμενης ή ιδιοκτήτης.

Ποια θέση κατέχει η Ελλάδα στην κατάταξη των χωρών με τα μεγαλύτερα ποσοστά αστέγων στον κόσμο;

Είναι 13η.

Σε τι ποσοστό ανέρχεται η αύξηση των αστέγων στη χώρα μας το τελευταίο έτος;
25% η αύξηση του αριθμού των αστέγων με 20.000 άτομα να είναι πλέον άστεγοι στη χώρα μας.

Τι συμβαίνει με τα Μη Εξυπηρετούμενα Δάνεια;

Μιλάμε για δανειολήπτες που αδυνατούν να αποπληρώσουν τα δάνειά τους. Το μέσο ετήσιο εισόδημα των οφειλετών δανείων το 2008 ανερχόταν σε 28.418 ευρώ. ενώ σήμερα ανέρχεται στα.... 8.000 ευρώ.

Πόσα ακίνητα (άδεια, κενά, μη χρησιμοποιημένα) έχει στην διάθεσή του μόνο στην Αθήνα το Υπουργείο Οικονομικών, ο ΕΦΚΑ και ο ΟΑΕΔ; Δηλαδή το κράτος μας;
Έχει εβδομήντα χιλιάδες εννιακόσια δέκα πέντε ακίνητα (70.000 το Υπουργείο, 650 ο ΕΦΚΑ, 265 ο ΟΑΕΔ) που η έκτασή τους καλύπτει επιφάνεια μεγέθους ένα εκατομμύριο εκατόν εξήντα χιλιάδες τετραγωνικά μέτρα.

Με βάση πρόσφατα στοιχεία του Δήμου Αθηναίων, πόσοι κάτοικοι στηρίζονται για την επιβίωσή τους στις κοινωνικές υποδομές;

Είναι περίπου 20.000. Περίπου 20.000 άτομα στηρίζονται στις υποδομές του Δήμου Αθηναίων για να επιβιώσουν και μάλιστα - το 44% από αυτούς έχει ανώτερο μορφωτικό επίπεδο.

Πηγές Παραπάνω πληροφοριών:

<https://www.in.gr/2020/02/21/apopsi/prostatepste-tin-proti-katoikia-einai-dikaioma/>

<https://tvxs.gr/news/ellada/mono-plan-exei-i-kybernisi-gia-tin-katoikia-ki-ayto-einai-o-neos-ptoxeytikos-kodikas>

https://www.efsyn.gr/ellada/koinonia/230430_ta-spitia-einai-hamila-san-erimoi-stratones

<https://apatris.info/zontas-sta-perichora/>

<http://socialpolicy.gr>

[https://www.sxedio-b.gr/index.php/articles1/item/2203-ftwcheia-kai-astegia-meros-ii-amesos-stoxos-oudeis-](https://www.sxedio-b.gr/index.php/articles1/item/2203-ftwcheia-kai-astegia-meros-ii-amesos-stoxos-oudeis-astegos-tou-g-peraki)

[-astegos-tou-g-peraki](https://www.sxedio-b.gr/index.php/articles1/item/2203-ftwcheia-kai-astegia-meros-ii-amesos-stoxos-oudeis-astegos-tou-g-peraki)

<https://tvxs.gr/news/kosmos/i-rizospastiki-lysi-toy-elsinki-stin-elleipsi-stegis>

<https://tvxs.gr/news/ellada/pliroseis-meiomeno-enoikio-pas-gia-eksosi-stygnoi-ekbiasmoi-idioktiton-se-enoikiastes>

Επανάχρηση εγκαταλελειμμένου κτιρίου σε 'Αρτοποιείο - Καφέ'

Δήμος: Αθηναίων   Περιοχή: Μεταξουργείο

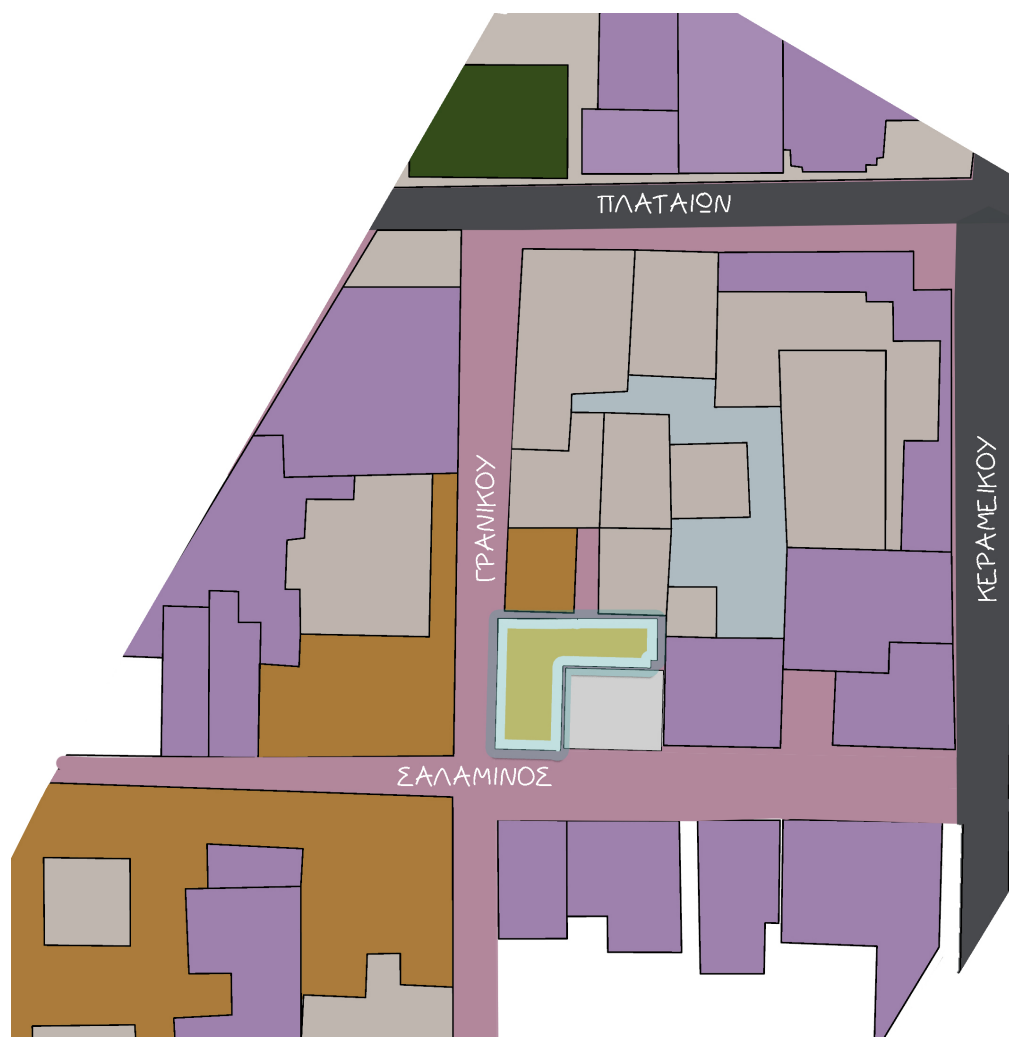
Κτίριο: Ισόγειο γωνιακό κτίριο ως μέρος
οικιστικής ζόροφης πολυκατοικίας

Οδός: Μεταξύ πεζόδρομων Γρανικού - Σαλαμίνας

Εγκαταλελειμμένο: 20 χρόνια
Τελευταία Χρήση: Αρτοποιείο
Κατάσταση φθοράς : Μερεμέτια
Όριο προστασίας: Λαμαρίνες
Προσβασιμότητα: Κλειδαριά
Ιδιοκτήτρια: Κρυσταλλία Ψημένου

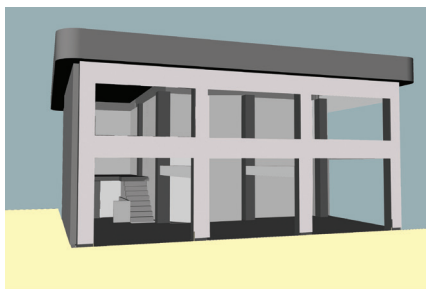
	Κτίριο προς επανάχρηση		Δρόμος
	Κτίρια εγκαταλελειμμένα		Πεζόδρομος
	Οικόπεδο εγκαταλελειμμένο		Κτίρια κατοικίες
	Ακάλυπτος Χώρος		Κτίρια με εμπορικό

Διάγραμμα χρήσης κι εγκατάλειψης κτιρίων πλησίον πεζόδρομων
Γρανικού - Σαλαμίνας (Μεταξουργείο)

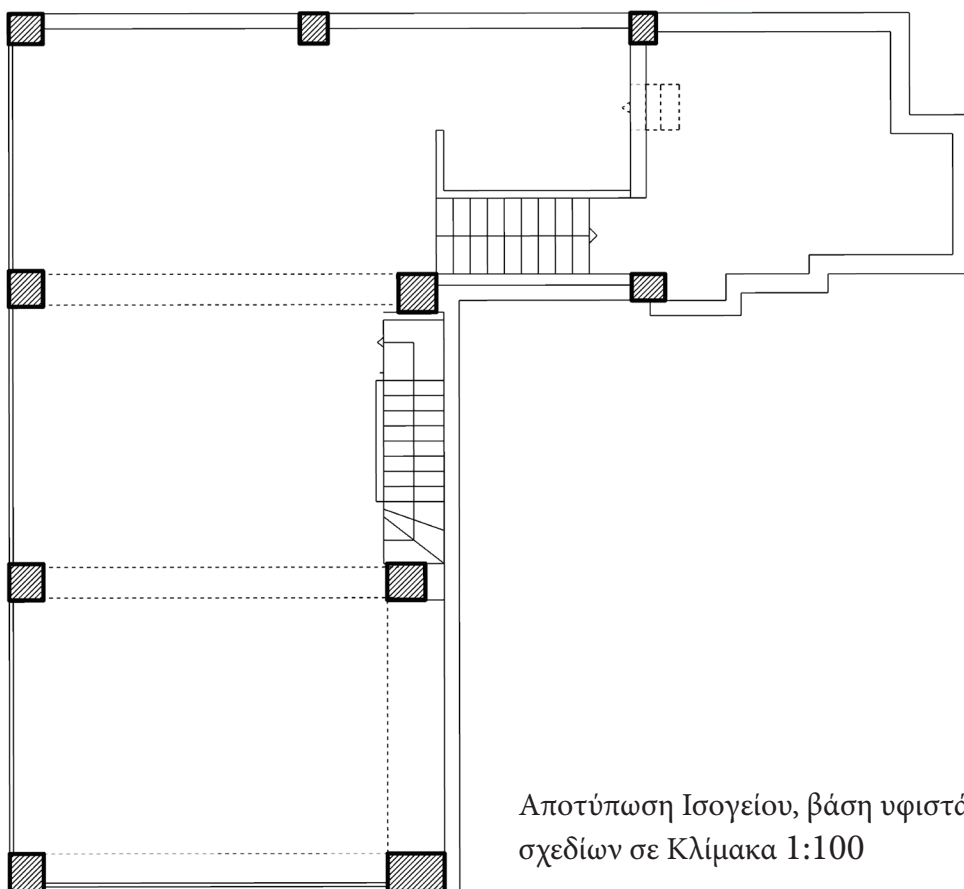
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΧΩΡΟΥ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ
ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ ΚΤΙΡΙΟΥ

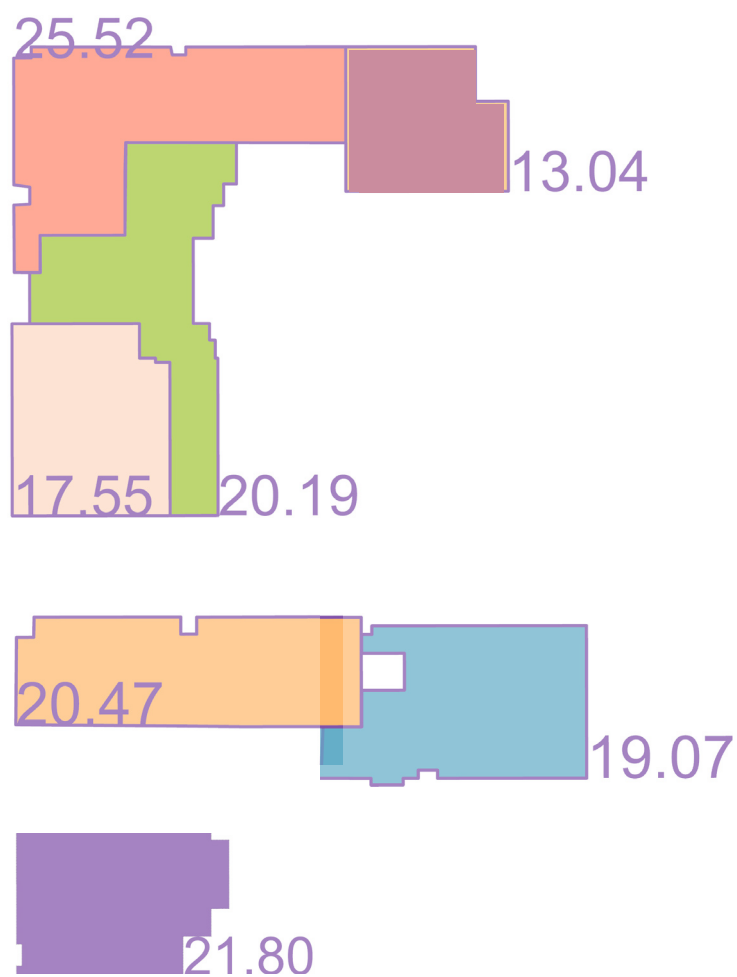
Ο χώρος είναι κατασκευασμένος από 12 εμφανείς κολώνες από οπλισμένο σκυρόδεμα. Τα πατώματα και το ταβάνι είναι από πλάκες οπλισμένου σκυροδέματος αντίστοιχα. Στα ανοίγματα υπάρχουν μεταλλικές λαμαρίνες ύψους τριών μέτρων προκειμένου να αποτραπεί η είσοδος σε περαστικούς ενώ στα άνω ανοίγματα υπάρχουν δίχτυα για τα έντομα.

Δεδομένου των ελάχιστων αρτοποιειών και κανενός αυστηρά παραδοσιακού χαρακτήρα, στην περιοχή, κρίνεται από την ιδιοκτήτρια, ως μια έγκυρη επιχειρησιακή πρόταση, με βασικό στόχο να προσφέρει αρτοποιήματα που θα φέρουν αρώματα και γεύσεις από την ελληνική παράδοση. Οι πελάτες θα έχουν την ευκαιρία είτε να αγοράσουν τα φρέσκα προϊόντα και να συνεχίσουν τη βόλτα τους, είτε να ξαποστάσουν, να διαβάσουν ένα βιβλίο ή με τον υπολογιστή τους, σε μερικά τραπέζια.

Αποτύπωση Ισογείου, βάση υφιστάμενων
σχεδίων σε Κλίμακα 1:100

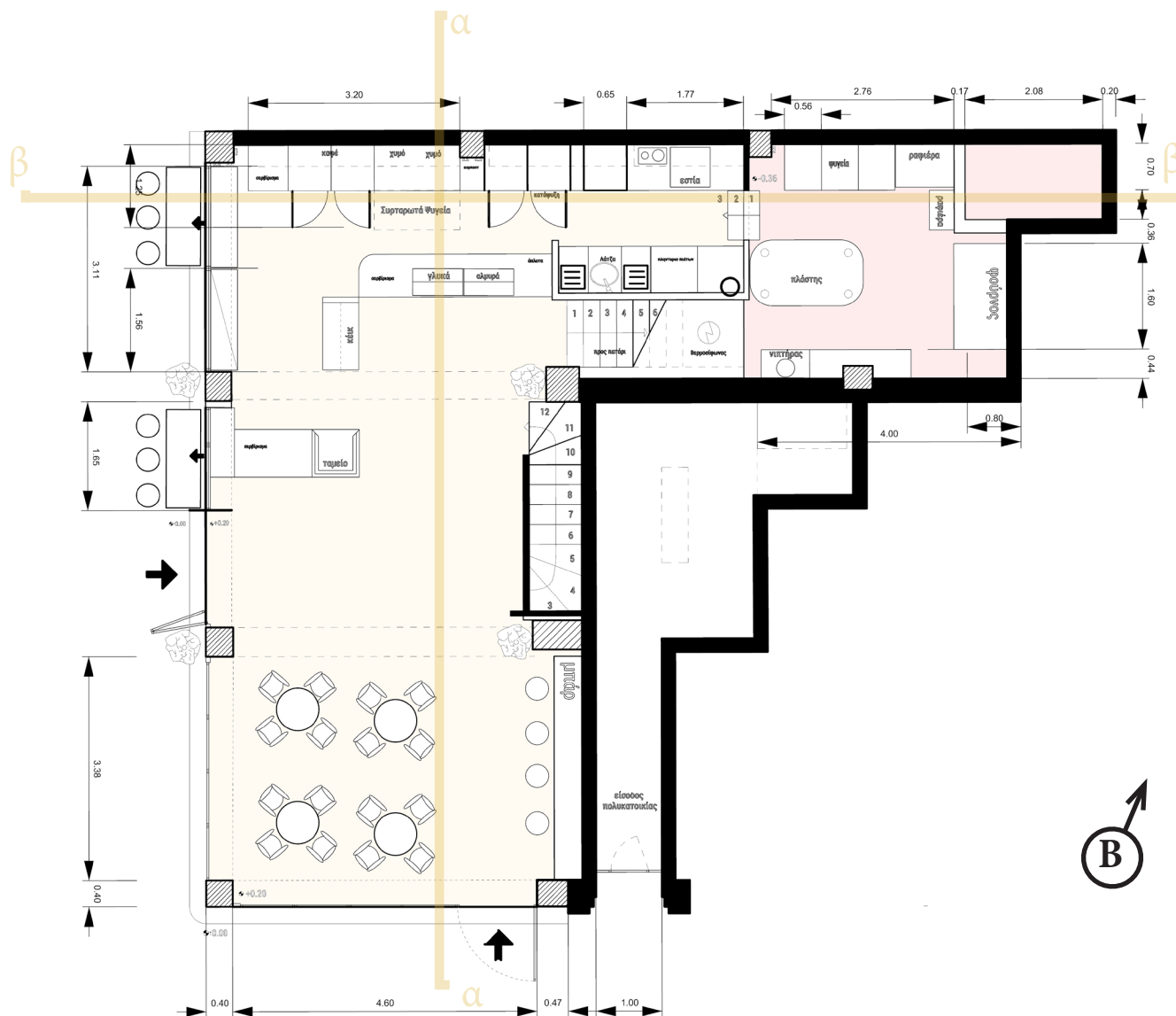

Οι χρήσεις των χώρων σε εμφαδό (τ.μ.) ανα προβλεπόμενη δραστηριότητα

- Ισόγειο: Εργαστήριο αρτοποιημάτων = 13.04 τ.μ.
- Ισόγειο: Εργαστήριο και εξυπηρέτηση = 25.52τ.μ.
- Ισόγειο: Διάδρομος κίνησης πελατών = 20.19τ.μ.
- Ισόγειο: Τραπεζία πελατών = 17.55 τ.μ.
- Όροφος: Έκθεση Κεραμικών και Σαλόνι =19.07τ.μ.
- Επιπρόσθετο Πατάρι: Γραφείο και αποδυτήρια = 20.47 τ.μ.
- Υπόγειο: WC + Αποθήκη = 21.80 τμ.

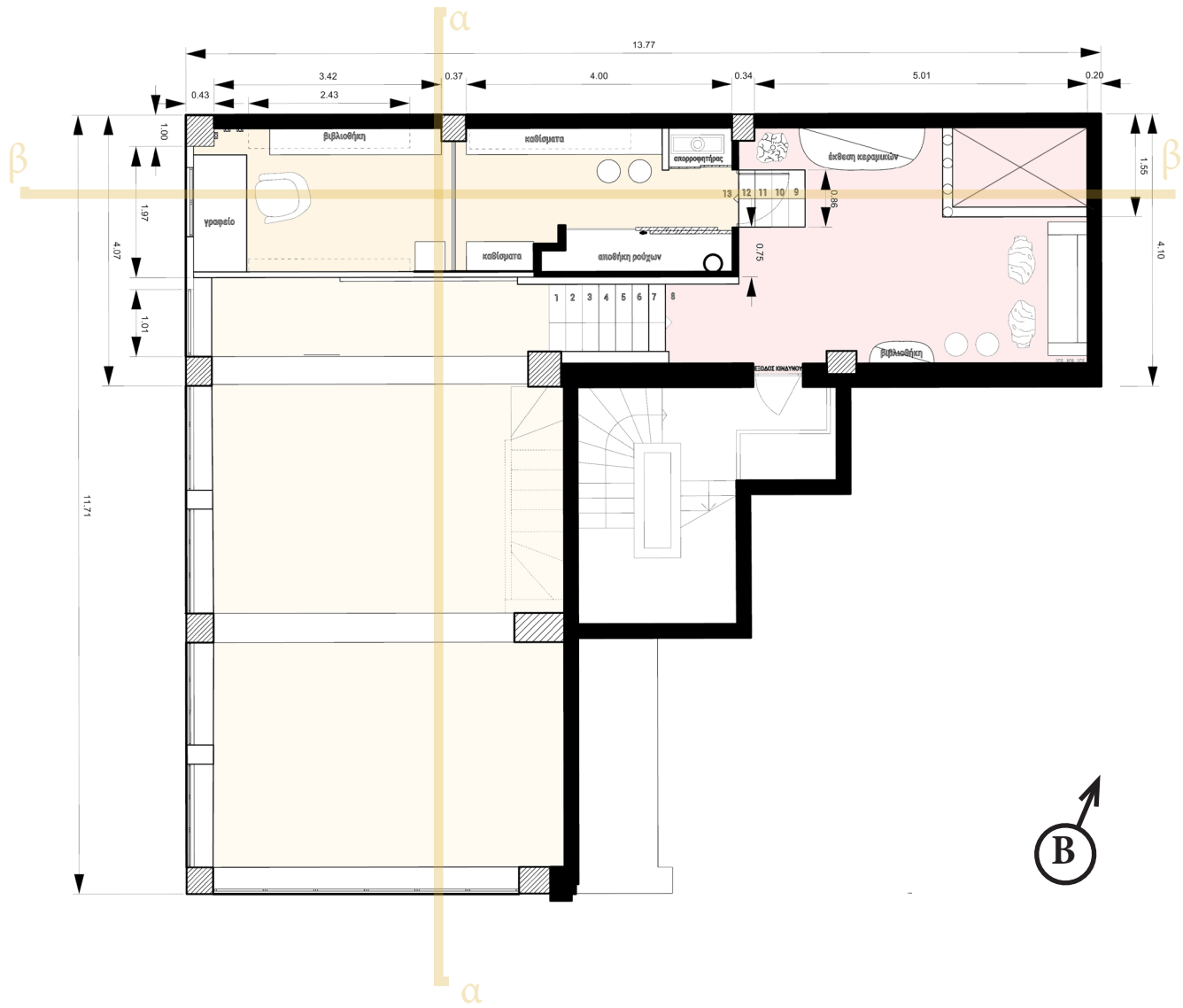

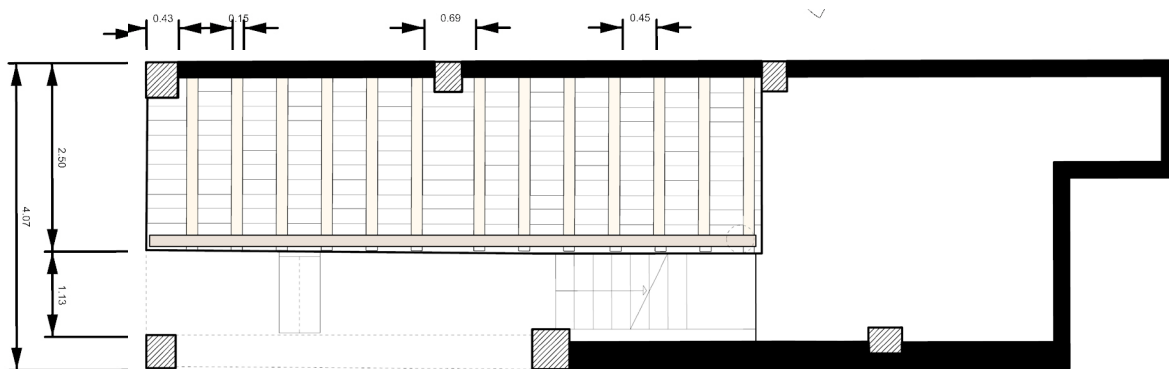

ΚΑΤΟΨΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ Κ:1/100

Στο παρόν σχέδιο υφίστανται δύο είσοδοι. Μία από τη νότια (διπλή συρόμενη) και (μονή με μεντεσέ) στην ανατολική πλευρά. Αναφορικά με τη διάταξη των χώρων, η νότια πλευρά θα αφορά κυρίως πελάτες που θέλουν να αγοράσουν προϊόντα του φούρνου και να φύγουν, ενώ η δεύτερη είσοδο μπορεί να εξυπηρετεί τους πελάτες που κάθονται στα τραπέζια και συναντάνε κάποιον ή αποχωρούν. Ο διάδρομος του εργαστηρίου εξυπηρέτησης έχει 1 μέτρο πλάτος έτσι ώστε να ευνοεί την κίνηση των εργαζόμενων στο χώρο. Κατόπιν επικοινωνίας με μαγείρισσες/ ζαχαροπλάστες, στην κουζίνα και το ημιυπόγειο εργαστήρι υπάρχει σχεδιασμός βάση του απαιτούμενου εξοπλισμού για μια ευνοϊκή συνθήκη εργασίας χρηστικά κι εμπορικά. Στον άνωθεν όροφο, εγκαθίσταται ένα καθιστικό σαλόνι, ενώ προστίθεται μια κατασκευή ξύλινου δώματος, που θα στεγάζει ένα γραφειάκι και αποδυτήρια με χώρο για αποθήκευση ρούχων ή προσωπικών αντικειμένων των εργαζομένων.

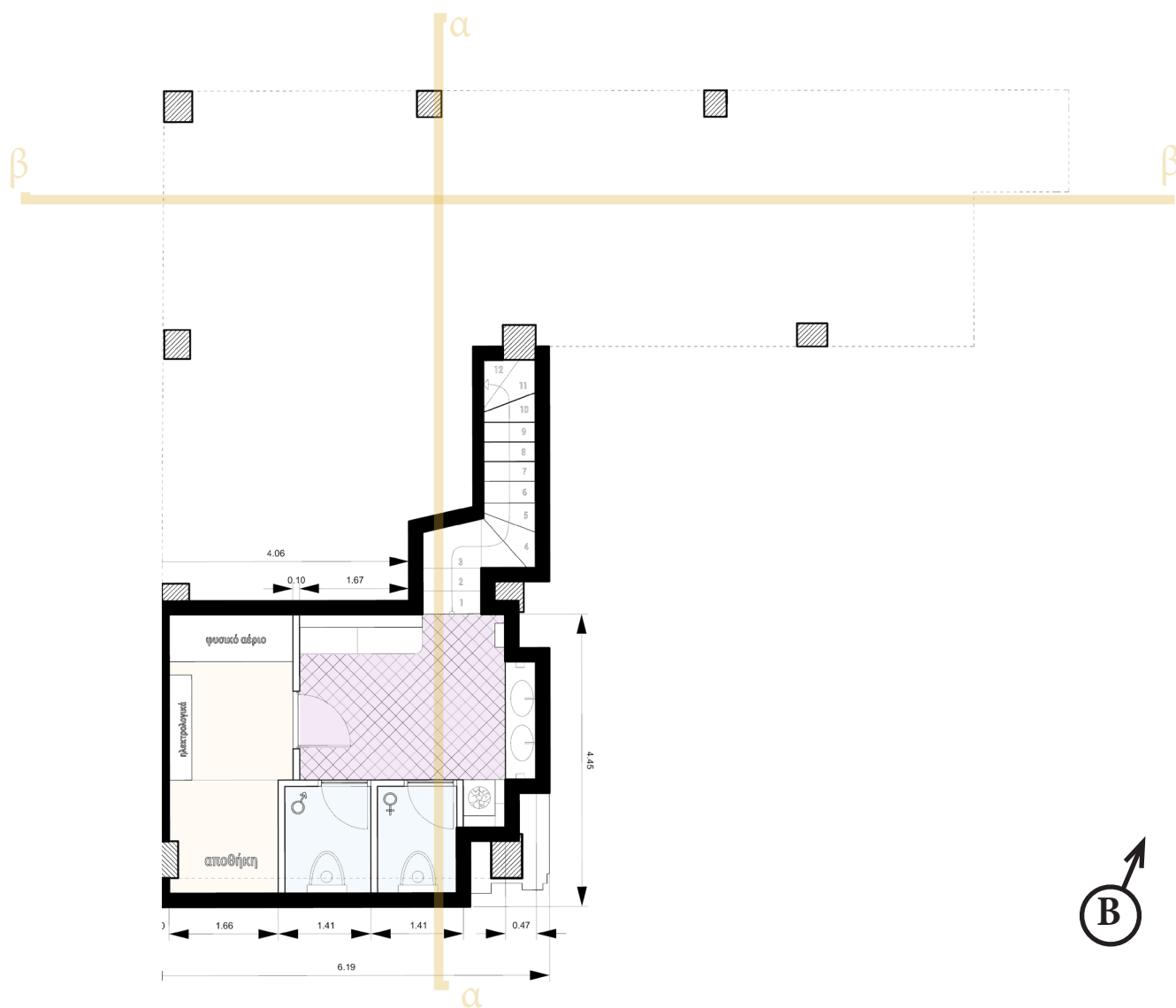

ΚΑΤΟΨΗ ΟΡΟΦΟΥ Κ: 1/100

ΕΥΛΟΤΥΠΟΣ ΠΑΤΑΡΙΟΥ Κ: 1/100

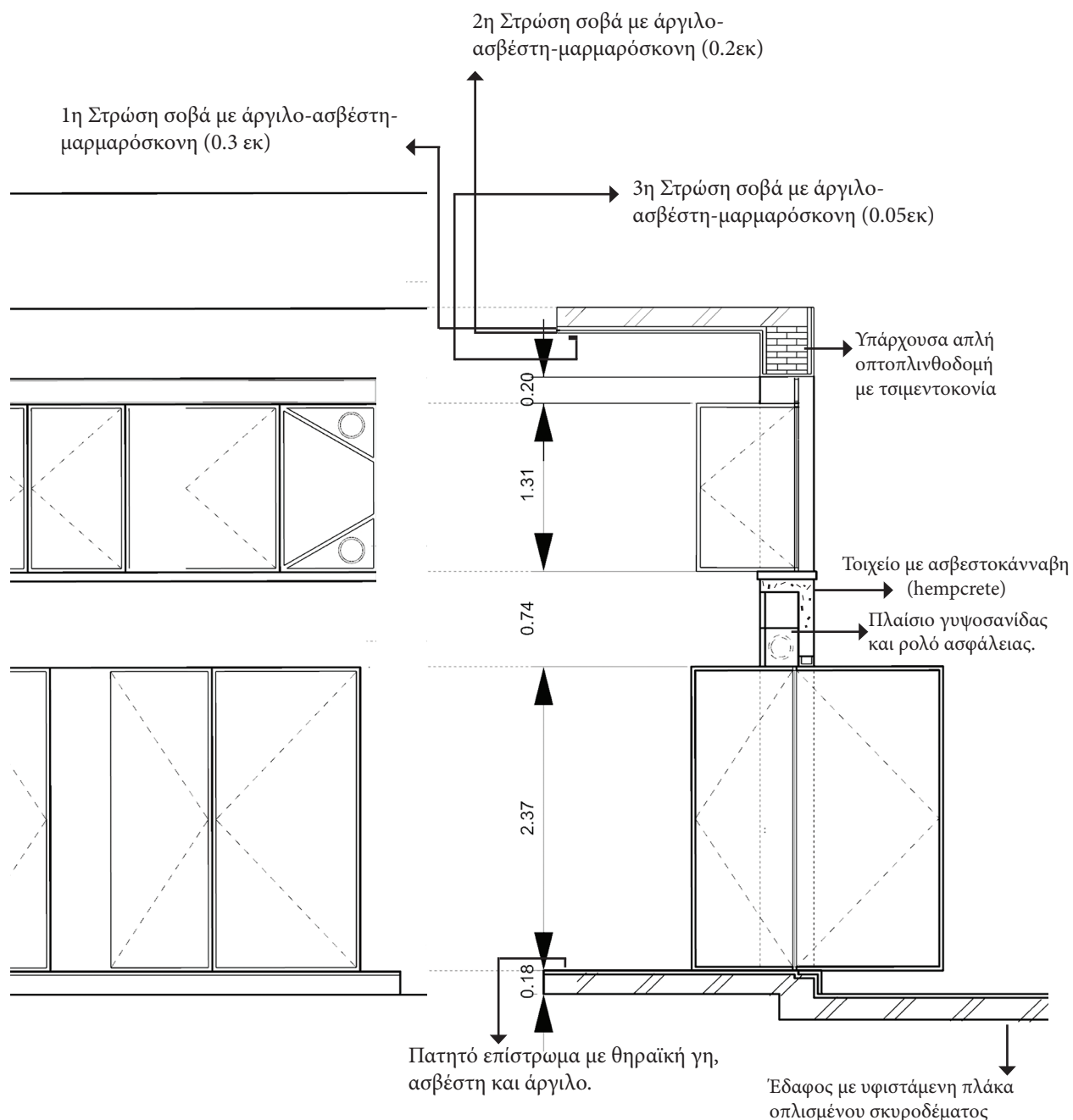

ΚΑΤΟΨΗ ΥΠΟΓΕΙΟΥ Κ: 1/100

Στο υπόγειο, βρίσκεται ο χώρος του μπάνιου με 2 νιπτήρες και 2 WC. Ένας γωνιακός καναπές θεωρείται σημαντικός παράγοντας για να προβληθεί μια οικειότητα στο χώρο και μια θέση για κάποιον που περιμένει ή απλώς ξεκουράζεται. Επιπλέον υπάρχει θήρα που συνδέει με δωμάτιο με τα ηλεκτρολογικά σε συνδυασμό με αποθήκη ξηρών τροφίμων ή άλευρων.

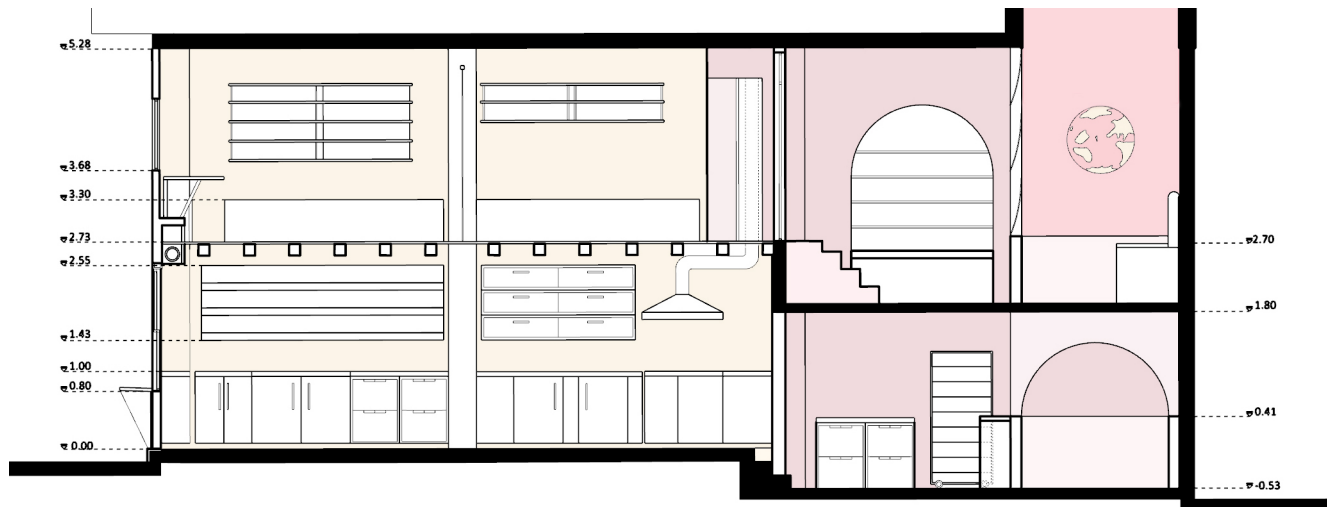

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΕΣ Κ: 1/50

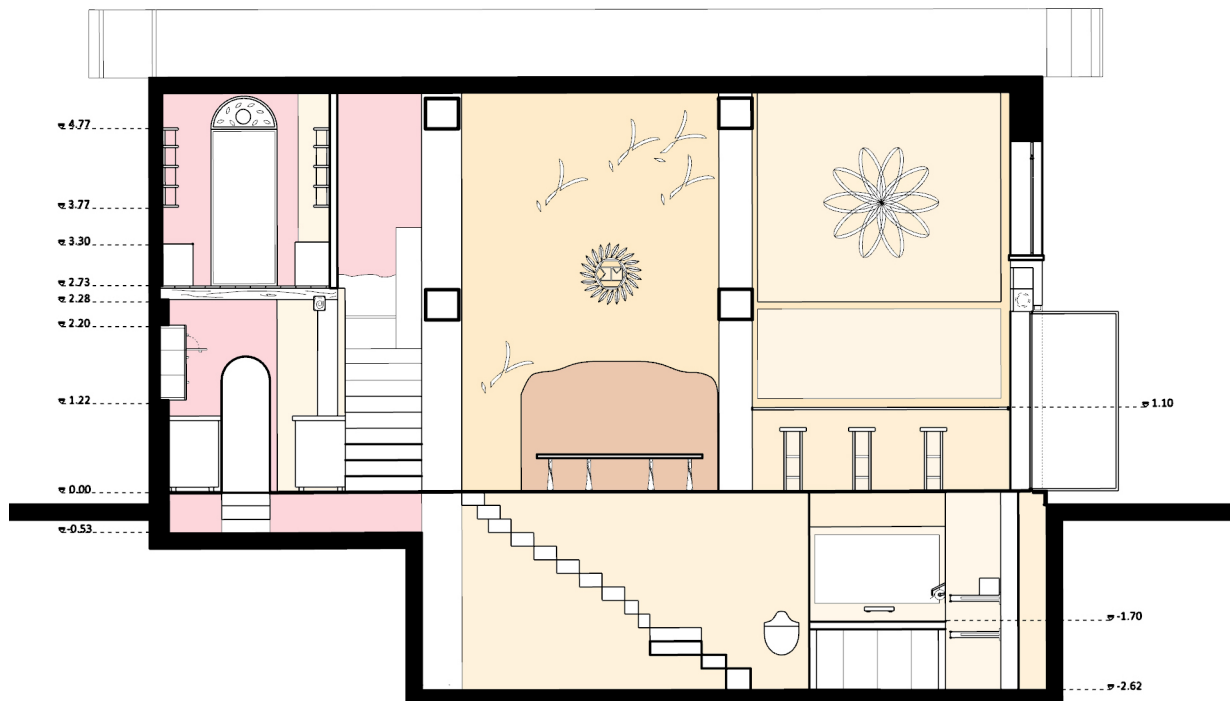
Η ασβεστοκάνναβη είναι ένα ινώδες και χυτό μείγμα από το φυτό κάνναβης (hemp) μαζί με υδράσβεστο. Αποτελούν μια οικολογική, μη υδατοπερατή και θερμομονωτική λύση και χρησιμοποιείται σε οροφές, τοίχους ή ό,τι άλλο. Τα αργιλώδη επιχρίσματα στις τοιχοποιίες δίνουν μια ξεχωριστή αισθητική στο περιβάλλον με μία από τις πιο οικολογικές και φιλικές μεθόδους διαθέσιμες. Περισσότερες πληροφορίες και για τα δύο αναφέρονται στο ερευνητικό τεύχος: Χρώμα γης και δομολογικά υλικά που σημειώνεται στη βιβλιογραφία. Παρακάτω θα αναλυθούν κάποια πειραματικά δείγματα, εκ των οποίων ένα εφαρμόζεται και στη μακέτα μοντελοποίησης του αρτοποιείου-καφέ (Σελ. 90-93).

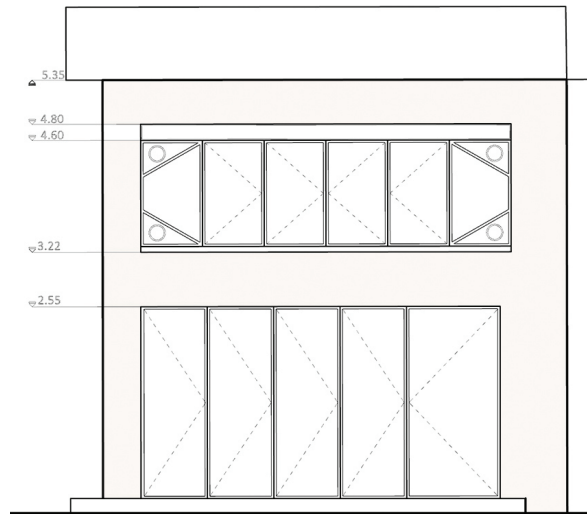

TOMH β-β K: 1/100

TOMH α-α K: 1/100

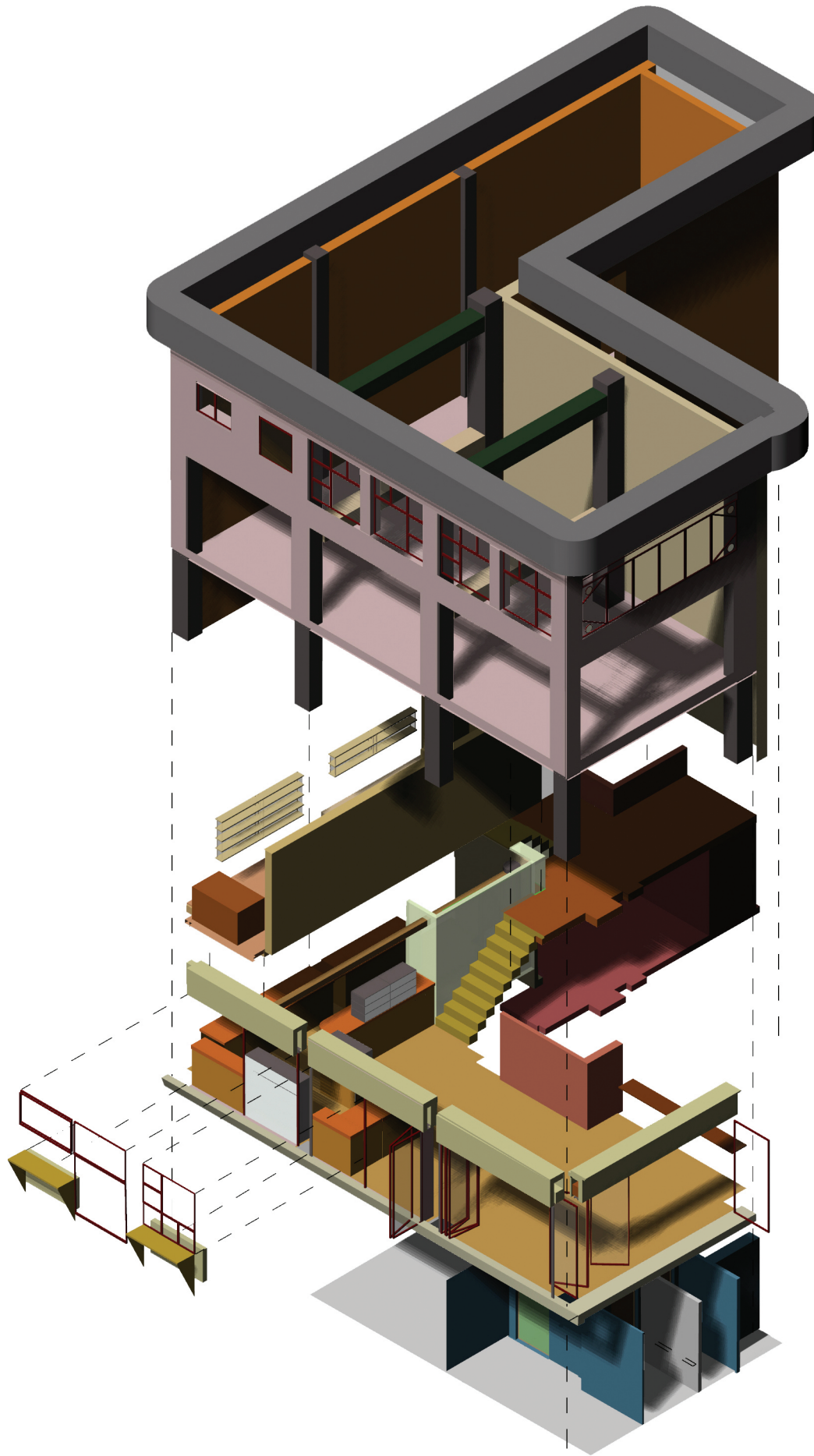

ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΟΨΗ Κ: 1/100

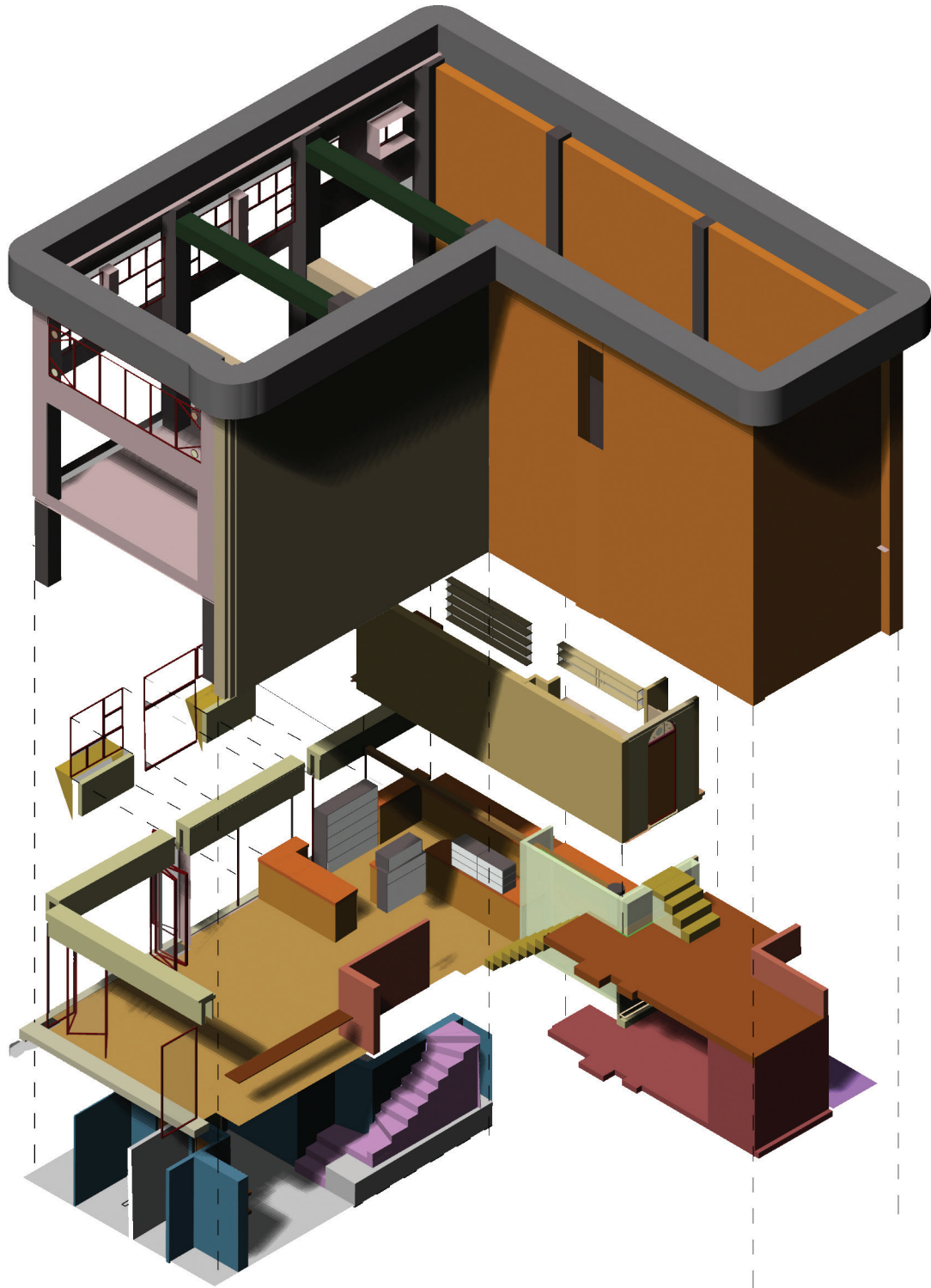

ΝΟΤΙΑ ΟΨΗ Κ 1:100

Αξονομετρικό Εν Εκρήξη - Νοτιοανατολική οπτική

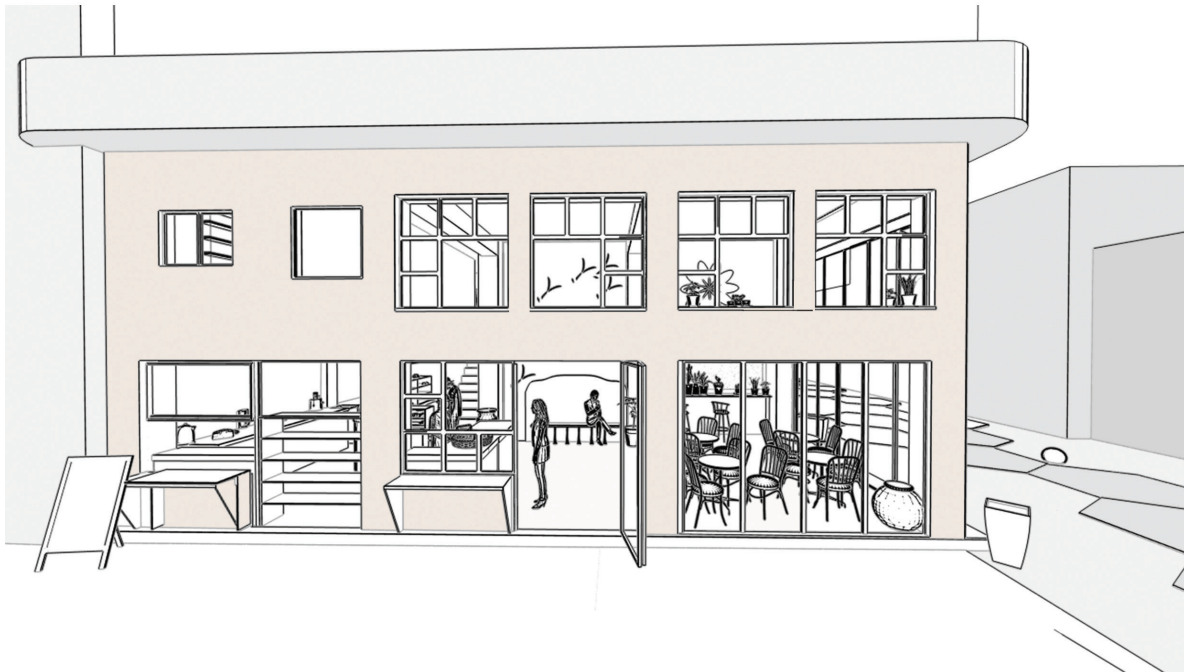

Αξονομετρικό Εν Εκρήξη - Βορειοδυτική οπτική

ΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟΥ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟΥ

ΓΡΑΦΙΚΗ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟΥ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟΥ

**ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟΥ-ΚΑΦΕ
ΝΟΤΙΑΣ ΟΥΗΣ**

**ΦΩΤΟΡΕΑΛΙΣΤΙΚΟ ΑΡΤΟΠΟΙΕΙΟΥ-ΚΑΦΕ
ΝΟΤΙΟΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΟΥΗΣ**

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΕΙΣΟΔΟΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΠΑΓΚΟΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΠΕΛΑΤΩΝ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΤΡΑΠΕΖΑΡΙΕΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΚΑΘΙΣΤΙΚΟΥ - ΟΡΟΦΟΥ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΑΠΕΙΚΟΝΙΣΗ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

ΤΡΙΣΔΙΑΣΤΑΤΟ ΠΡΟΟΠΤΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ-ΚΟΥΖΙΝΑΣ ΙΣΟΓΕΙΟΥ

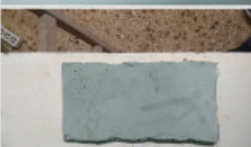

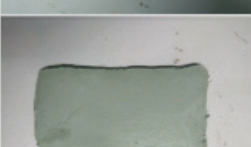
ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΩΝ ΣΟΒΑΔΩΝ ΜΕ ΑΡΓΙΛΟ Ή ΑΣΒΕΣΤΗ ΩΣ ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΣΟΒΑ

		ασβεστής	αργίλος	μαρμαρόσκονη ακοσκίνιστη	μαρμαρόσκονη (Λ) -1mm	σταχτή	παρατηρήσεις	φωτογραφίες
	10-03-22							15-3-22
Δείγμα 1	10-03-22		1	1			ήταν πιο λεπτή στρώση από τα άλλα και ίσως στεγνώσε γρηγορότερα. ίσως η συνεκτικότητα οφείλεται και σε διαφορετική <u>ποσοστούση</u> <u>νερού</u> στο μείγμα	
Δείγμα 2	10-03-22		1	1				
Δείγμα 3	10-03-22		1	1				
Δείγμα 4	10-03-22		2			1		
Δείγμα 5	10-03-22	1	1	1				
Δείγμα 6	10-03-22	1/2	1	1			Το δεξί δουλεύτηκε από την αρχή παραπάνω και μάλλον δεν ήθελε τοση επεξεργασία πριν το πρώτο στεγνώμα	
								17-3-22

Δείγματα σοβάδων από άργιλο, ασβέστη, άμμο, ποζολάνη, μαρμαρόσκονη κ.ά.
Από το αρχείο της ομάδας Recual - Μυκήλιο Κοιν.Σ.Επ.

Στόχος ήταν να γίνει ένας πειραματισμός σε σχέση με την εφαρμογή περισσότερο οικολογικών υλικών (άργιλος, ασβέστης, άμμος κ.ο.κ.) προκειμένου να επιτευχθεί το επιθυμητό αποτέλεσμα στις επιφάνειες των κτιρίων. Δηλαδή ο σοβάς να έχει καλή πρόσφυση, να θερμομονώνει, να επιτρέπει τη διαπνοή και την καλή κυκλοφορία του αέρα, να είναι ανθεκτικός στο νερό, να καθαρίζεται και να μην αφήνει στίγματα χρώματος ή σκόνης. Με την ομάδα Recual, πειραματιστήκαμε σε σημαντικό βαθμό με ποικιλία μειγμάτων ανάλογα με την ποσότητα και την αλληλουχία των υλικών. Στόχος του δειγματολογίου οικολογικών σοβάδων είναι να βρεθούν προσιτές 'συνταγές' που θα αποκαθιστούν τις συμβατικές τσιμεντοκονίες του εμπορίου. Τα περισσότερα δείγματα θα μπορούσαν να θεωρηθούν 'αποτυχίες' σε σχέση με το επίπεδο στιβαρού και λείου σοβά, ωστόσο μας έδειξαν διάφορες ποιότητες που μπορούμε να αξιοποιήσουμε σε γλυπτική, κολάζ ή άλλη τέχνη. Τα υπόλοιπα πετυχημένα δείγματα αναμένουν αναλύσεις και εφαρμογή σε κλίμακα 1:1.

		ασβέστης	αργίλος	μαρμαρόσκο (Λ) ακοσκίνιστ	ποζολάνη (Λ) -1mm	
Δείγμα 8	15-3-22	1	1/2			
Δείγμα 9	15-3-22	1				
Δείγμα 10	15-3-22		1	1	και προσθηκη αχυρου	
Δείγμα 11	15-3-22	1		2		
Δείγμα 12					οχι τοσο καλη εφαρμογη	
Δείγμα 13	15-3-22	1		2		
Δείγμα 14	15-3-22	1		2		
Δείγμα 15	15-3-22	1		1		

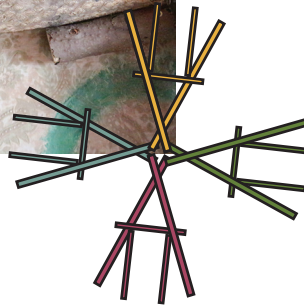
Δείγματα σοβάδων από άργιλο, ασβέστη, άμμο, ποζολάνη, μαρμαρόσκη κ.ά.
Από το αρχείο της ομάδας Recual - Μυκήλιο Κοιν.Σ.Επ.

Επίλογος

Μέσα από αυτή τη διπλωματική, ήθελα να βιώσω έμπρακτα τις θεωρίες και πρακτικές που σχετίζονται με την έννοια της εγκατάλλειψης, τη μελέτη και την καταγραφής της, αναζητώντας παράλληλα έμπνευση από το όνειρο, το βίο και τους συμπορευτές φίλες/φίλους, ζώα και οικογένειες.

Για το μέρος α: ' -Παύλα' και μέρος β: 'Καταγραφές εγκαταλελειμμένων κτιρίων στο Βόλο' επισημάνω την απερίγραπτα ενδιαφέρουσα, επιτυχη και ζωοφόρα συνεργασία με τους συμφοιτητές: Γιάννη Αντωνιάδη, Αδριανό Σερβετά, Λεωνίδα Νετσκο, Τζοβάνι Μούσια, Γιώργο Γιρβαλάκη, Βαγγέλη Ξενοδοχίδη, Παναγιώτη Κραβαρίτη.

Το εγχείρημα-πρότζεκτ 'T Re Room' δεν θα μπορούσε να είχε γίνει χωρίς τη συνεργασία και συντροφιά των: Εβελίνα Στολτίδου, Παναγιώτη Κραβαρίτη, Βαγγέλη Ξενοδοχίδη, Νίκου Καρατζούνη. Ευχαριστώ ιδιαίτερα την συμμετοχική διάθεση του Γιώργου Γιρβαλάκη και του Άγγελου Αντωνόπουλου στην κατασκευή καθώς και της συμφοιτήτριας Μαρίας Σταματέλου στην απαιτητική φωτογράφιση των διαδικασιών ανάβασης-κατάβασης (με κάμερα Βάγγου-Τζούν).

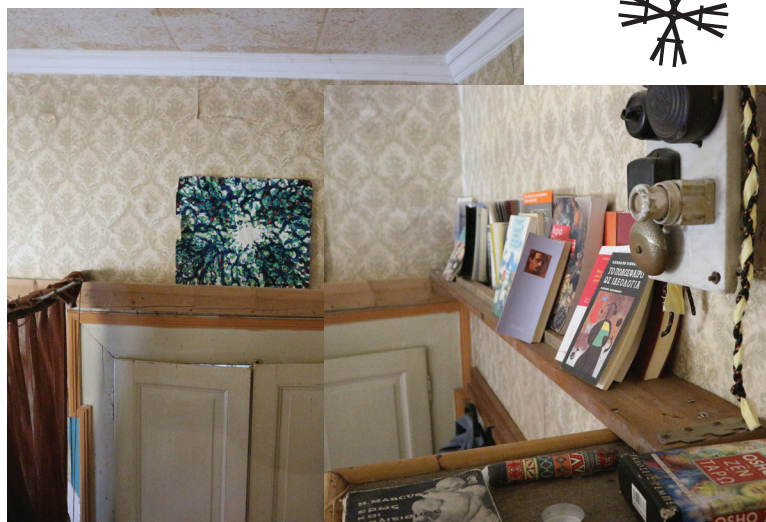
Για το κεφάλαιο μετάλλαξη δ 'Επανάχρηση στο Μεταξουργείο' να ευχαριστήσω δροσερά, την ιδιοκτήτρια του κτιρίου: Κρυσταλλία Ψημένου και την αρχιτεκτονική κολεκτίβα Rescual του συνεταιρισμού Κοιν.Σ.Επ Μυκήλιο με τους οποίους προβλέπεται η περαιτέρω εξέλιξη του.

Συνειδητοποιώ πως για να ολοκληρώσω τη διπλωματική μου εργασία και να ολοκληρώσω τον κύκλο των σπουδών μου, έχω περάσει από πλήθος εμπειριών που σχετίζονται με την προσωπική εντρύφηση, καθώς και το έναυσμα-παρακίνηση από εξωτερικούς εκπαιδευτικούς παράγοντες. Θα ήθελα να ευχαριστήσω εγκάρδια καθηγητες και καθηγήτριες - συνοδοιπόρους στην οικειότητα την αμεσότητα και το πάθος για έρευνα,: Ζήσης Κοτιώνης, Θάλεια Μάρου, Φοίβη Γιαννίση, Σοφία Βυζοβίτη, Δημήτρη Φιλιππιτζί, Αλέξανδρο Γούναρη, Αριστείδης Τσαγκρασούλης, Γιώργο Καλαούζη, Φατσέα Ειρήνη, Ασπασία Κουζούπη, Γιώργο Τζιρτζιλάκη, Μαρία Παπαδημητρίου, Αλέξανδρος Ψυχούλη, Γαβρήλου Έβελυν, Ίρις Λυκουριώτη και άλλους. Η συναναστροφή μου μαζί τους- ως καθηγητές και ανθρώπους- με παρακίνησε έντονα να αναζητώ το 'κάτι παραπάνω' στην έρευνα, στις σκέψεις και στις προσεγγίσεις που σχετίζονται με την αρχιτεκτονική και γενικότερα τη ζωή.

Χαιρετώ τους διαδρόμους, τις πρώην τραπεζαρίες του κυλικείου, τους νεροχύτες που πλέναμε τα γυαλίνα βαζα και μαγειρεύαμε, καθώς και την πολυσύχναστη αιθουσα του Φοιτητικού Συλλογού. Επίσης χαιρετώ τον Θύμιο και την Λίζα αρχιφύλακα του Πολυτεχνείου και εθελόντρια φροντίδας της υγείας σκυλιών του χώρου. Χαιρετώ Δημήτρη και τον Κώστα από το κυλικείο. Χαιρετώ τα σκυλιά του campus και τας συμφοιτητάς. Χαιρετώ τον Λαχανόκηπο ΦΥΤΩ (2017-2019) ο οποίος επανενεργοποιήθηκε το (2022)! Σφυρίζω στον Γίιιιιιι ~ τον σύντροφο σκυλάκο μου, ο οποίος συμφοιτεί μαζί μου τα τελευταία 6 χρόνια κάθε φορά σχεδόν, στη σχολή μαζί. Κυκλοφορούσε και μόνος συχνά, χαιρετούσε όσους τον καλούσαν και έκανε βόλτες ή ήταν στα μαθήματα πλάι. Ευχαριστώ όλους κι όλες που το καλό δεχόντουσαν στη σχολή. Φεύγοντας από το Πανεπιστήμιο αποχαιρετώ την ανοιχτή είσοδο του πεζόδρομου ή ποδηλατόδρομου.

Βιβλιογραφία:

Τίτλος πρωτότυπου: 'Bauen Wohnen Denken'
Συγγραφέας: Martin Heidegger, Vortage und Aufsätze
Τίτλος στα ελληνικά: Κτίζειν Κατοικείν Σκέπτεσθαι
Ελληνική Μετάφραση: Γιώργος Ξηροπαΐδης
Εκδόσεις Πλέθρον 2008

Ερευνητική Διατριβή: Χρώμα Γης και Δομολογικά Υλικά
Παπουτσόπουλος Νικηφόρος, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Τμήμα Αρχιτεκτόνων Μηχανικών, 2021

Αρχείο της ομάδας 'Παρέα των οχτώ - Παύλα' ή
Κ.Α.Υ.Α.Α. (2020). Όσες φωτογραφίες δεν αναφέρουν
πηγή είναι από το προσωπικό αρχείο του ερευνητή-
συγγραφέα Νικηφόρος Παπουτσόπουλος.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ
ΛΙΠΕΙΝ ΛΙΠΕΙΝ ΛΙΠΕΙΝ ΛΙΠΕΙΝ

Τι είναι το εγκαταλελειμμένα; Γιατί υπάρχουν και πως μπορούν να αξιοποιηθούν; Τόσο το παράδειγμα του Βόλου, όσο και της Αθήνας, σημειώνουν ένα μεγάλο απόθεμα εγκαταλελειμμένων κτιρίων, υπενθυμίζοντας μας την ανάγκη για εφικτές κι εφαρμοσιμες πρακτικές επανάχρησής τους. Μαζί με μια μεθοδολογία ως προς την αξιοποίηση και καταγραφή τους, στην συγκεκριμένη διπλωματική διατριβή παρουσιάζεται η ιδιοκατασκευή ξύλινου παταριού (1:1) στα πλαίσια συλλογικής κατοίκησης σε κατοικία στο Βόλο. Τέλος, με πεδίο αναφοράς τα εγκαταλελειμμένα στην Αθήνα και συγκεκριμένα στην περιοχή του Μεταξουργείου, παρουσιάζεται σχεδιαστική πρόταση επανάχρησης ενός κτιρίου, σε αρτοποιείου-καφέ.

